



Odvisnost od iger
na srečo narašča



Hasan Nuhanović
opozoril
na genocid,
ki ga je v Srebrenici
zagrešila
srbska vojska

14

V Ljubljani predstavili slovenski
šport v sosednjih državah



26



Primorski dnevnik

ČETRTEK, 13. NOVEMBRA 2008

št. 270 (19.360) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €



CENA V SLOVENIJI 0,90 €



Molk vlade in desne sredine

SANDOR TENCE

Kdor molči, devetim odgovori, pravi pregovor, ki je obveljal tudi sinoči v poslanski zbornici. Poslanec Ettore Rosato je zaman pozval vlado in desno sredino, naj - če že krčita prispevke slovenski manjšini - vsaj utemeljita svoje početje. Apel je naletel na molk, ki je za nas boleč, čeprav je bil po svoje pričakovan.

Minister Tremonti je ukazal poslancem vladne koalicije, naj sistematično zavrne vse proračunske popravke opozicije. Varčevanje javnih izdatkov se je prelevilo v nediskriminirano krčenje oziroma klestenje, saj v primeru slovenske manjšine lahko mirno govorimo o klestenju na levo in desno.

Rosato je sinoči izpostavil dva po našem pomembna politična aspekta zadeve. Opozoril je, da utegnejo takšni udarci proti manjšini negativno vplivati na sicer dobre odnose med Italijo in Slovenijo ter da krčenje prispevkov Slovincem direktno prizadene tudi deželno upravo FJK. Slednja bi morala dvigniti glas proti takšnemu početju rimske oblasti, dejansko pa molči, je mnenja tržaški poslanec Demokratske stranke.

Po nekaterih napovedih naj bi v senatu vlada pokazala nekoliko razumevanja do predlogov leve sredine, kar bo glede slovenske manjšine treba preveriti z dejanji. V poslanski zbornici smo bili vsekakor sinoči priča klavni predstavi, ki žal ne obeta nič dobrega.

RIM - Finančni zakon in državni proračun

Poslanska zbornica potrdila krčenje prispevkov manjšini

Desna sredina zavrnila popravek Demokratske stranke



Poslanska zbornica je včeraj z glasovi desne sredine potrdila vladno namero o znižanju finančnih prispevkov za slovensko manjšino v Furlaniji-Juljski krajini

RIM - Poslanska zbornica je sinoči potrdila vladno namero o krčenju državnih prispevkov slovenski manjšini. Če bo senat potrdil sinočni sklep, bodo manjšinske kulturne ustanove v letu 2009 dobile od italijanske države več kot milijon evrov manj prispevkov.

Desna sredina je zavrnila popravek Demokratske stranke. Tržaški poslanec Ettore Rosato je prepričan, da bo proračunski ukrep negativno vplival na odnose med Italijo in Slovenijo. Manjšini bi morala sedaj pomagati Dežela FJK, ki pa za to ne kaže nobenega zanimanja, pravi Rosato.

Na 3. strani

Na SAZU proslavili 70-letnico

Na 2. strani

Tržaški raziskovalci o svojem delovanju

Na 8. strani

Tržaški sindikat Cgil proti vodstvu doma za ostarele

Na 10. strani

V Štandrežu odklanjajo »izgovore« družbe Autovie Venete

Na 16. strani

Mladi gledališki mentorji ZSKD-ja na delu po vaseh

Na 18. strani

ITALIJA - CISL jutri ne stavka

Zvezni sindikati vse bolj neenotni

RIM - Razdor med zveznimi sindikati se širi. Po torkovem srečanju s šolsko ministrico Mariastello Gelmini je namreč sindikalna zveza CISL včeraj sklenila, da ne bo sodelovala pri jutrišnji stavki univerzitetnih uslužbencev in raziskovalcev. Neenotnost pa je prišla do izraza tudi v dejstvu, da sta se voditelja CISL Bonanni in UIL Angelletti v torek »tajno« sešla z vlado in z industrijci, kar je prvi mož CGIL Epifani (na sliki) odločno obsodil. Vodstvo CGIL včeraj oklicalo 4-urno splošno stavko za 12. december.

Na 7. strani



TRŽAŠKO SEJMIŠČE - Po včerajšnjem seminarju o proizvodnji kave

Danes odprtje mednarodnega sejma Triestespresso Expo

TRST - Po včerajšnjem uvodnem seminarju z naslovom »Rast svetovne porabe in prihodnost proizvodnje kave - nestabilno ravnanje,« ki so ga oblikovali svetovni poznavalci oz. proizvajalci kave, bodo danes ob 11. uri na sejmišču pri Montebellu uradno odprli četrti mednarodni sejem kave Triestespresso Expo. Gre za najbolj odmeven sejmski dogodek v Trstu, ki ga vsaki dve prireja tukajšnja sejemsko družba Fiera Trieste Spa v sodelovanju z združenjem Associazione Caffè Trieste. Mednarodne prireditve za operaterje sektorja kave se bo letos udeležilo 209 razstavljalcev iz 25 držav.

Na 6. strani





LJUBLJANA - Jubilej Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Najvišja znanstvena in umetniška ustanova proslavila 70 - letnico

Predstavili tudi jubilejni zbornik akademije z naslovom Slovenski slikarji, kiparji in arhitekti akademiki.

LJUBLJANA - Na včerajšnji dan pred 70 leti so se na ustanovni skupščini zbrali prvi slovenski akademiki, nastala je Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU). Obletnice so se njeni člani spomnili na slovesnosti, ki jo je zaznamovala tudi predstavitev jubilejnega zbornika akademije z naslovom Slovenski slikarji, kiparji in arhitekti akademiki.

Predsednik SAZU Jože Trontelj je v svojem govoru prikladal v spomin nekatere mejnike ustanove. Njene korenine namreč segajo daleč v preteklost - v leto 1693, ko je bila v Ljubljani ustanovljena Academia operosorum, prva slovenska in tudi prva slovanska akademija. Delovala je dobrih trideset let, podobno kratkoživa pa je bila tudi njena naslednica, Academia operosorum "rediviva", na novo ustanovljena leta 1779.

Od konca 18. stoletja dalje Slovenci nismo imeli akademije, čeprav želja ni nikoli zamrla. Uresničila se je šele po dolgih prizadevanjih v času prve Jugoslavije: 12. novembra 1938 je bila ustanovna skupščina, malo pred tem je bilo imenovanih prvih 18 članov, slaba dva meseca pozneje pa tudi prvi predsednik.

V burnih časih svetovne vojne je, kot je dejal Trontelj, skrbno pazila na dostojanstveno, odmaknjeno držo, primerno domovinskim čustvom v razmerah sovražne okupacije. Tudi po vojni je kljub močni odvisnosti od politične oblasti delovala ustvarjalno, z osamosvojitvijo države pa je doživljala nadaljnji razcvet. Danes je SAZU "živa, vitalna ustanova, polna načrtov in snovanja", je prepričan.

In kakšen je pogled v prihodnost? Pogled na dolgoročne strateške cilje razvoja, ki sta jih definirali zadnji dve vladi, po Tronteljevih besedah vliva optimizem, mnogo manj navdušuje praktična resničnost. "Opraviti imamo in bomo imeli z naraščajočim plazom interesov, pretežno kratkoročnih, ki pa vsi tekmujejo za iste dragocene dobrine, za isti omejeni prostor, za isto in edino naravno in kulturno dediščino slovenskega naroda."

Toda akademija je, kot pravi njen predsednik, neobremenjena s kratkoročnimi in zasebnimi interesi, zato je prav, da je navzoča tam, kjer nastajajo ključne odločitve. "Tako smo ravnali doslej in tako bomo tudi v prihodnje," je zatrdil. Kot zgled takšnega sodelovanja je omenil odločitev akademika

Slovesnosti ob 70-letnici ustanovitve Slovenske akademije znanosti in umetnosti sta se udeležila tudi Borut Pahor (levo) in Pavel Gantar (v sredini)

STA



Boštjana Žekša, da sprejme kandidaturu za enega od ministrskih mest v novi vladi.

Akademiki si bodo 70-letnico ustanovitve svoje ustanove zapomnili tudi po knjigi, ki jo je ob tej priložnosti predstavil razred za umetnosti. Izšel je namreč tretji del jubilejnega zbornika, ki popisuje vse člane tega razreda od ustanovitve akademije dalje. V razred za umetnosti SAZU je bilo od njene ustanovitve do danes izvoljenih 65 članov, od tega devet glasbenikov, 30 književnikov, 14 slikarjev, štirje kiparji in osem arhitektov.

Prvi del trilogije - Slovenski skladatelji akademiki, je izšel leta 2003, drugi del - Slovenski pesniki in pisatelji akademiki leta 2004 v slovenščini in leta 2007 v angleščini, zadnji del pa zajema slovenske slikarje, kiparje in arhitekte akademike. Vsak avtor je, kot je povedal akademik Andrej Jemec, predstavljen v besedi in z izborom reprodukcij, spremljata jih uvodni študiji dr. Milčka Komelja in dr. Petra Krečiča.

Slovesnosti, ki sta jo z glasbo in recitacijami obogatila flautistka Irena Grafenauer in dramski igralec Aleš Valič, so se med drugim udeležili predsednik državnega zbora Pavel Gantar, mandatar za sestavo nove vlade Borut Pahor ter ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran. (STA)

AVSTRIJA - Pismo SKS Faymannu in Pröllu

Poziv novi vladi, naj hitro reši vprašanje dvojezičnih tabel

WERNER FAYMANN



JOSEF PRÖLL



BERNARD SADOVNIK



CELOVEC/DUNJA - Predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk (SKS) Bernard Sadovnik je v pismu, ki ga je naslovil na mandatarja za sestavo nove avstrijske vlade in predsednika socialdemokratov (SPÖ) Wernerja Faymanna ter na predsednika ljudske stranke (ÖVP) Josefa Prölla, zahteval, naj se v koalicijsko pogodbo zapišejo tudi jasna določila glede rešitve vprašanja dvojezične topografije. Koalicijski dogovor naj temelji na osnovi razsodb ustavnega so-

dišča in že izdelanih kompromisnih modelov oz. predloga, ki je bil soglasno sprejet s strani vseh treh političnih organizacij slovenske manjšine na Koroškem, Zveze slovenskih organizacij (ZSO), Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) in SKS, poudarja Sadovnik.

Slednji v pismu nadalje meni, da rešitev vprašanja dvojezične topografije ne bi smela blokirati rešitev dodatnih pomembnih vprašanj v zvezi z nadaljnjim razvojem narodnih skupno-

sti v Avstriji in pospeševanja večjezičnosti. Ob tem je posebnega pomena pospeševanje jezikovnega znanja in jezikovne kompetence prebivalstva na narodnostno mešanih ozemljih ter krepitev sožitja in medsebojnega zaupanja - tudi v smislu ustavnih določil.

Sadovnik se v pismu nadalje zavzema za »bistveno povečanje finančne podpore Republike Avstrije narodnim skupnostim, da si lahko sploh zagotovijo najnujnejše strukturalne in vsebinske potrebe«. (I.L.)

PALMANOVA Na avtocesti poškodovana Tržačana

PALMANOVA - Včeraj nekaj pred 15. uro je bila avtocesta A4 prizorišče slikovite prometne nezgode. V bližini Palmanove, na odseku Vileš-Palmanova, je v smeri Benetk prišlo do silovitega trčenja, v katerem sta se poškodovala Tržačana. K sreči so bile njune poškodbe lažje.

Po poročanju avtocestne prometne policije je avtomobil tipa SUV znamke Chrysler trčil v zadnji del tovornjaka. Veliki avtomobil iz Trsta je zabil pod prikolico tovornjaka, voznik in sopotnica chryslerja (79-letni Guido Tabucchi in 37-letna Tanja Krušovič) pa sta ostala ukleščena v pločevini. Reševanje je bilo zapleteno, poškodbe pa so bile lažje. Dvojico je v videmsko bolnišnico prepeljal helikopter službe 118. Do hujših zastojev baje ni prišlo.

CELOVEC - Poudarki v oddaji koroškega radia o jedrski energiji

Djani Brečević: Krške nuklearke nikakor ni mogoče primerjati s Černobilom

CELOVEC - Kako realna je nevarnost, ki izhaja iz nuklearke v Krškem, kakšne so alternative za jedrsko energijo na sploh? O tem so v zvezi z načrti za gradnjo drugega bloka pri JE Krško - v posebni oddaji koroškega radia (ORF) razpravljali ugledni strokovnjaki iz Avstrije, njihov sogovornik pa je bil tudi direktor slovenske-

ga inštituta za raziskave v energetiki, ekologiji in tehnologiji v Ljubljani, Djani Brečević. Slednji je dejal, da nuklearo v Krškem nikakor ne gre primerjati z napravo v Černobilu, kakor to skušajo nekateri nasprotniki nuklearke. Pri JE Krško gre za tip zahodne tehnologije (Westinghouse), medtem ko je treba Černobil uvrščati v zasta-

relo rusko tehniko. Glede morebitne gradnje drugega bloka pri nuklearki Krško pa je Brečević zagotovil, da bo ta blok zgrajen na najvišjem tehničnem in varnostnem nivoju nasploh.

Kot je znano, naj bi - po neuradnih načrtih nove slovenske vlade - v Krškem gradili še nadaljnji reaktorski blok, v dogovoru koalicijske vlade pa je tudi zapisano, da bi o gradnji drugega bloka - kakor pred 30 leti v Avstriji v primeru nuklearke Zwentendorf -, odločili državljani Slovenije na referendumu. Kakor je Brečević v radijski oddaji še povedal, je dejstvo, da iz leta v leto narašča potreba po energiji, narekuje pospešeno produkcijo energije. Pri tem zagovorniki jedrske energije ugotavljajo, da so nuklearke najcenejša pot do cilja, nasprotniki pa opozarjajo predvsem na hude posledice, in celo na katastrofo, ki bi jo lahko povzročila nesreča v nuklearki.

Na Koroškem so vse deželnozborske stranke že napovedale odločen boj proti morebitni gradnji drugega bloka jedrske elektrarne v Krškem ter pri tem upajo tudi na pomoč zvezne vlade na Dunaju. Dru-

gi namestnik koroškega deželnega glavarja Reinhard Rohr (socialdemokratska stranka - SPÖ) je od avstrijske vlade zahteval »vso podporno«, da se prepreči gradnja drugega bloka jedrske elektrarne Krško, prav tako podaljšanje obratovanja za nadaljnjih 20 let, predsednik poslanskega kluba za vezništva BZÖ v koroškem deželnem zboru Kurt Scheuch pa je dejal, da je treba gradnjo drugega bloka jedrske elektrarne Krško in podaljšanje obratovanja preprečiti. Pri tem je poudaril, »da gre za varnost Koroške«.

Namestnica deželnega govornika koroških Zelenih, koroška Slovenka Zalka Kuchling, pa je izrazila upanje, da bi referendum o drugem bloku JE Krško postal »drugi primer Zwentendorf«. Avstrijci so namreč 5. novembra 1978 na referendumu preprečili zagon jedrske elektrarne Zwentendorf. Izid je bil s 50,4 odstotka proti izredno tesen, toda (politično) obvezujoč. Zato je tedanji kancler Bruno Kreisky odločil, da nuklearke ne bodo priključili na omrežje.

Ivan Lukan



JE Krško je povsem varna in je ni mogoče primerjati s Černobilom



RIM - Finančni zakon in proračun 2009

Poslanska zbornica potrdila krčenje prispevkov za slovensko manjšino

Ettore Rosato: To je dejansko sramota za Italijo in za Furlanijo-Julijsko krajino

RIM - Poslanska zbornica je sinoči sprejela vladni predlog za krčenje državnih prispevkov slovenski manjšini v obdobju 2009-2011. Skupščina je z glasovi desne sredine zavrnila popravek Demokratske stranke (podpisniki Ettore Rosato, Alessandro Maran in Ivano Strizzolo), ki se je zavzemal za vzpostavitev prvotnega stanja. Slovenska manjšina je v tem letu dobila iz Rima 5,25 milijona evrov prispevkov. Če bo senat potrdil sklep poslancev, bo manjšina v letu 2009 dobila 4,13 milijona evrov, v letu 2010 4,06 milijona evrov in v letu 2011 3,12 milijona evrov. Prihodnje leto naj bi torej Slovenci dobili od italijanske države kar 1,12 milijona evrov manj prispevkov, ki jih deli deželna uprava Furlanije-Juljske krajine.

Demokratska stranka je zahtevala od vlade vsaj ohranitev prispevkov iz leta 2008, to se pravi, da bi manjšina prihodnje leto dobila 5,25 milijona evrov. V imenu podpisnikov popravka je Rosato pozval desno sredino in vlado, naj pred poslanci vsaj javno utemeljita

ETTORE ROSATO



krčenje prispevkov. Njegov poziv je naletel na molk.

Tržaški poslanec je obtožil Berlusconijevo vlado, da krči za slovensko manjšino življenjske finančne podpore. »Nastradale bodo manjšinske kulturne institucije, ki resno opravljajo svojo vlogo ne samo v korist manjšine, temveč širše skupnosti. Slovenci smotno in pametno izkoriščajo javni denar, zato si ne zaslužijo takšnega krčenja,« je poudaril Rosato. To ni udarec samo za Slovence, ampak tudi udarec dobrim odnosom s Slovenijo ter nenazadnje klo-

ALESSANDRO MARAN



futa tudi za Deželo Furlanijo-Juljsko krajino ter njeno desnosredinsko večino. Slednja bi morala dvigniti svoj glas proti temu krčenju, saj so ta »klestenja« vključena v krčenje državnih prispevkov Deželi FJK. »Molk vlade in desne sredine v poslanski zbornici se mi zdi sramoten,« nam je po sinočnjem glasovanju dejal Rosato.

Desna sredina je tudi včeraj, kot v torek, zavrnila vse popravke opozicije k finančnemu zakonu 2009 in državnemu proračunu 2009-2011. To je počela tudi v poslanskih komisijah, kjer so

IVANO STRIZZOLO



zastopniki večine na priporočilo ministra Giulia Tremontija glede Slovencev zavrnilo ne samo popravke Demokratske stranke, temveč tudi dopolnila Južnotirolske ljudske stranke (SVP). Skratka sistematično zavračanje vseh dopolnil leve sredine.

Po odobritvi v poslanski zbornici se bo s finančnimi dokumenti (torej tudi s prispevki slovenski manjšini) ukvarjala senatna skupščina. Senatorka Tamara Blažina napoveduje popravke in parlamentarni boj, ki bo zelo zahteven.

S.T.

SSK Čestitke Vajglu, Petku in Brulcu

TRST - Deželni tajnik stranke Slovenske skupnosti Damijan Terpin je pismeno čestital Ivu Vajglu, predsedniku Odbora za mednarodne zadeve, Miru Petku, predsedniku Komisije DZ za Slovence po svetu in v zamejstvu, in novogoriškemu županu Mirku Brulcu, podpredsedniku omenjene komisije.

Terpin je v čestitki zapisal, da si SSK od svojega nastanka leta 1975 prizadeva, da bi s samostojnim nastopanjem zagovarjala pravice Slovencev v Italiji, spodbujala njihov vsestranski družbeni razvoj ter uveljavljala načelo združenega, enotnega in avtonomnega političnega delovanja.

Tajnik SSK je poudaril, da je splošno stanje slovenske narodne skupnosti v Italiji zadovoljivo, kar zadeva odnose z Republiko Slovenijo, »saj smo v zadnjih letih dobili dober zakon, v katerem je dana pravna podlaga za solidno institucionalno raven. Toliko bolj pomembno pa je dejstvo, da je zakon določil tudi posebni ministrski resor, ki ga je sedanji mandatar za sestavo nove vlade tudi upošteval. Popolnoma drugačno pa je stanje slovenske narodne skupnosti v Italiji. Poleg že kroničnega zamujanja in zapletanja pri izvajanju zaščitnega zakona 38/01, je sedaj nastopilo krčenje finančnih sredstev, namenjenih slovenski narodni skupnosti ter racionalizacija šolskega sistema. V tem trenutku se je še pojavilo vprašanje dvojezičnih napisov ob odprtju avtocestnega odseka pri Trstu, kjer se izvajajo hudi pritiski proti kakršnikoli dvojezičnosti, kar je tako proti določilom zaščitnega zakona 38/01, kot tudi proti mednarodnim obvezam, ki jih je podpisala Italija. Še posebno hudo bi bilo, da bi tako stanje pozdravila predsednik italijanske vlade Silvio Berlusconi in nemška kanclerka Angela Merkel, ki naj bi 19. novembra pristvovala slovesnemu odprtju avtocestnega odseka,« se piše Terpin. Izrazil je še pričakovanje, da bo Republika Slovenija odločno posegla na vseh nivojih in predsednika komisije DZ povabil, da skupaj s komisijo obiše naše kraje in ljudi, ki n njih živijo.

ŠPETER Danes začetek Beneških kulturnih dni

ŠPETER - Danes zvečer se začnejo Beneški kulturni dnevi, cikel predavanj z naslovom »Odkrivajmo naš jezik«, ki ga prireja Inštitut za slovensko kulturo pod pokroviteljstvom Občine Špeter in Pokrajine Videm. V petih večerih bo enajst strokovnjakov iz Italije in Slovenije poslušalcem predavalo o slovenščini in njenem zgodovinskem razvoju, narečjih, dvojezičnosti, identiteti in vplivu, ki ga imajo manjšinski jeziki na razvoj teritorija.

Prva dva predavatelja bosta univerzitetna profesorja Giorgio Ziffer (Univerza v Vidmu) in Marko Stabej (Univerza v Ljubljani). V občinski dvorani v Špetru bo Ziffer ob 18.30 poslušalcem predstavil staroslovanščino in prve slovenske rokopise, Stabej pa bo v svojem posegu spregovoril o tem, kako se je razvijal slovenski jezik od reformacije, ko sta izšli prvi slovenski knjigi, do današnjih dni. (NM)

MARIBOR - Tridnevni mednarodni znanstveni simpozij

Je večjezičnost v Evropski uniji lahko tudi dvorezni meč?

MARIBOR - V Mariboru se bo danes začel tridnevni mednarodni znanstveni simpozij o večjezičnosti v Evropski uniji. Mariborska univerza ga pripravlja skupaj s slavističnimi oddelki še treh evropskih in ameriške univerze. Kot je povedal dekan filozofske fakultete Marko Jesenšek, gre za prvo takšno srečanje, postalo naj bi stalnica.

Na simpoziju bodo po Jesenškovi besedah strokovnjaki s poljske univerze v Bielskem-Biali, madžarske ELTE iz Budimpešte, praške Karlove univerze, ameriške univerze v Kansasu ter mariborske univerze predstavili svoje najnovejše raziskave s področja literature in jezika. Gre za konzorcij raziskovalcev z omenjenih univerz, ki so lani skupaj ustanovile mednarodno humanistično založbo in skrbijo za širjenje in objavljanje humanističnih raziskav v vseh uradnih jezikih EU. Pri tem poudarjajo skrb za razvoj strokovne terminologije ne le v angleškem, pač pa tudi v vseh ostalih nacionalnih jezikih povezave.

Večjezičnost v EU je aktualna tema, zlasti v času, ko edini sporazumevalni jezik na tem prostoru postaja globalizirana angleščina. "Ta nikakor ne bi smela onemogočati razvoja ostalih jezikov v smislu izgubljanja njihovih posameznih funkcijskih zvrsti, na kar jezikoslovci že dolgo opozarjamo, a se v Evropi dogaja prav to," je enega od namenov simpozija pojasnil Jesenšek. Opozoril je na nevarnost izgube slovenske strokovne in znanstvene terminologije, kar se lahko primeri tudi vsem ostalim evropskim jezikom.

S simpozijem želijo med drugim tudi pokazati, da je lahko večjezičnost dvorezni meč in da lahko ozko gledanje na večjezičnost pripelje do razmer, s katerimi smo se Slovenci srečali že v času nekdanje Jugoslavije. "Taktar smo imeli več uradnih jezikov, pri čemer pa je bil eden od njih bolj uradni od ostalih. Zato bi bilo prav, če bi jezikoslovci znali opozoriti javnost na zagate in rešitve iskati v sme-

ri, da ta ne bi na koncu pripeljala do rezultatov, kakršni so se zgodili v naši nekdanji skupni državi," je še pojasnil Jesenšek.

Sicer pa tokratni simpozij ni pomemben zgolj z literarno-zgodovinskega in znanstveno-raziskovalnega vidika, pač pa je po mnenju predstojnika slavističnega oddelka mariborske filozofske fakultete Mirana Štuheca pomemben tudi za promocijo mariborske slavistike. Ta dokazuje, da je sposobna tudi velikih projektov in da pridobiva tudi na mednarodni veljavi.

Organizatorji pričakujejo velik odziv tudi v znanstveni javnosti, saj je danes slovenistika v evropskem univerzitetnem okolju vse bolj razvita, zlasti na Poljskem, kjer se na omenjenih programih na univerzah v Bielskem-Biali, Katovicah in Lodžu izobražuje več kot sto študentov. Številčna je tudi izmenjava študentov in profesorjev omenjenih univerz z Univerzo v Mariboru.

MANZANO - V torek zvečer umrla Tatiana Tulissi, partnerka podjetnika Paola Calligarisa

Zagonetka o umoru v razkošni vili

Morilec je petkrat streljal z revolverjem - Zaslišali mnogo ljudi, pregledovali park okoli hiše - Primer bo obravnaval tudi oddelek RIS iz Parme

MANZANO - Karabinjerji iz Vidma so se včeraj ves dan mudili v vili Paola Calligarisa, na pobočju manjšega griča ob Manzanu. Na pragu razkošne hiše je v torek zvečer umrla 37-letna Calligarisova partnerka Tatiana Tulissi, na katero je nekdo petkrat streljal z revolverjem in jo zadell v hrbet. Z delovnega mesta se je vrnila domov med 17.45 in 18. uro, ob 18.30 pa jo je mrtvo našel Paolo Calligaris, lastnik večje kmetije pri Ogleju in nečak Alessandra Calligarisa, lastnika svetovno znane podjetja, ki proizvaja stole.

Preiskovalci včeraj niso izključevali nobene možnosti, niti poskusa rop. Dejstvo je, da morilec ni ukradel ničesar: v hiši je bilo vse na mestu. Videmski državni tožilec Antonio Biancardi je pozval vse, naj posredujejo katerokoli koristno informacijo v zvezi z umorjenko. Karabinjerji so včeraj jutraj v iskanju indicov pregledovali zasebni park, ki obkroža vilo. Hišo ločujeta od ceste 300 metrov dolg drevored in gosto zelenje, tako da naj bi se morilec zlahka in nemoteno prikradel do hiše.

Po prvih domnevah naj bi Tatiana Tulissi prišla domov nekaj pred 18. uro, prižgala ogenj v kaminu in odšla po drva v zunanjo dvorano. Morilec naj bi se pojavil na dvorišču pred hišo: Tulissijeva je brzkone bežala proti hiši, na pragu pa jo je neznanec ubil. Z revolverjem je streljal petkrat. Dva strela sta jo zgrešila, trije pa so jo zadeli v hrbet.

Preiskovalci so v noči na sredo in včeraj zasliševali razne informirane osebe - sorodnike, prijatelje, znance, sodelavce. Med prvimi je bil Paolo Calligaris, ki je živel s Tulissijevom od leta 2006. Oba sta imela za sabo neuspešna zakona. Preiskovalci so zaslišali tudi sedanjega partnerja Calligarisove žene.

Obdukcijo bo sodni zdravnik opravil danes zjutraj, dovoljenje za pokop bi lahko izdali že popoldne. Vse najdene predmete, vključno z izstrelki (revolverja niso našli), bodo karabinjerji danes poslali v Parmo, kjer jih bo pregledala skupina za znanstvene preiskave RIS. Slednja bo šele zatem ocenila, ali je potrebno, da si njeni specialisti ogledajo kraj umora.



Zgoraj Tatiana Tulissi, desno karabinjerji na delu v torek ponoči pred vilo v Manzanu

ANSA





GLOSA

Nekega Obame pa ni nikjer na obzorju

JOŽE PIRJEVEC



Ameriški liberalci so po pravici ponosni zaradi zmage Baracka Obame na volitvah pred tednom dni. Čeprav je znano, da so ZDA ena od zahodnih držav, v katerih je socialna mobilnost nad vse skromna, je pa vendarle res, da bi nikjer druge ne bil mogoč takšen vrtoglav vzpon, kakor se je posrečil štirinštridesetemu predsedniku največje velesile na svetu. Ne samo, da je sin revnega emigranta iz Kenije, temveč je tudi »zagorel«, kot pravilno ugotavlja Silvio Berlusconi, čeprav ima poteze belca, zahvaljujoč se svoji »kavkaški« mater. Poleg tega je poročen s stoddotno črnko, potomko sužnjev, in ima dve ljubki hčerki, ki sta od babice bolj malo podedovali. Dejstvo, da je takemu človeku uspelo priti v Belo hišo, je zgovoren pokazatelj, kako zelo se je velik del Američanov naveličal Georgesa W. Busha in njegove pogubne notranje in zunanje politike. Še več, kaže, v kolikšni meri je inteligentnejše ameriško javno mnenje premostilo rasne predsodke, ki so bili še pred nekaj desetletji del vsakodnevne življenja povsod tam, kjer je bila črnska manjšina številčno močna.

To seveda ne pomeni, da sta rasizem in rasna neenakost izginila. Ni mogoče namreč spregledati dejstva, da marsikje v ZDA v tem trenutku brusijo nože proti Obami in to ne samo v metaforičnem smislu. Tudi ni mogoče pozabiti, da črnci povprečno zaslužijo krepko manj od belcev, da je prejšnji mesec število nezaposelnih črncev doseglo 11 odstotkov, skoraj dvakrat toliko, kolikor je bilo nezaposelnih belcev, in da je na deset črnih otrok kar sedem nezakonskih. O razširjenosti kriminala med črnci, ki je neizogibno povezan z bedo in skromno izobrazbo, o njihovi množični prisotnosti v ameriških ječah, o številu tistih, ki so obsojeni na smrt, ni potrebno posebej govoriti. Toda prav zato, ker je razkorak med dejansko stvarnostjo velike večine ameriškega temnopoltega prebivalstva v takšnem kričočem nasprotju z bliščem Bele hiše, ni vseeno, da se bo vanjo vselila družina Obama.

Ob tem ugotavljanju, mi je prišel na misel tisti stavek iz poročila političnega svetovalca generala Terencea Aireyja, ki je bil napisan v času zavezniške vojaške uprave v coni A Svobodnega tržškega ozemlja, V njem je prikazan odnos med Italijani in Slovenci našega prostora, češ, prvi gledajo na slednje nekako tako, kakor belci na jugu ZDA na črnce. Ne pozabimo, da so bili ti v petdesetih letih v državah kot sta Alabama ali Misissippi povsem diskriminirani, saj niso smeli stopiti v iste javne prostore kot belci, niso se smeli pomešati z njimi v tramvajih in avtobusih, v bistvu niso smeli politično nastopati. Ali se je v Trstu in v Gorici položaj slovenske manjšine v zadnjih desetletjih vsaj približno tako radikalno spremenil, kot se je spremenil položaj črncev v ZDA? Ali si je mogoče predstavljati, da bi Slovenec postal župan enega od obeh mest, da bi zasedel znotraj lokalnega upravnega življenja kakšno pomembnejšo funkcijo? Mislil, da lahko preštejemo na prste ene roke primere, ko se je kaj takega zgodilo. V Trstu in v Gorici se moramo še vedno soočiti z rasistično miselnostjo, ki ne dovoljuje nikakršne vidne slovenske prisotnosti. Na zadnji primer, ki potrjuje to ugotovitev, me je nedavno opozorila Lojzka Bratuž. Poslala mi je časopisni izrezek pisma neke italijanske Goričanke, vznemirjene zaradi doprsnega kipa Simona Gregorčiča, ki so ga postavili v javnem parku v času župana Brancatija. Da »slavizarajo« Gorico, seveda. Omenjena gospa trdi, da Gregorčič z mestom nima nič skupnega, da je v odi »Soči« vabil rojake, nas se postavijo v bran svoji zemlji, da je treba njegov »kipec« izločiti iz mesta in ga ponuditi njegovi rojstni vasi »Ursno«, kjer da ga bodo brez dvoma vesel. V svoji neprikriti mržnji do vsega, kar je slovensko, v svoji neprilagodljivosti do kakršnekolik etnične drugačnosti, se mi zdi to pismo nad vse zgovorno pokazatelj razmer, v katerih živimo. Nekega Obame pa ni nikjer na obzorju.

VREME OB KONCU TEDNA

Jutri popoldne bo fronta zapustila naše kraje

DARKO BRADASSI



Po pričakovanjih je naše kraje v zadnjih dneh zajelo izrazitejšo poslabšanje. Po dolgotrajnem toplem in razmeroma vlažnem vremenu s prevladujočimi jugovzhodnimi tokovi, se vremenska slika bistveno spreminja, naše kraje bo v prihodnjih dneh dosegel hladnejši severnoatlantski zrak. Vmes pa se bodo pojavljale, kot je običajno, ko se zračni masi precej razlikujeta v temperaturi in v ostalih značilnostih, dokaj močne padavine in bo občasno lahko tudi zagrmelo. Ozračje bo po daljšem času spet nestanovitno in dinamično, jakost padavin bo zato občasno kar velika. Po poslabšanju pa bo proti nam v nižjih plasteh od severovzhoda pritekal hladnejši in bolj suh zrak.

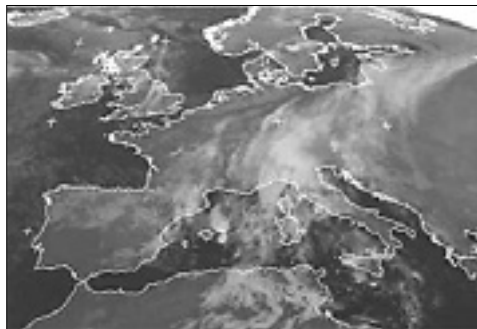
Fronta je dosegla naše kraje šele pozno sinoči, pred njo pa so zaradi njenega vpliva že od martinovega popoldneva pritekali proti nam šibki toda zelo vlažni jugozahodni tokovi. Obsežna višinska dolina s severnoatlantskim zrakom, ki se je spustila proti Sredozemlju, je že v preteklih dneh delno vplivala na vreme pri nas. Občutno se je povečal odstotek vlage, ki se je marsikje v nižinah približal stopnji rosišča, zato je ponekod nastala megla. Temperature pa so bile v primerjavi s preteklimi dnevi zaradi prizemnega obrata nekoliko nižje. V najnižjih slojih se je zadrževal zelo vlažen in razmeroma hladen zrak, višji sloji pa so bili nekoliko toplejši. Zaradi velike stanovitnosti se je tudi povečala zračna onesnaženost.

Ob fronti je že sinoči nad Tirenskim morjem začelo nastajati ciklonsko območje, ki se bo nato kar nekaj časa, predvidoma do jutrišnjega večera zadrževalo v naši neposredni bližini, ker ga bo podobno kot pred dobrim tednom, na vzhodu zaustavljalo solidno anticiklonsko območje. Prva njegova posledica bodo nekoliko izrazitejše, pogostejše in predvsem dolgotrajnejše padavine, druga pa burja, ki bo zapihala že danes proti večeru. Nad Alpami se bo odcepilo manjše območje hladnejšega zraka. Na višini

okrog 1500 metrov v prostem ozračju pričakujemo v najbolj severnih predelih dežele temperature malo nad lediščem. Ob povečani jakosti padavin to pomeni, da se bo meja sneženja lahko spustila do kakih 1000 metrov. Kanin, Višarje in predvidoma Zoncolan bo predvidoma pobelila več centimetrov debela snežna odeja. Tudi v nižjih predelih bo hladneje kot v preteklih dneh, toda niti ne toliko zaradi temperatur, kolikor zaradi burje. Temperature so bile namreč, kot rečeno, že v preteklih dneh zaradi prizemne inverzije ponekod že razmeroma nizke.

Danes bo pretežno oblačno z zmernimi do močnimi padavinami, ponekod bodo lahko obilne. Vmes bodo lahko posamezne plohe in nevihte. Proti večeru bo zapihala zmerna do občasno močna burja. Jutri bo še povečini oblačno, povečini bo predvsem v dopoldanskih urah še deževalo. V popoldanskih urah se bo vreme postopno izboljšalo in od severozahoda delno razjasnilo. Pihala bo zmerna burja. V soboto in nedeljo bo precej jasno, več sonca bo ob morju. Še bodo prevladovali severovzhodni tokovi, ki nam bodo prinašali bolj suh zrak.

Na sliki: sinoči je dosegla naše kraje vremenska fronta, nad Tirenskim morjem pa je nastajalo ciklonsko območje



PISMA UREDNIŠTVU

Paritetni odbor

Na kritične pripombe o delu paritetnega odbora mi je predsednik dr. Brezigar postregel s plazom samohvale. Mestoma si je pripisal tudi zasluge svojega predhodnika dr. Rada Raceta.

Ne bom se spuščal na isto raven, ker svojih uspehov ne obešam na veliki zvon. Bili so sad kolektivnih naporov mnogih tovarišev in organizirane manjšine, da jih še danes, s skoraj dvajsetih letih, brani pred krčenjem in poskusi ukinjanja, saj gre za njeno preživetje.

Nisem se strinjal z izločitvijo območja Katinare iz seznama krajev, kjer velja vidna dvojezičnost. Tu je namreč bolnišnica in največje avtocestno vozlišče. Tudi nisem soglasi s sklepom, da se strokovni sodelavki poveri naloga, da v šestih mesecih prouči, katere ustanove na ozemlju Tondovega (še nepodpisanega) dekreta naj dvojezičnost spoštujejo. Je med njimi tudi ANAS? To bomo izvedeli v najboljšem primeru prihodnje poletje, na kar naj bi jih paritetni odbor vključil v nov seznam, da ga podpiše predsednik deželne vlade. Morda spet Tondo ali pa kar njegov naslednik čez nekaj let... Upal sem, da bo imel paritetni odbor več poguma in zavzel odločnejša stališča. Nič več.

To je moje osebno mnenje. Večina v paritetnem odboru ima o izvajanju zaščitnega zakona drugačno mnenje. Izbrala je drugo pot, po kateri ji ne morem slediti. Zato si pridržujem vsaj pravico do javne kritike.

Stojan Spetič

Poučevanje jezikov

Z zanimanjem sem prebrala članek, ki ga je napisala Suzana Pertot v Odprti Tribuni glede poučevanja jezikov v večjezičnih šolskih sistemih, ki se odvija po principu »en človek - en jezik«. Po tem načelu naj ne bi v naših šolah učitelji, ki poučuje slovenščino, učil tudi italijanščine, za katero mora biti poverjen drugi učitelj. Vprašanje, ki se mi je porodilo ob branju članka se pa nanaša na poučevanje angleščine na osnovnih šolah. Zdi se mi, da je tu načelo »en človek - en jezik« še vedno neuresničeno. Celo nova reforma mini-

strice Gelmini predvideva kot edinega drugega učitelja, poleg razrednega, učitelja za angleščino.

V resnici pa je poučevanje angleščine navadno poverjeno tisti učiteljici, ki se v vseh drugih okoliščinah in pri učenju ostalih predmetov pogovarja z otroki v slovenščini.

Otroci se zlahka učijo in širijo svoje znanje, če se lahko zanesejo na neko pristno in učinkovito komunikacijo v odnosu s svojim učiteljem, tako da svoje misli in čustva posredujejo preko tistega jezika, ki ga spontano uporabljajo z njim in ki je sestavni del njihovega odnosa.

V tem smislu se sprašujem, kako naj otrok začuti pravo motivacijo in željo po spoznavanju in uporabi tujega jezika, če temelji učenje tega na nekom umetnem sporazumevanju, ki izpade forsirano in nenaravno. Šolska ura angleščine lahko postane na tak način nekaj zgolj teoričnega, neka sterilna domena, ki ima le delno opravka z resnično potrebo in željo po komunikaciji. Sprašujem se, ali ni nevarno, da tako zasnovano učenje tujega jezika v otroku vzbudi le občutek dolgočasia in nekoristnosti, vsekakor pa ne spodbuja otroške vitalne radovednosti po spoznavanju novega in drugačnega.

Veronika Lokar

Izjave na kongresu SSK

»V svojem govoru na kongresu SSK sem dejal, da so ZDA z izvolitvijo temnopoltega Baracka Obame dokončno odpravile z rasno in etnično diskriminacijo, medtem ko je je postavitev par dvojezičnih tabel na Krasu še vedno problem.

Vse ostalo so fantazije g. Kodriča, ki ga na kongresu naše stranke ni bilo.

Obžalujem pa, da se g. Kodrič čuti le za pripadnika nekega plemena.

Damijan Terpin, deželni tajnik SSK

60-letnica »klasične«

V nedeljo, 9. novembra t.l. je Primorski dnevnik objavil članek ob 60-letnici nastanka slovenske klasične gimnazije v Trstu. Članek opisuje obisk, na katerega smo bili prijazno povabljeni nekdanji prvi maturanti, in nas tudi poimensko navaja.

Tisti seznam pa je treba dopolniti z imeni še drugih sošolcev, ki so bili prisotni na oni davni prvi šolski dan 16. oktobra 1948. Točen seznam ob rojstvu naše klasične je tako naslednji: Leander Cunja, Anica Grilanc, Dora Gruđen, Dušan Gruđen, Dušan Jazbec, Maks Kozina, Nadja Kreševič, Marta Legiša, Aljoša Logar, Aleksander Martelanc, Lojze Paljk, Elda Pangos, Gregor Pertot, Erika Pojavnik, Maruška Ravnik, Jurij Slama, Ines Tence.

Študijska oziroma življenjska pot teh sedemnajstih začetnikov je bila kasneje različna, tudi emigracijske daljave so se pripravile in žal tudi bolezen in smrt. Kar se nas je pretolklo do mature 1953, se ob obletnicah srečujemo in se vseh spominjamo s čustvi prijateljstva iz dragih mladih let.

Vnaprej se zahvaljujem za objavo tega dopolnila. Izrabljam priložnost, da se »v imenu vsega razreda« zahvaljujem za prijetno in praznično razpoloženje na jubilejnim srečanju z ravnateljico, profesor-skim zborom ter dijakinjami in dijaki sedanjosti klasične. Posebej gre poudariti, da nas je mladi rod očaral s svojo resnostjo, sproščenostjo in kultivirano govorico.

Saša Martelanc

Zakaj pod okriljem SSK?

Zakaj bi moralo biti združevanje slovenske mladine podrejeno stranki Slovenske skupnosti? To je vprašanje, ki smo si ga postavili v Krožku Stranke Komunistične prenov Občine Dolina ob prebiranju pisma na PD iz dne 30.10.2008, v zvezi s pobudo Mladi za mlade.

Pobuda bi bila pohvale vredna, če bi res združevala vso slovensko mladino v nadstrankarsko organizacijo. Tega pa dejansko ni! V pismu naše prijateljice Nataše Žerjul je bilo zapisano, da je skupina Mladi za mlade de facto »Mladinska sekcija stranke Slovenske skupnosti«. Iz tega izhaja, da je to prava mladinska politična organizacija, ki deluje pod okriljem SSK. Dodano je bilo tudi, da glede organizacije in programskih smernic deluje skupina avtonomno. Zakaj sta torej, na pokrajinskem kongresu istoimenske stranke, bila izvoljena dva predstavnika mladinske skupine, kljub trditvi podpredsednice, da v

skupini nima nihče politične izkaznice??

Tudi v naši stranki smo pred kratkim prenovili tajništvo krožka in ožji odbor, ter s tem mladim odprli pot v politično življenje, ker menimo, da ima mladina veliko moč in željo po spremembah, tudi na občinski ravni. Naj omenimo še, da ožji odbor naše stranke na občinski ravni sestavljajo izključno mladi Slovenci, kar je lahko vsem nam v velik ponos!

Stranka Slovenske skupnosti ne more biti torej edina stranka, ki združuje vse Slovence in od katere bo odvisna vsa slovenska mladina! Veliko mladih zamejcev, ki jih veže narodna pripadnost slovenski manjšini, se namreč vključuje tudi v druge levosredinske politične stranke, kar pomeni, da jih Stranka Slovenske skupnosti sploh ne more predstavljati!

Slovenska mladina potrebuje skratka organizirano politično gibanje, ki bi dejansko delovalo pod okriljem vseh strank demokratične družbe in v kateri bi nastopali vsi mladi, ki jim je pri srcu slovenska pametna stvarnost, ohranjanje vrednot NOB in antifasizma ter lokalno politično dogajanje.

S tovariškimi pozdravi,

Krožek SKP občine Dolina

Monopola nad slovenstvom nima nihče

Kako prav je imel slovenski generalni konzul Jože Šušmelj, ko je med nedavnim poslovnim obiskom v uredništvu Primorskega dnevnika povedal sledeče: »Slovenska manjšina je pri reševanju svojih življenjskih vprašanj kolikor toliko enotna, ta enotnost pa bi lahko bila še učinkovitejša, če ne bi v manjšini obstajal strah, da bo ena stran prevladala nad drugo.«

Njegove besede sem si prikladal v spomin ob priliki deželnega kongresa Slovenske skupnosti in skoraj istočasne časopisne polemike o (ne)samostojnosti skupine Mladi za mlade.

Bojazan pred prevlado je znotraj manjšine že stalnica, trajala pa bo vse dotlej, dokler bodo tisti, ki spadajo v številčno šibkejši tabor, a se naslanjajo na edino etnično stranko, prepričani, da so bolj Slovenci kot tisti, ki jih je veliko več, a se prepo-

znajajo v drugih strankah. Izjava deželnega tajnika SSK novinarju Pd je glede tega nedvoumna: »Na stečaj smo odprli vrata vsem v manjšini, ki jim je slovenstvo vrednota.« Ali naj to pomeni, da za vse, ki niso ali ne bodo v tej stranki, slovenstvo ni vrednota? Če naj bo ta teza tudi popotnica Mladim za mlade, ki so se rodili pod okriljem iste stranke, potem je zadeva res zaskrbljujoča.

V omenjeni pisni polemiki sta me sicer vznemirili obe strani. V Pismu uredništvu, ki je bilo objavljeno 1. novembra z naslovom Mladi za mlade je stranka, je David Peterin, sklicujoč se na prijatelja Iztočka Furlaniča, zapisal: »Raje se politično združujem z Italijani, ki mislijo 90% podobno meni kot s Slovenci, ki mislijo 10% podobno meni.« Ne vem, koliko je takšno razmišljanje, ki ga sicer popolnoma razumem, dialoško plodno. Mislim, da bi se bilo treba pogovarjati z vsakomer, Slovencem ali Italijanom, da je le odprt za tvorno izmenjavo mnenj in da me kot Slovenca tudi ceni; družiti se s skoraj enako mislečimi je morda prelahko, kje je potem dialektika?

Vznemirjujoč je bil tudi odgovor Daria Bertinazzija Peterinu (6. 11.) tam, kjer piše takole: »Po tvojem mišljenju pa bi morali vsi enako misliti: to me spominja na stare čase (nacizem, fašizem, komunizem...)« Da v komunističnih režimih ni bilo tako kot v režimu parlamentarne demokracije, drži, vendar komunizma ne moremo enačiti s fašizmom in nacizmom; če ga, potem osvajamo teze najbolj zakletih revizionistov. To pa je še slabša popotnica Mladim za mlade. Verjamem, da želijo »nuditi svoj doprinos naši skupnosti na narodnostno mešanem območju«, morali pa bi upoštevali zgodovinsko dejstvo, da se brez odločilnega deleža komunistov v NOB danes Slovenci še kregati ne bi mogli, ker nas preprosto ne bi bilo.

Drago Gašperlin



ODPRTA TRIBUNA

Brez konstruktivne in umirjene dialektike ni mogoča kulturna rast slovenske narodne skupnosti

Prepričan sem, da je konstruktivna in umirjena dialektika bistvena predpostavka za kulturno rast katerekoli demokratične družbe in torej tudi naše. Soočanja in diskusije pa morajo seveda sloneti na jasno izpostavljenih in dosledno spoštovanih tezah in antitezah, drugače pa stalno spreminjajoča stališča in izhodišča ne peljejo v nobeno možno sintezo ali dogovor. Mnenja sem, sicer je to zgolj osebni vtis, da se prevečkrat med nami ne razumemo in povzročamo nepotrebna in neproduktivna konfliktna stanja prav, ker nam ni jasno katera stališča sogovornik sploh zagovarja. To velja tako za področje strankarsko-političnega soočanja kot tudi civilne družbe, kjer bi sicer moralo biti veliko lažje doseči dogovore in zaželeno sintezo.

Nanizati želim samo nekaj enostavnih dejstev: imamo dve krovni organizaciji SKGZ in SSO, ki zasledujeta popolnoma enake cilje, in sicer uveljavitev slovenske narodnostne skupnosti v Italiji z utrjevanjem in razvojem slovenskega jezika in kulture na vseh področjih in v odnosu do vseh možnih sogovornikov, tako javnih kot zasebnih. Krovna organizacija SKGZ se je javno opredelila za združitev oz. spojitev z drugo, v logiki strnjene povezave vseh subjektov, ki delujejo na tem področju, s sprotnim udejanjanjem sinergij in posledičnega postopnega odpravljanja tudi finančno zahtevnih dvojnikov (glej npr. Glasbeno šolstvo na Goriškem!). Glede tega vprašanja, ki je dokaj jasno nastavljeno (navkljub sicer določeni zahtevnosti uresničitve) mi še niso znane oprijemljive antiteze, razen sicer spoštovanja vredne obrambe stanja status quo, ki je lahko tudi razumljivo za, poenostavljeno povedano, konservativne kroge. Ampak tudi »konservativci« imajo etično dolžnost, da izpostavijo vse možne pozitivne posledice njihovih stališč, saj imamo vendar vsi določene odgovornosti do naših članov, predvsem pa do naše širše skupnosti. Pri vsem tem pa seveda ni nikoli napačno, da se čim bolj opremimo s strokovnimi pristopi in temu primerno metodologijo, kar nam naposled omogoči zavedanja realnega stanja, v katerem delujemo, in ne samo naših želja.

Še danes pa si vse prevečkrat prekrivamo oči in obračamo hrbet stvarnosti, ki nas obkroža, v upanju, da bomo itak vzdržali navkljub vsemu in če tako ne bo, bodo itak krivi »drugi« v značilno manjšinskem slogu.

Poglavje zase predstavlja strankarsko-politična arena, v kateri nastopajo etnična stranka SSK, ki bi želela biti zbirna stranka vseh Slovencev, pred kratkim ustanovljena slovenska komponenta Demokratske stranke in pa posamezni Slovenci v raznoraznih strankah. Določeno neznanko pa predstavlja levo-zelena stran, ki je v izoblikovanju in ki vsekakor še vedno priv-

lači lep del Slovencev v Italiji.

V tem segmentu naše družbe še danes žal nismo dosegli osnovnega spoštovanja, ki naj bi ga bil vreden vsak slovenski politični subjekt, ki si vse do danes prizadeva in deluje v dobrobit naše skupnosti. Tudi tu bi bile svari lahko veliko bolj jasne, če bi enostavno preverjali, kdo je kaj dosegel za slovensko manjšino v tem povojnem času, v smislu konkretnih dejstev in ne praznih besed. V zavesti, da je vsak dosežek zahteval neverjeten (prevelik) trud posameznikov in skupin, ki so ga dosegle, ne prezrimo bistvene diskriminante med enostavnim tarnanjem in vsakdanjim naprežanjem v iskanju možnih rešitev za doseganje tudi najmanjših uspehov. In ne pozabimo tudi na dodatno enostavno dejstvo, da ni dovolj imeti prav oz. biti prepričani v to, potrebno je prepričati vse ostale: bolje povedano večino. Kdor tega ne upošteva, bo lahko uspešen v naši notranji dinamiki, ne pa v logiki uspešnega političnega delovanja, ki dejansko privede do pozitivnih premikov tudi za našo skupnost.

Samoumevno izhodišče pa bi moralo tudi biti, da v političnem udejetovanju si zasluži spoštovanje tako tisti, ki zasleduje samo etnično uveljavitev kot tudi tisti, ki ob etnični pripadnosti skuša uveljavljati tudi širša prepričanja in ideale, kar ga seveda pelje v izbiro dotične strankarske opredelitve. V kolikor sam prepričano podpiram levo-sredinsko politično opcijo tako v Italiji kot v Sloveniji in nasploh v svetu, pa s težavo razumem tiste, ki so npr. v Italiji z levo sredino, v Sloveniji pa podpirajo desno sredino. Seveda mislim na strankarsko-politično podporo in ne pa na odnos do institucij! Vse to in ne samo to, pa se verjetno tudi odraža v določenih nejasnostih v odnosu med SSK in slovensko komponento DS. Oba subjekta nedvomno delujeta v korist naše skupnosti, prvega predstavlja v javnih institucijah neodvisni kandidat deželni svetnik Gabrovec, drugega senatorka Tamara Blažina, torej oba subjekta sta institucionalno dobro opremljena (seveda ob številnih pokrajinskih in občinskih predstavnikih). Ob normalnem obojestranskem spoštovanju, ki sloni na priznavanju enakega dostojanstva, naj se torej preveri, kje bosta ta dva subjekta tvorno sodelovala in kje pa si bosta v pametni in konstruktivni kompeticiji, brez odvečnih polemik in predvsem brez vsakršnih neumestnih natolcevanj.

Livio Semolič

P. S.: V to strankarsko-politično dinamiko nisem vključil tudi bolj levi del manjšine, ki si seveda zasluži vse spoštovanje in pozornost, v kolikor se kar nekaj časa razvija razprava predvsem o odnosih med slovensko komponento DS in SSK. (L.S.)

ODPRTA TRIBUNA

Vezni členi

Proslavili smo 50-letnico prvega Slovenskega športnega dne. Snidenje je bilo prisrčno in stvarno. Časopisna priprava nanj tudi. Oboje pa prežeto tudi z nekaj odtenki mitiziranja, ki jih sama prazničnost ne opravičuje.

Na primer odtenki o miselnih in čustvenih povezavah s sokolstvom in Športnim združenjem. Ta del zgodovine smo tedanji udeleženci uzavestili precej kasneje, ko si je predmajska telesna kultura privoščila tudi poslušanje predpretekle generacije in raziskovanje, poleg vadbe in tekmovalnosti. Da je ZSSDI nadaljevalec nekdanjega Udruženja, je bilo javno potrjeno šele leta 1974 (formalno leta 1970 v listini prof. Bojana Pavletiča ob oblikovanju ZSSDI) s postavitvijo spomenika v Sovodnjah in tedanjimi priložnostnimi in manifestativnimi štafetami, ki so prepredle Primorsko.

Nasprotno pa, razen v stvarnem poročilu Milana Pahorja v Narodnem domu, ob tem proslavljanju prav nič o gibanju in izročilu Zveze društev za telesno vzgojo, ki smo jo samo šest let pred prvim Dnem (a seveda tudi prej) doživljali z neposrednimi nastopi prav na istem stadionu »Prvi maj« in še prej na stadionu pri sv. Soboti. Eni pač prihajamo od daleč. Sedaj pa se čudimo, da višješolci ne vedo ničesar o SSI. Prav imajo, če pa so petdeset in šestdesetletniki prav tako »nevedni« (a so res?) glede »fizkulture«.

Pa saj je sam stadion, ki smo ga nekateri udeleženci Dnevo, Tednov in Iger že leta 1949 pomagali graditi, bil izraz volje po obdržanju pri življenju ZDTV po katastrofalnem zgodovinskem rezu leta 1948 ob Resoluciji Informbiroja. Ob potrditvi izraza katastrofa (ne more biti nobenega dvoma, da sem od sedmega leta dalje »titovec«) pa menim, da je »pogumna« in v občinstvo Narodnega doma vržena trditev, da je Kominform povzročil med nami več škod kot fašizem, del sodobne tekmovalne panoge zgodovinskega revizionizma, ki blagim dušam tako dobro de. Neverjetno, kdaj in kje najde Berlusconi svoje epigone. Sedaj niso izrastki komunizma več enaki fašizmu, temveč »veliko slabši«. Seveda! Saj so mnogi (ne trdim tega o pričevalcu v Narodnem domu) še vedno prepričani, da smo pod fašizmom postali bolj kleni in uspešni, kot smo zadnja desetletja. Zbrisala pa se jim je tragedija, da smo ob diamantni uporni špici na krilih izgubili dve tretjini asimiliranih.

Izraz volje po obnovitvi duha in prakse ZDTV, to se pravi vezni člen med to Zvezo - ki se je v svojem zdravem jedru dokončno razkrojila zaradi prihoda Italije v Trst, ne pa zaradi kominformistov, ki ji niso mogli do živenga - in nastalimi novimi okoliščinami, je bila te-

lovadna skupina, ki je začela vaditi na stadionu Prvi maj na istem orodju in blazinah, na katerih so vadili Miloš Stergar, Marjan Dolgan, Ennio Reinhardt, Marjan Žerjal... in Olga Gorjup, Devana Lavrenčič, Lili Misculin, Neva Suban...

Vezni člen je bila v novih okoliščinah in zgolj štiri leta po zadnjem množičnem športnem prazniku na Prvem maju Slovenska prosvetna zveza. Ta organizacija je poskrbel, da smo prešli iz Begun povsem novo orodje (ne pozabimo na vlogo neumorne Tončke Čokove!). Od telovadbe je skupina prešla dopolnilno na odbojko in pod ne le operativnim, temveč tudi miselnim vodstvom prof. Bojana Pavletiča ter ob pomoči žene Olge Perišić za ženski del, so bile nastavljene okoliščine za prehod na nekaj številčnejšega - ne pa še množičnega.

Vezni člen med jedrom na stadionu Prvi maj in terenom za prvi in nekaj naslednjih Slovenskih športnih dni pa so bila prosvetna društva včlanjena v Slovensko prosvetno zvezo, Dijaški dom z ravnateljem Dragom Pahorjem, kjer so prebivali dijaki iz okolice (domov so odhajali le enkrat na teden ali pa niti ne), in Rod modrega vala, katerega člani so se prvo leto celo odpovedali nastopanju za svoje barve, da so rajše sestavljali skupine udeležencev po drugih krajih tržaškega predmestja in ozemlja. Da je šlo za nekakšno splošno navdušenje med »našo zdravo mladino«, je primer mitiziranja. Nič ni nastalo slučajno. Nasprotno, kar nekaj krogov znotraj narodnostne skupnosti je z zavistjo in opozorili odvrčalo mladino od sodelovanja. Slednje je v pravem pomenu besede prišlo kasneje, mnogo kasneje. Izjema, ki potrjuje pravilo, je bil Klub slovenskih izobražencev s četico namiznoteniskih igralcev, ki jih je povezoval Oton Berce (učil nas je filozofijo na realki). Nekajkrat je bila omenjena skavtska organizacija. Članom te organizacije je vodstvo kar nekaj let prepovedalo, da bi na SSI nastopali organizirano. Ko pa se je to zgodilo, glej ga zlomka, je leta 1973 goriško društvo Olympia izstopilo iz ZSSDI, ker ni sprejelo odločitve večine ostalih, da se Združenje včlani v tisto krovno organizacijo, ki ga je ves čas po svojih močeh podpisala. V brk razmišljanjem o povezavah, zbirnih strukturah itd. Nekaj let kasneje je za zadeva pomirila in uredila. V telesni kulturi. Drugod pa skoraj da ne.

V okviru organizirane manjšinske skupnosti prihajajo iz raznih smeri in v raznih zgodovinskih okoliščinah pozivi k enotnosti, povezavam, skupnemu nastopanju, enotni krovnosti in zbirnim političnim strukturam. Korišno je, da poznamo vezne člene.

Aldo Rupel

LJUBLJANA - 20-urno usposabljanje

Seminar za poučevanje slovenščine kot tujega jezika

Prijave zainteresiranih sprejemajo do ponedeljka, 17. novembra

LJUBLJANA - Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko FF UL vabi na začetno usposabljanje za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika. Gre za 20-urni izobraževalni seminar, ki je namenjen profesorjem slovenščine na OŠ in SŠ, študentom 3. in 4. letnika slovenistike, absolventom in diplomantom slovenistike, ki si želijo pridobiti znanja s področja slovenščine kot tujega jezika in njegovega poučevanja. Potekal bo ob sredah popoldne od 16.30 do 19.30 v predavalnici št. 3 v nekdanji Tobačni tovarni (prostor FF; v bližini Tobačnega muzeja).

19. novembra bo dr. Nataša Piriš Svetina predavala o slovenščini kot prvem (J1), drugem (J2) in tujem jeziku (TJ), o učenju jezika in jezikovnem znanju in o tujih govorcih slovenščine in značilnostih njihove slovenščine. **26. novembra** bo Tanja Jerman govorila o osnovah poučevanja slovenščine kot TJ ter spregovorila besedo, dve o učitelju. **3. decembra** bo Mihaela Knez predstavila učbenike za učenje slovenščine, priročnikov in drugem uporabnem gradivu, dr. Nataša Piriš Svetina pa bo predstavila komunikacijski pristop pri učenju in poučevanju slovenščine kot TJ in učenje slovnice; delo z učbenikom A, B, C ... 1, 2, 3, gremo. **10. decembra** bo Mihaela Knez govorila o štirih sporazumevalnih dejavnostih in delu z besedilom pri pouku slovenščine kot TJ, **17. decembra** pa

bodo Tanja Jerman, Mihaela Knez in dr. Nataša Piriš Svetina govorile o opazovanju in analizi posnetka učne ure, o delu pred odhodom v razred, odprtih vprašanjih, izmenjavi mnenj in evalvaciji programa.

Prijave sprejemajo do ponedeljka, 17. 11. 2008, na elektronski naslov: n.pirih@ff.uni-lj.si (predmet: prijava na seminar). Kotizacija za 20-urni izobraževalni seminar znaša za zaposlene 200 EUR, za študente 100 EUR.

Kotizacije je treba poravnati po prejemu računa do pričetka seminarja z bančnim nakazilom na račun Filozofske fakultete. Kopijo potrdila o vplačilu kotizacije je treba predložiti na prvem srečanju. Ob prijavi je treba obvezno navesti, kdo je plačnik računa in njegove podatke. Če je plačnik fizična oseba: ime, priimek, poštni naslov. Če je plačnik pravna oseba (šola, druga institucija): polno ime, poštni naslov, davčna in matična številka ustanove. Račun bodo organizatorji poslali na e-naslov udeleženca seminarja.

Omejenemu številu udeležencev bo kotizacijo krilo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, zato je obenem prijavo potrebno poslati v vednost tudi pedagoški svetovalki na Zavodu RS za šolstvo, prof. Andreji Duhovnik Antonin na naslov - andreja.duhovnik@zrss.si.

Seminar bodo izvedli, če se bo nanj prijavilo najmanj 15 udeležencev.

SLOVENIJA - Nagradni natečaj

Natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela na temo o Slovencih v izseljenstvu in zamejstvu

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu objavlja nagradni natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela na temi Slovenci v zamejstvu ali Slovenci v izseljenstvu. Namen natečaja je spodbujanje raziskovalne dejavnosti dodiplomskih in podiplomskih študentov na področju zamejske in izseljenske tematike in s tem krepitev zavesti o njeni pomembnosti za ohranjanje slovenske identitete v matični domovini in zunaj njenih meja.

Na natečaju lahko kandidirajo tudi dela, ki kandidirajo na drugih podobnih natečajih. Upoštevana bodo dela zagovarjanja v obdobju od 1.11.2007 do 31.10.2008.

Nagrajena bodo tri dela za področje zamejstva in tri dela za področje izseljenstva, in sicer prvi nagradi za vsako od področij v višini 800 evrov ter po dve nagradi v višini 600 evrov. Na predlog strokovne komisije se Urad lahko odloči tudi o večjem številu nagrad v eni od kategorij, vendar skupno število nagrad ne sme presegati skupnega

števila razpisanih nagrad (6) in fonda 4.000 evrov.

Komisija bo ocenjevala diplomska, magistrska in doktorska dela z različnih področij na temo slovenskega izseljenstva oziroma zamejstva. Pri tem bo upoštevala izvirnost teme - pristopa, uporabnost v smislu ohranjanja slovenske identitete zunaj meja Republike Slovenije in povezanosti z njo ter strokovnost, zahtevnost in interdisciplinarnost dela.

Sodelovanje naloge na natečaju se šteje kot soglasje avtorja, da se prispelelo delo obdrži v arhivu Urada.

Kandidati naj na naslov Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Železna cesta 14, 1000 Ljubljana s pripisom »ZA NAGRADNI NATEČAJ« pošljejo ali dostavijo en vezan izvod svojega dela v trdih platnicah, potrdilo o uspešno opravljenem zagovoru diplomskega, magistrskega ali doktorskega dela z razvidnim datumom zagovora in kratek življenjepis z osebnimi podatki in kontaktnim (tudi elektronskim) naslovom.

Strokovna komisija bo dela sprejemala do vključno 1.12.2008, rezultati natečaja pa bodo znani predvidoma do konca marca 2009. Svečana podelitev nagrad bo sledila predvidoma v spomladi leta 2009. Dodatne informacije na tel. (00386) 01 430 28 55 (vsak delavnik med 9. in 15. uro).

LJUBLJANA

Predstavili knjigo Erike Jazbar o Gorici

LJUBLJANA - Pri Goriški Mohorjevi družbi je izšla knjiga z naslovom Gorica: vodnik po mestu in po sledovih slovenske prisotnosti Erike Jazbar in Zdenka Vogriča. O tem smo že poročali, včeraj pa so knjigo predstavili tudi v Ljubljani. Pisec spremne besede Jurij Paljk je na predstavitvi poudaril, da knjiga ne opisuje le slovenskih sledov, pač pa vse institucije, ljudi in stvari v Gorici, ki jo delajo slovensko.

Paljk je opozoril, da imajo v Gorici "prevečkrat občutek, da se osrednja Slovenija premalom zaveda, pomena celotnega goriskega območja, kaj šele Gorice". Nezavedanje po njegovem mnenju temelji na nepoznavanju. Kot enega izmed razlogov je navedel dejstvo, da Gorica nima morja, ki prispeva k večji prepoznavnosti kraja. Opomnil je tudi na napačno navajanje Gorice - kot italijanske Gorice, ki se pojavlja v slovenskih medijih. "Italijanska Gorica ne obstaja, obstaja le Gorica v Italiji, kjer je živo prisotna skupnost Slovencev," je še povedal Paljk. Novinar Ivo Jevnikar, ki je h knjigi poleg Paljka napisal nekaj uvodnih besed, je povedal, da vodnik bralca na vsakem koraku opozarja na pomembne slovenske osebe, ki so kdaj živele v Gorici.

Avtorica knjige Erika Jazbar je povedala, da se je od prve izdaje knjige, ki je izšla leta 2002, za Slovence v Gorici marsikaj spremenilo. Navedla je vstop Slovenije v EU, v schengenski prostor in politično desno usmerjeno ter Slovencev manj naklonjeno italijansko upravo v Gorici.



TRIESTESPRESSO EXPO - Na sejmišču danes uradno odprtje mednarodnega sejma kave

Trst si prizadeva za promocijo kulture kave

Na Pomorski postaji je včeraj potekal seminar z uglednimi mednarodnimi proizvajalci kave

TRST - Danes ob 11. uri bodo na sejmišču pri Montebellu odprli četrti mednarodni sejem kave Triestesspresso Expo, slovesnosti pa bo sledil voden ogled paviljonov. Gre za najbolj odmeven sejemski dogodek v Trstu, ki ga tukajšnja sejemska družba, Fiera Trieste Spa, prireja vsaki dve leti in ki privablja proizvajalce kave, predelovalce in trgovce iz vsega sveta. Trst, ki ima najpomembnejše pristanišče za surovo kavo v Italiji, je v teh dneh prava izložba te surovine, saj se sejem seli tudi na mestne ulice in trge, spremlja pa ga tudi vrsta prireditev, kot je bil včerajšnji uvodni seminar z naslovom *Rast svetovne porabe in prihodnost proizvodnje kave - nestabilno ravnanje*.

Da se Trst vse bolj uveljavlja kot prestolnica kave in da je tržaški specializirani bienalni sejem postal prava svetovna vitrina espresso kave oziroma cvet v gumbnici delovanja družbe Fiera Trieste, je včeraj poudaril njen predsednik Fulvio Bronzi, ki je z veseljem napovedal, da se bo letošnje izvedbe udeležilo 20 odstotkov več razstavljavcev, to je 209 iz 25 držav. Predsednik Trgovinske zbornice (ki finančno sodeluje pri pobudi) Antonio Paoletti je pozval domače in tuje podjetnike, naj investirajo v tem našem prostoru, ki sprejema čedalje več novih izzivov in stremi za razvojem. Tako občinski kot pokrajinski odbornik Paolo Rovis oziroma Mauro Tommasini sta izpostavila mednarodno poslanstvo mesta Trst, ki se zavzema za širitev kavnega sektorja in v katerem danes deluje 54 podjetij. Predsednik tržaškega združenja za kavo Associazione Caffè Trieste Vinko Sandalj pa je ponovno opozoril na prostorsko stisko in na neprimernost tržaškega sejmišča. Svoj pozdrav pa je včeraj prinesel tudi predsednik dežele Renzo Tondo, ki se zavzema za snovanje širše, čezmejne in mednarodne skupnosti vključno z deželo Veneto, s Koroško, Slovenijo in Hrvaško, ki bi zasledovala rast in razvoj prostora na podlagi inovacije in razvoja infrastrukture.

Protagonisti včerajšnjega seminarja pa so bili ugledni predstavniki držav proizvajalk kave z vsega sveta oziroma njihovih institucij. Direktor Mednarodne organizacije za kavo Nestor Osorio, predstavnik brazilskega združenja izvoznikov kave Luiz Otavio Araripe, ekspert za plantaže na vietnamskem ministrstvu za kmetijstvo Nguyen Quang Huy, predstavnik indonezijskega inštituta za raziskovanje kave in kakava Surip Mawardi, predstavnik srednjeameriškega združenja Anacafé Max Quirin in pa predsednik indijskega ministrstva za kavo Shri Krishna Rau so občinstvu predstavili to pomembno surovi-

Seminar je oblikovala skupina predstavnikov proizvajalcev kave iz vsega sveta

KROMA



no, ki predstavlja za mnoge države celo glavni prihodek od izvoza. Tako smo izvedeli, da ohranja Brazilija vodilno mesto v pridelavi kave, takoj za njo pa najdemo danes Vietnam, Indonezijo, Indijo ter Gvatemala oziroma Kolumbijo, ki pridelujejo predvsem kavo sorte arabica in robusta.

Kaže, da sektor kave pogumno kljubuje svetovni krizi, ki je zajela skoraj ves svet, »predvsem zato, ker je danes ta pijača vse bolj popularna in le redki so tisti, ki dnevno ne spijejo vsaj skodelice tega opojnega, črnega napitka.« Res pa je tudi, da se je proizvodnja znatno zmanjšala in se je cena kave posledično dvignila. Sicer se, kot smo se lahko včeraj prepričali, v vseh državah srečujejo z enakimi težavami, se pravi s pomanjkanjem delovne sile (mnogi se izselijo s trebuhom za kruhom) in primernih stimulacij, z naraščanjem cen proizvodnih sredstev, z nihanjem menjalnih tečajev in naposled še z učinki tople grede, pravzaprav z vse prej kot stanovitnim podnebjem oziroma muhasto klimo, ki v nekaterih predelih sveta povzroča predčasno zorenje kavnih zrn in s tem povezane probleme.

Tridnevni dogodek v znamenju kave bo spremljala tudi vrsta vzporednih dogodkov, med temi velja omeniti London Bus, ki je že od ponedeljka prisoten na Gol-donijevem oz. Borznem trgu in na Trgu sv. Antona Novega; v njem si lahko vsakdo privoščil brezplačno degustacijo odlične in nezamenljive črne kave. (sas)

VINO - Od 19. do 21. novembra

Prihodnji teden Slovenski festival vin

LJUBLJANA - Prihodnji teden, od 19. do 21. novembra, bo v Ljubljani potekal 11. Slovenski festival vin. Letos ga bo spremljal tudi prvi festival kulinarike, predstavilo pa se bo 220 slovenskih in tujih vinarjev in vinskih kleti, ki bodo ponujali 599 vin, je povedal direktor in vodja festivala Rado Stojanovič. Poleg slovenskih se bodo na festivalu predstavljali tudi vinarji iz Hrvaške, Srbije, Črne gore, Italije, Francije, Portugalske, Španije, Nove Zelandije in Argentine. Prireditev bo letos potekala v Hostelu Slon, atriju Pošte Slovenije in v Gostilni Šestica. Festival kulinarike bo združil izbrane slovenske in nekatere tuje proizvajalce delicatnih izdelkov, npr. sirov, pršutov in drugih suhomesnatih proizvodov, olja, kruha, kisa, medu, tartufov in čokolade. Program festivala vin in kulinarike bodo dopolnjevale delavnice, letos jih bo 23, ki jih bo vodilo 27 vinskih in kulinarčnih strokovnjakov.

O kakovosti letošnjega letnika vin je po besedah predsednika pro-

gramskega odbora festivala Mojmira Wondre preuranjeno govoriti, ker »gre do vina zdaj na pot šolanja, na pot zorenja«. Letošnji letnik je količinsko nekoliko manjši, tudi vreme ni bilo naklonjeno. Razen na Primorskem, kjer je letnik dober, je zaznamovan s slabšo dozorelostjo grozdja. Ob tem je poudaril, da bo letošnje leto velik izziv za vinarje, ker bo to letnik, ki bo od njih zahteval veliko pozornosti. »To bo velika preizkušnja, ki bo pokazala, kdo bo letos dober kletar,« je poudaril.

Predsednik uprave Deželne banke Slovenije, ki je zlati pokrovitelj prireditve, Draško Veselinovič, pa je na pol za šalo ocenil, da je v času, ko prihaja kriza, verjetno vinska panoga tista, ki ne bo utrpela nobene krize. Sicer pa ima banka približno dveodstotni tržni delež in uspešno raste, trenutno je 13. banka med 24 v Sloveniji. Blíža se tudi magični meji, milijardi evrov bilančne vsote, kar jo potem uvršča med mednarodne banke, je pojasnil. (STA)

SEJMI - Od jutri v Vidmu

Letošnji 20. prodajni sejem Idea Natale v znamenju ustvarjalnosti

VIDEM - Na videmskem sejmišču se bo jutri (ob 11.30) začel 20. sejem Idea Natale, ki bo do vključno ponedeljka, 17. novembra obiskovalcem ponujal ideje za praznična darila, katerih skupni imenovalec je kreativnost. Predstavilo se bo tristo razstavljalcev iz Italije in tujine, ki se bodo trudili izraziti nove pomene darila, ki danes bolj kot kdajkoli postaja tudi čustveno zatočišče in pozitivno sporočilo zase in za druge v odgovor na nelahek ekonomski trenutek, v katerem pa se kljub vsemu ne želimo odpovedati darovanju.

Predlogi za božična in novoletna darila tako postajajo več kot zgolj predmeti, saj pridobivajo tudi tisto neotipljivo vrednost, po kateri se razlikujejo. Gre za zamisel in njeno uresničitev z lastnimi rokami, za sodelovanje pri fazah priprave, za razumevanje tehnik in skrivnosti, kar nas tudi osebnobogati. Mnogi razstavní dvorani videmskega sejmišča. Sejem Idea Natale bo odprt v petek, soboto in nedeljo od 10. do 22. ure, v ponedeljek pa od 10. do 20. ure. Vstopnina znaša 6,50 evra po redni in 4,50 evra po znižani ceni (npr. za obiskovalce, ki so starejši od 65 let), z 10 evri je mogoč nakup dvodnevne vstopnice ali pa družinske vstopnice za dva starša in otroke.

EVRO

1,2530 \$ -1,70

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 12. novembra 2008

valute	12.11.	11.11.
ameriški dolar	1,2530	1,2747
japonski jen	121,81	124,77
kitajski juan	8,5574	8,7000
ruski rubel	34,4759	34,8350
danska krona	7,4458	7,4428
britanski funt	0,82310	0,8147
švedska krona	10,1065	10,0390
norveška krona	8,7825	8,7440
češka krona	25,415	25,350
švicarski frank	1,4868	1,4978
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	271,00	266,66
poljski zlot	3,7658	3,7485
kanadski dolar	1,5193	1,5168
avstralski dolar	1,8992	1,9028
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,8563	3,7876
slovaška krona	30,495	30,460
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7091	0,7092
braziljski real	2,8484	2,8069
islandska krona	202,00	200,00
turška lira	2,0601	2,0205
hrvaška kuna	7,1500	7,1449

EVROTRŽNE OBRETNOSTNE MERE 12. novembra 2008

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	1,40875	2,1325	2,525	2,6825
LIBOR (EUR)	3,885	4,27375	4,3325	4,40125
LIBOR (CHF)	1,24167	2,17833	2,38333	2,61
EURIBOR (EUR)	3,914	4,286	4,345	4,412

ZLATO

(999,99 ‰) za kg

18.252,78 € -547,51

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE 12. novembra 2008

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORŽNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	16,24	-1,28
INTEREUROPA	12,48	-2,95
KRKA	65,50	-0,44
LUKA KOPER	32,21	-0,19
MERCATOR	190,52	-3,19
PETROL	328,44	-2,20
TELEKOM SLOVENIJE	173,93	-1,73

BORŽNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	58,00	+0,14
AERODROM LJUBLJANA	41,94	+0,60
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	44,09	-3,75
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	13,59	-1,66
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	51,73	-5,60
POZVAROVALNICA SAVA	16,68	+2,96
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	266,51	+1,43
TERME ČATEŽ	-	-
ŽITO	129,90	-0,69
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	24,67	-0,88

MILANSKI BORŽNI TRG 12. novembra 2008

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	1,525	+1,06
ALLEANZA	5,06	-1,08
ATLANTIA	14,6	+1,11
BANCO POPOLARE	8,2	-5,75
BCA MPS	1,47	+1,03
BCA POP MILANO	4,4	-5,58
EDISON	1,121	-7,81
ENEL	5,16	-2,64
ENI	16,75	-3,24
FIAT	5,65	-3,99
FINMECCANICA	8,65	-3,46
GENERALI	19,00	-0,84
IFIL	2,255	-4,04
INTESA SAN PAOLO	2,3425	-6,86
LOTTOMATICA	18,2	-3,29
LUXOTTICA	15,16	-2,70
MEDIASET	3,99	-5,00
MEDIOBANCA	9,115	-0,38
PARMALAT	1,27	-1,09
PIRELLI e C	0,293	-2,33
PRYSMAN	8,765	-5,75
SAIPEM	14,65	-2,92
SNAM RETE GAS	4,1125	-0,66
STMICROELECTRONICS	6,165	-1,28
TELECOM ITALIA	0,96	-0,83
TENARIS	8,65	+3,97
TERNA	2,375	-3,65
TISCALI	0,77	-1,66
UBI BANCA	11,98	-0,42
UNICREDIT	1,872	+0,65

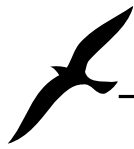
SOD NAFTE

(159 litrov)

55,62 \$ -0,96

IZBRANI BORŽNI INDEKSI 12. novembra 2008

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	4.923,16	-1,27
SBITOP, Ljubljana	1.125,88	-1,28
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	2.050,39	-2,91
BIRS, Banjaluka	1.168,99	-0,32
FIRS, Banjaluka	2.228,64	-0,17
Belex 15, Beograd	676,71	-1,58
SRX, Beograd	331,84	-1,64
BIFX, Sarajevo	2.547,26	-0,40
NEX 20, Podgorica	11.089,65	-2,36
MBI 10, Skopje	2.848,17	-4,03
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	8.309,50	-4,33
Nasdaq 100	1.504,03	-4,86
S&P 500, New York	856,88	-4,68
MSCI World, New York	906,284	-3,66
DAX 30, Frankfurt	4.620,80	-2,96
FTSE 100, London	4.182,02	-1,52
CAC 40, Pariz	3.233,96	-3,07
ATX, Dunaj	1.869,91	-6,185
PX, Praga	825,5	-4,73
EUROSTOXX 50	2.400,74	-3,34
Nikkei, Tokio	8.695,51	-1,291
STI, Singapur	1.784,01	-1,27
Hang Seng, Hongkong	13.939,09	-0,725
Composite, Šanghaj	1.859,11	+0,84
Sensex, Mubaj	9.536,33	-3,08



SINDIKATI - UIL bo dokončno stališče zavzel danes, CGIL stavko potrdil

Zvezni sindikati neenotni glede univerze: CISL jutri ne stavka

Tajni sestanek vlade z industriji, CISL in UIL - CGIL oklical splošno stavko za 12. december

RIM - Razdor med zveznimi sindikati se širi. Po torkovem srečanju s šolsko ministrico Mariostello Gelmini je namreč sindikalna zveza CISL včeraj sklenila, da ne bo sodelovala pri jutrišnji stavki univerzitetnih uslužbencev in raziskovalcev. Sindikalna zveza UIL bo dokončno stališče sprejela danes, medtem ko je vodstvo CGIL stavko potrdilo.

Pojasniti velja, da sta CISL in UIL za razliko od CGIL na torkovem srečanju z Gelminijevo podpisala dokument, s katerim se je ministrica obvezala, da bo sprejela vse potrebne ukrepe za ureditev staleža nekaterih vrst nestalno zaposlenih v šolstvu in za preklc nekaterih sklepov o krčenju sredstev na tem področju, pa tudi za odprtje širšega soočenja o reformi univerze. O zadevi bi se sicer morala dokončno izreči vlada v celoti. Za CISL je Gelminijeva v torek konkretno dokazala, da hoče dialog, zaradi česar naj bi bila stavka v tej fazi neprimerna, UIL še koleba, CGIL pa je mnenja, da je premik nezadosten.

Neenotnost med zveznimi sindikati je prišla do izraza tudi v nekem drugem dogodku. V torek zvečer so se namreč v zasebni rezidenci predsednika vlade Silvia Berlusconija v Rimu z njim srečali minister za delo Maurizio Sacconi, predsednica zveze industrijcev Emma Marcegaglia ter generalna sekretarja CISL Raffaele Bonanni in UIL Luigi Angeletti. Nepovabljeni voditelj CGIL Guglielmo Epifani je včeraj odločno protestiral, češ da vlada ne spoštuje svojih sindikalnih sogovornikov, še zlasti tistih, ki izražajo »zajo neprijazna« stališča. »Namesto, da bi se transparentno soočala z vsemi pristojnimi sobesedniki, vlada ruši sindikalno enotnost, kar je izredno hudo,« je pristavil. »Tajni vrh« je obsodila tudi voditeljica zveznega sindikata UGL Renata Polverini, ki je sicer politično blizu desni sredini.

Na Epifanijevo kritiko se je takoj odzval minister Sacconi. Dejal je, da je šlo za neformalno srečanje, kakršna so vselej bila in vselej bodo. Sicer pa je izrazil prepričanje, da se CGIL vse bolj izolira.

V tem izredno napetem ozračju je vodstvo CGIL včeraj potrdilo, da bo to soboto stavka zaposlenih v trgovinskem sektorju, predvsem pa je sklenilo, da bo 12. decembra 4-urna splošna stavka proti politiki vlade na gospodarskem in socialnem področju. O organizacijskih podrobnostih bo tajništvo CGIL odločalo prihodnji ponedeljek, vsekakor pa bo splošna stavka kapilarno organizirana in ne bo skupne vsedrjavne demonstracije.

Voditelji zveznih sindikatov UIL Luigi Angeletti, CISL Raffaele Bonanni in CGIL Guglielmo Epifani

ANSA



STATISTIKA - V Rimu predstavili Istatov letopis

Italija je vse starejša, revnejša in bolj nezadovoljna



Italijani so vse starejši in revnejši

ARHIV

RIM - Prebivalci Italije so vedno bolj revni, nezadovoljni, stari in brez zaupanja v prihodnost. Ta nezavidljiva podoba izhaja iz Italijanskega statističnega letopisa, ki ga je včeraj objavil zavod Istat. Več kot osemsto strani številke je rezultat statističnih ugotavljanj pretežno v letu 2007, deloma pa tudi v letošnjem letu. Številke razodevajo, da je petina prebivalstva, ki raste samo po zaslugi dotoka priseljencev, starejša od 65 let, znatno obubožana in globoko nemotivirana.

Lani je bila zabeležena rahla rast števila rojstev, saj se je rodnost italijanskih žensk povečala na 1,37 otroka na žensko (leto prej je znašala 1,35 otroka) in dosegla najvišjo raven v zadnjih letih. Vzpenja se tudi krivulja porok, saj je lani dahnilo usodni da 250.041 parov, leta 2006 pa 245.992. Cerkvena poroka ostaja še naprej najbolj razširjena s 65 odstotki, čeprav se število civilnih porok neopretrgano viša.

Izrazito se povečuje tudi število državljanov, ki niso zadovoljni s svojim gmotnim položajem. Na jugu države je takih ljudi 64,2 odstotka, v srednji Italiji 53,5, na severu pa je delež nezadovoljnih 45,9-odstoten.

Kot smo omenili, se prebivalstvo hitro stara, o čemer pričča tudi delež državljanov, ki so starejši od 80 let in ki predstavljajo 5,3 odstotka celotne populacije. 1. januarja 2008 je indeks starosti (kaže razmerje med deležem oseb, ki so starejši od 65 let, in tistih, ki imajo manj kot 15 let) spet zrasel in dosegel vrednost 142,6, največjo med državami članicami EU.

EVROPSKA UNIJA - Družba pa mora državi vrniti 300 milijonov evrov nezakonite pomoči

Bruselj odobril privatizacijo Alitalie

BELA STAVKA Včeraj odpovedali 50 letov

RIM - Včeraj so bili že tretji dan zapored hudo moteni letalski prevozi v Italiji. Po ponedeljkovi in torkovi divji stavki se je namreč včeraj nadaljevala bela stavka pilotov in stevardes Alitalie v znak protesta proti delovni pogodbi, ki jo ponuja družba CAI za novo Alitalia. Protest se je v resnici celo razširil, saj je zajel tudi del družb Air One in Itavia, ki bosta prav tako sestavni del nove italijanske letalske družbe. Skupno je bilo včeraj odpovedanih približno 50 letov, sicer pa je letalski promet beležil zamude in druge nevšečnosti.

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj odobrila načrt italijanske vlade za privatizacijo letalskega prevoznika Alitalia, saj naj bi bila ta v skladu s pravili EU o državnih pomočeh. Obenem pa so v Bruslju odločili, da mora družba državi vrniti 300 milijonov evrov nezakonite državne pomoči. Po prepričanju Bruslja privatizacija italijanskega nacionalnega prevoznika ne predstavlja nezakonite državne pomoči, če bo privatizacijski načrt izpeljan tako kot je zastavljen.

Največji italijanski letalski prevoznik, ki je 29. avgusta razglasil stečaj in zaprosil za izredno upravljanje, bo po uradni odobritvi načrta s strani Evropske komisije lahko prevzel podjetniški konzorcij CAI (Italijanska letalska družba), skupina italijanskih podjetnikov, ki so v donosni del Alitalie pripravljeni vložiti milijardo evrov.

Po načrtu vladne svetovalke za rešitev krize v Alitalii banke Intesa Sanpaolo naj bi se "nova Alitalia" združila z drugim največjim italijanskim letalskim prevoznikom Air One, manjšinski deleži Alita-

lie pa so na voljo tudi tujim partnerjem. Zanimanje za odkup teh sta izrazila francosko-nizozemski prevoznik Air France-KLM in nemška Lufthansa.

Alitaliini dolg bi medtem zajeli pod družbine ostale dejavnosti, ki jih bodo likvidirali. Konzorcij CAI, ki mu predseduje direktor italijanskega proizvajalca motornih koles Piaggio Roberto Colaninno, bi ponovno zaposlil okoli 12.500 zaposlenih, medtem ko bi odpustili okoli 3000 delavcev. V celoten projekt bo konzorcij sicer vložil milijardo evrov.

Irski nizkocenovni letalski prevoznik Ryanair je v začetku oktobra v Bruslju vložil pritožbo zoper italijanski načrt za rešitev italijanskega letalskega prevoznika Alitalia. V Ryanairu so namreč mnenja, da je omenjeni načrt prerasel v nezakonito zaščito neuspešnih podjetij s strani države. Po mnenju komisije pa načrt ni nič drugačen od drugih primerov prodaje premoženja podjetij po tržnih pogojih, še posebej v luči posebne narave letalskega sektorja in regulatornih omejitev, ki veljajo na tem področju.



ANTONIO TAJANI

Predviden postopek predvideva tudi nadzor na več ravneh, ki naj bi zagotovil, da bo privatizacija izpeljana po tržnih pogojih. Vseeno bo nad njim bdela še poseben skrbnik, katerega naloga bo zagotoviti skladnost z odločitvijo komisije in zavezami iz privatizacijskega načrta. Ta bo imenovan že v dveh dneh. Na podlagi njegovega poročila bodo v Bruslju presodili, če je bil postopek izpeljan korektno in če ne bodo zadovoljni s kakšnim vidikom privatizacije, lahko še vedno ponovno odprejo primer.

Po besedah evropskega komisarja

Italija podpira polno članstvo Turčije v EU

IZMIR - Včeraj je v Izmiru potekal prvi turško-italijanski medvladni vrh. Najprej so se ločeno srečali ministri za zunanje zadeve, za notranje zadeve, za obrambo, za infrastrukturo in prevoze ter za gospodarski razvoj obeh vlad, potem pa je bilo na sporedu zaključno plenarno zasedanje, ki sta ga vodila turški premier Recep Tayyip Erdogan in italijanski ministri predsednik Silvio Berlusconi. Kot je poudarjeno v zaključnem tiskovnem poročilu, sta vladni pregledali vse pomembnejše zadeve skupnega interesa na bilateralni in mednarodni ravni. Posebno sta se pomudili pri procesu približevanja Turčije Evropski uniji. Kot je dejal Berlusconi, se je Italija obvezala, da bo med češkim in švedskim predsedovanjem EU (se pravi v teku leta 2009) pripomogla k bistveni pospešitvi tega procesa, ki bi ga moralo v doglednem času kronati polnopravno članstvo v povezavi. Prav kar zadeva to vprašanje, pa je bilo v Italiji slišati razglašeno noto. Predstavnika Severne lige, poslanca Gianluca Pini in Giovanni Fava, sta namreč potrdila, da je Bossijeva stranka slej ko prej proti vstopu Turčije v EU. »To bi bila za Zahod strateška napaka s težko predvidljivimi posledicami,« sta dejala.

Unicredit v 3. četrtletju z upadom dobička

MILAN - Banko Unicredit, ki je prisotna v 23 državah, tudi Sloveniji, je svetovna finančna kriza prizadela najhujše med vsemi kreditnimi ustanovami v državi. Kot so včeraj sporočili iz banke s sedežem v Milanu, se je dobiček v letošnjem tretjem četrtletju prepolovil. Obremenitve in odpisi zaradi finančne krize so v tretjem četrtletju znašali 1,3 milijarde evrov. Pri tem je koncern upošteval nekoliko milejša računovodska pravila glede vrednotenja določenih vrednostnih papirjev, ki so bila uveljavljena v oktobru, v nasprotnem primeru bi bil poslovni rezultat še precej slabši.

Med julijem in septembrom je tako Unicredit ustvarila 551 milijonov evrov dobička, kar je 54 odstotkov manj kot pred letom dni. Dobiček pred davki se je znižal za 46,7 odstotka na 1,116 milijarde evrov. Na dosežene rezultate so vplivali "dramatični pogoji" na finančnih trgih, je vodstvo Unicredita zapisalo v četrtletnem poročilu. Objavljene številke na tečaj delnic banke niso vplivale.

Delež temeljnega kapitala je konec septembra znašal le 5,67 odstotka. Iz Unicredita so že v začetku oktobra sporočili, da pripravljajo več milijard evrov vredno dokapitalizacijo. Banke, združene v skupino Unicredit, so konec septembra zaposlovale 177.393 ljudi, kar je 7577 več kot konec lanskega tretjega četrtletja.

za promet Antonia Tajanija bo včerajšnja odločitev pomagala razjasniti usodo Alitalie. "Prepričan sem, da bo odločitev pripeljala do bolj dinamičnega trga letalskih prevozov v Italiji," je dejal italijanski komisar.

Alitalia, ki je v 49,9-odstotni državni lasti, se v zadnjih petih letih spopada z visokimi izgubami. Trenutno prevoznik beleži okoli tri milijone evrov izgube na dan in ima okoli 1,2 milijarde evrov dolga. Po neuspelem poskusu prevzema s strani družbe Air France-KLM aprila je Alitalia prejela premostitveno posojilo v višini 300 milijonov evrov.

Evropska komisija je državno posojilo letalskemu prevozniku Alitalia označila za neskladno z zakonodajo EU. Komisija je po zaključku preiskave, ki jo je sprožila 11. junija, ocenila, da navedeni ukrep pomeni gospodarsko prednost za Alitalia, do katere ob normalnih tržnih pogojih ne bi imela dostopa. Alitalia je državno pomoč dobila že 2001 in nadaljnjih deset let do nje ni upravičena. (STA)



ZNANOST - Medtem ko se univerza pripravlja na petkovo stavko

Raziskovalci na Borznem trgu o pomenu svojega delovanja

Prisotnim je govorila tudi znanstvenica Margherita Hack - Torkova avdicija rektorjev v deželnem svetu

Iz osnovnega raziskovanja se razvijajo pomembna odkritja in izumi ter na splošno vse, kar nas danes obdaja, je sad raziskovanja naših prednikov. Če temu odvzamemo potrebna sredstva, izgubimo možnost izdelovanja lastnih patentov in jih moramo kupiti v tujini, pri čemer se postavlja vprašanje, ali nam bodo tuji prodali res dobre patente. To je bilo slišati med včerajšjo popoldansko pobudo z naslovom Znanost se pripoveduje na trgu, s katero so tržaški raziskovalci želeli predstaviti lastno dejavnost in nevarnosti, ki jih za slednjo predstavljajo ukrepi italijanske vlade na področju univerze in raziskovanja v obliki krčenja sredstev, ki ga predvideva zakon št. 133 oz. »zakon Tremonti«.

Občani so imeli na Borznem trgu možnost seznaniti se z nekaterimi dosežki in delovanjem tržaških znanstvenih in raziskovalnih ustanov. Tržaški raziskovalci so zaslužni, da je marsikateri izum postal realnost oz. je prišel v rabo, kot npr. sateliti in naprave za merjenje količine prašnih delcev. Prav tako je prvi dostop do interneta iskalnika (spletno mrežo so izumili v laboratoriju Cern v Ženevi) bil opravljen na tržaškem astronomskem observatoriju. A vladni ukrepi utegnejo vse to preprečiti, prav tako pa utegnejo prekiniti tudi vse tiste projekte, ki potekajo že več let. Pri tem je naravnost absurdno, da se s tem blokirajo tudi tisti projekti, ki se financirajo z evropskimi sredstvi in torej ne bremenijo italijanskega proračuna. Da ne govorimo o že itak negotovem položaju raziskovalcev: skoraj 40-letna raziskovalka, ki je po dolgih letih trdega študija in dela še vedno prekerna, prejema 1.600 evrov mesečne plače, ravno toliko kot njen 22-letni bratranec, ki je po samo dveh letih začasne službe bil sprejet v redno delovno razmerje.

K pobudi je pristopila tudi znanstvenica Margherita Hack, ki je zbranim spregovorila, kako si človek od vedno postavlja filozofska in religiozna vprašanja o tem, kdo sploh smo in od kod prihajamo, s pomočjo znanstvenega raziskovanja pa je mogoče najti veliko odgovorov. Morda bomo tako nekega dne izvedeli, ali so v vesolju tudi druge civilizacije.

Medtem se svet univerze in raziskovanja pripravlja na petkovo stavko proti vladnim ukrepom. Med pobudami je treba omeniti tudi »dan zaprtih vrat« visoke šole Sissa, katere znanstveniki bodo v petek od 9.30 dalje na Velikem trgu občanom predstavili raziskovanje v Italiji. Že danes pa bo na sedežu fakultete za izobraževalne vede tržaške univerze v Ul. Tigor ob 11. uri študentsko zborovanje o zakonu št. 133.

O slednjem je v torek v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine potekala tudi avdicija rektorjev tržaške in videmske univerze, Francesca Peronija in Cristiane Compagno, ter ravnatelj visoke šole Sissa Stefana Fantonija, katerim so prisluhnili člani šeste komisije. Za Peronija je krčenje nevtržno in ga ne bo mogla nadomestiti racionalizacija stroškov, omejevanje nadomeščanja osebja, ki se bo upokojilo, pa bo prizadelo predvsem raziskovanje. Compagnova je opozorila, da bo zaradi napovedanega krčenja sredstev in že zdaj pomanjkljivega financiranja leta 2010 nje- no vseučilišče imelo težave pri izplačevanju plač zaposlenim. Za visoko šolo Sissa stanje sicer ni tako dramatično, je dejal Fantoni, vendar se že kažejo prve težave na področju raziskovanja, zato so potrebne usklajene reforme. Pozitivno pa je, da Dežela želi povečati delež za univerze v prihodnjem finančnem zakonu.

Svetnike je zanimalo predvsem vprašanje morebitnih sinergij med tržaško in videmsko univerzo, ki jih je npr. za odborico Alessio Rosolen še vedno premalo, drugi so se zanimali za ukrepe univerz s ciljem omiliti posledice pomanjkljivega financiranja, tretji, zlasti iz leve sredine, pa so pozvali deželno upravo, naj nemudoma poskrbi za potrebe univerz in šole Sissa.

Protest raziskovalcev je podprla tudi znanstvenica Margherita Hack

KROMA



TRST - Odprtje akademskega leta konservatorija

Koncert orkestra študentov pod taktirko Stojana Kureta



Posnetek s predsinočnega koncerta

KROMA

Otvoritveni koncert akademskega leta 2008/09 tržaškega konservatorija Tartini se je letos pričel s slovesno fanfaro Henquelet Brass Ensambla (sestavljajo ga Alessio Cristin, Alessandro Maras, Corrado Moratto in Valentina Pieri, ki so med drugim, v dneh protesta proti reformi postali nekaj simbol šole), ki je publiki v pozdrav zaigral Rondeau Henryja Purcella (v aranžmaju A. Marasa) in skladbo Quadrabones še živečega ameriškega jazz pianista, skladatelja in aranžerja Dicka Hymana. Veseli in nadvse prijetni izvedbi kvarteta pozaven pa je sledil veliko manj vesel pozdrav direktorja Massima Parovela, ki je orisal težave s katerimi se srečujejo glasbeni inštituti v Italiji že veliko let; težave, ki se bojo po novi šolski reformi še povečale, kot smo v prejšnjih dneh brali tudi v našem dnevniku.

Vzdužje se je nekoliko izboljšalo, ko so na oder stopili dobitniki posebnih študijskih priznanj, ki so jih dode-

lile številne inštitucije in fundacije, med drugimi so nagrade podeljevali tudi predsednica Tržaške Pokrajine Maria Teresa Bassa-Poropat in prefekt Giovanni Balsamo. Sledila je performance enega izmed nagrajencev, Murizia Goine, ki je razvil zanimiv informatiziran sistem EGGS. Elementary Gestalts for Gesture Sonification se, v grobih obri- sih, poslučuje kamere, ki lovi infrarde- če žarke in računalnika, ki spremenita gib v zvok. Sistem pa je, v tem primeru s pomočjo luči, sprožila plesalka in koreografinja Sarah Taylor.

Po krajšem premoru se je na oder predstavil glavni akter slovesnosti – Orkester študentov konservatorija pod taktirko Stojana Kureta, z dvema glasbenima točkama. Najprej smo prisluhnili manjši komorni zasedbi, ki je izvedla Vivaldijev Koncert za dve trobenti in godala s solistoma Mitjo Bobičem in Dejanom Markovičem; oba trobentarja sta odlično, čisto in briljantno odi-

grala tri stavke koncerta v C-duru, kate- rega je komorna skupina izredno ubrano spremljala. Torkov večer pa je dosegel svoj glasbeni višek z izvedbo obeh suit scenske glasbe L'Arlesienne, ki ju je za istoimensko Daudetovo dra- mo sestavil George Bizet. Kar smo z zani- manjem in veseljem zasledili je dej- stvo, da je naša družba tudi v glasbenem svetu vedno bolj raznolika; orkester se- stavlja svetovno pisana družba mladih študentov in le nekaterih profesorjev ter zunanjih sodelavcev, ki so izvedli štiri- stavčni suiti francoskega skladatelja na interpretativno doživet in profesio- nalen način, tehnično skoraj brezhibno, z veliko tankočutnostjo v počasnih stav- kih in izredno eleganco v hitrih in bri- ljantnih delih, ki jih je dirigent Stojan Kuret kot po navadi mojstrsko obliko- val, polnoštevilna dvorana pa je zahte- vala še ponovitev zadnjega stavka Fa- randole.

Marko Sancin

Danes predstavitev knjige Mussolini in Jugoslavija

V knjigarni Minerva v Ul. S. Nicolò št. 20 bodo danes ob 17.30 predstavili knji- go italijanskega zgodovinarja Massima Bucarellija Mussolini in Jugoslavija (1922-1939), ki je izšla pri založbi B. A. Graphis iz Barija. Delo bosta predsta- vila docent na tržaški univerzi in pred- sednik deželnega inštituta za zgodovi- no FJK Irsml Gian Carlo Bertuzzi in docent na tržaški univerzi in pod- predsednik Irsml Raoul Pupo. Bucarelli je zgodovinar, ki je dolgo proučeval zgodovino mednarodnih odnosov in poučuje zgodovino mednarodnih spo- razumov ter mednarodno politiko na univerzi v Lecceju. Bucarelli je avtor številnih esejev o italijansko-jugoslo- vanskih odnosih v 20. stoletju. V knji- gi Mussolini in Jugoslavija je obravna- val prvotno prijateljsko politiko faši- stične vlade in sodelovanje z jadrans- skim sosedom, pa tudi poskuse notra- njega razkrajanja Jugoslavije, pri kate- rih je imel svoje prste vmes tudi Mus- solini.

V Nabrežini javni natečaj za taksi službo

Občina Devin-Nabrežina obvešča, da je razpisala javni natečaj na osnovi li- stin za dodelitev 5 dovoljenj za opravljanje taksi službe z vozilom, 2 dovo- ljenj za opravljanje taksi službe s plo- vilom, 7 dovoljenj za opravljanje stori- tive najemodajanja vozila z voznikom in 2 dovoljenj za opravljanje storitve na- jemodajanja plovila z voznikom. Prošnje za pripustitev k natečaju je tre- ba predložiti najkasneje do 10. de- cembra letos. Dodatne informacije, ki so na razpolago tudi na spletni strani www.comune.duino-aurisina.ts.it, ali celoten izvod razpisa lahko zainteresi- rani dobijo pri Službi za trgovske in proizvodne dejavnosti v občinski pa- lači na naslovu Nabrežina Kamnolomi št. 25 ob sredah in četrtkih od 9.30 do 11.30 in ob sredah popoldne od 15.30 do 17. ure, lahko pa tudi pokličejo na tel. št. 040-2017406 ali 040-2017425.

Prispevki za nakup učbenikov v nabrežinski občini

Občina Devin-Nabrežina sporoča dru- žinam učencev s stalnim bivališčem v občini, ki v šolskem letu 2008-2009 obi- skujejo nižje srednje šole oz. prva dva razreda višjih srednjih šol, katerih let- ni dohodek ne presega 10.632,94 evra, da lahko prosijo za dodelitev fi- nančnih prispevkov za nakup učbeni- kov v smislu 28. člena, 1. odstavka, črka a) D.Z. 10/88. Za informacije se lahko zainteresirane družine obrnejo na Urad za šolstvo na Občini Devin-Na- brežina (tel. 0402017371).

Izlet v Ljubljano za osebe, starejše od 65 let

Občine Zgonik, Repentabor in Devin-Nabrežina organizirajo izlet v Ljublja- no, in sicer v petek, 12. decembra. Iz- leta se lahko udeležijo osebe, starejše od 65 let in s stalnim bivališčem v eni od navedenih občin. Za vpisovanja in morebitne dodatne informacije se la- hko obrnejo na upravno službo za so- cialno skrbstvo Občine Devin-Nabre- žina v Naselju Sv. Mavra št. 124 - Se- sljan - od ponedeljka do petka od 8.30 do 10.30 (tel. 040-2017389).

Srečanje DS o vlogi železnice

Mestni krožki Demokratske stranke prirejajo jutri javno srečanje na temo Mobilnost v Trstu in v FJK: vloga že- leznice. Srečanje bo ob 18. uri na se- dežu DS v Ul. Donota št. 1 (3. nad- stropje). Na zasiedanju, ki ga bo vodil deželni svetnik DS Sergio Lupieri, bo- do govorili ravnatelj tržaškega želez- niškega muzeja v Ul. G. Cesare Roberto Carollo, pooblaščenec upravitelj tovor- nega terminala pri Fernetičih Claudio Grim in član deželnega vodstva De- mokratske stranke Lodovico Sonogo.



MANJŠINA - Pred sredinim odprtjem odseka Padriče-Katinara

Avtocesta: danes bo morda jasna usoda cestnih tabel

Zakaj ne bo otvoritve v torek, ko bo na obisku ministrski predsednik Berlusconi?

Danes bo morda jasno, če bo na novem avtocestnem odseku med Padričami in Katinaro stala kakšna dvojezična tabla. V prejšnjih tednih so na tem 5,5 kilometra dolgem odseku postavili le enojezične table, za katere pa nihče ne odgovarja, kar je neverjetno. Nekdo je vsekakor table postavil in to je dejstvo, vse ostalo so izgovori.

Prefekt Giovanni Balsamo se bo danes dopoldne srečal s senatorko Tamaro Blažino in s predstavniki Demokratske stranke, popoldne pa bodo o tablah razpravljali zastopniki slovenske manjšine, javni upravitelji in Koordinacijsko združenje kraških vasi. Ocenili bodo situacijo in preverili kaj narediti, v primeru da se do srede (dan uradnega odprtja avtoceste) ne bo nič zgodilo.

Tržaški župan Roberto Dipiazza glede dvojezičnih tabel vztraja na stališču, da je zanje nujno potreben odlok predsednika deželnega odbora o t.i. vidni dvojezičnosti. Slednjega še ni, čeprav ga predsednik Renzo Tondo napoveduje že nekaj tednov. Tržaški župan je v torek med obiskom na Proseku ob priložnosti martinovanja ponovil to svoje stališče z oceno, »da se mu zdi problem dvojezičnih tabel odraz starega in preživelega spora med levico in desnico.« Dipiazza je spomnil, da mestna uprava izvaja zaščitni zakon za Slovence in da na prošnjo občanov in občanice izdaja dvojezične osebne izkaznice.

Predzadnji odsek t.i. osimske ceste bodo uradno predali namenu v sredo, 19. novembra. Točnega sporeda slavnosti še niso objavili, kot tudi še ni jasno, če bodo isti dan odprli tudi avtocestni odsek do Škofij, ki teče v dolinski in v miljski občini, medtem ko se trasa Padriče-Katinara nahaja na ozemlju tržaške občine. Odgovorni pri avtocestnem podjetju Anas zagotavljajo, da je avtocesta do nekdane italijansko-slovenske meje končana in da bi jo lahko mirno odprli že v sredo.

Čudno je, da avtoceste, ki so jo gradili približno šest let, ne bodo odprli v torek, ko bo v našem mestu ministrski predsednik Silvio Berlusconi. Slednji naj bi se skupaj z nemško kanclerko Angelo Merkel peljal po novi trasi in pod padriško-katinarskim tunelom, uradna otvoritev pa bo vseeno dan kasneje.

Pred nekaj tedni so na novem avtocestnem odseku med Padričami in Katinaro postavili le enojezične smerokaze

KROMA



AKTUALNO - Prošnja za srečanje s predsednikom vlade

SKGZ in SSO opozarjata Berlusconi na številne probleme naše manjšine

Ob napovedanem torkovem obisku ministrskega predsednika Silvia Berlusconija v Trstu ob priložnosti italijansko-nemškega medvladnega vrha sta predsednika krovnih organizacij SKGZ in SSO, Rudi Pavšič in Drago Štoka, zaprosila predsednika vlade za srečanje.

Spoštovani gospod predsednik - pišeta predsednika krovnih organizacij - želiva vas seznaniti z zdajšnjim položajem naše narodnostne skupnosti tudi ob dejstvu, da se odnosi med Italijo in Slovenijo utrjujejo. »Zato nas še toliko bolj skrbijo napovedana krčenja finančnih sredstev namenjena manjšinskim organizacijam ter vse državni posegi na področju tiska, šolstva in gledališč, ki bi tudi močno prizadeli slovensko skupnost,

DRAGO ŠTOKA



kot tudi nerazumljiva počasnost pri uresničevanju zaščitnega zakona (podpis dekreta, ki bi omogočil izvajanje 10. člena glede vidne dvojezičnosti) in kratenje že uveljavljenih manjšinskih pravic, « sta v pismu Berlusconiju napisala še Štoka in Pavšič.

Italijansko delegacijo bo na torkovem vrhu, kot rečeno, vodil

RUDI PAVŠIČ



Berlusconi, nemško pa kanclerka Angela Merkel. V italijanski delegaciji bodo ministri Franco Frattini (zunanje zadeve), Giulio Tremonti (finance), Altero Matteoli (prevozi) in Claudio Scajola (gospodarski razvoj). Govori se o možnosti, da bi predsednica nemške vlade ob koncu srečanja z Berlusconijem obiskala Rižarno.

KZKV

Odprto pismo Angeli Merkel

Koordinacijako združenje Kraških vasi je nemški kanclerki Angeli Merkel, ki bo v Trstu prihodnji torek, poslalo sledeče odprto pismo:

Spoštovana gospa zvezna kanclerka. Ko boste v naslednjih dneh prispeli v Trst, da bi se sestali s predsednikom italijanske vlade, se nam zdi pomembno, da Vas seznanimo s tem, da tako v mestu, kot predvsem v njegovi okolici, že več stoletij živi slovensko govoreče prebivalstvo oz. slovenska manjšina. Za razliko od Nemčije, države, ki se - kot znano - zelo trudi, da deluje kot pravna država in kjer je javna oblast tudi zadolžena za to, pri nas spoštovanje zakonov za zaščito manjšine še ni doseglo želene ravni.

Dan po Vašem srečanju z ministrskim predsednikom Berlusconijem bodo v Trstu predvidoma ob njegovi prisotnosti odprli nov odsek mestne avtoceste. V sklopu odškodninskih postopkov je bilo s predstavniki prizadetih vasi dogovorjeno, da bodo na avtocestnih izvozihi imena vasi označena dvojezično. Toda v nasprotju z obljubami in zahtevami prefekta, torej najvišjega predstavnika države v tržaški pokrajini, doslej dvojezične table niso bile postavljene, ker se je proti njim izrekel župan mesta Trst. Takšno vedenje pomeni nespoštovanje meddržavnega dogovora in tudi nespoštovanje zakona o zaščiti slovenske manjšine v Italiji. Sedem let po uveljavitvi zaščitnih določil se uresničitev in udejanjenje v praksi še vedno zavlačuje!

V zadnjih dneh je spodaj podpisano zastopstvo prizadetih vasi obiskalo župane mest Koper-Capodistria, Ljubljana, Sežana, ki vsi negujejo prijateljske odnose z županom mesta Trst, gospodom Dipiazza, in jih ob tej priložnosti zaprosilo, da se zavzamejo za spoštovanje sprejetih dogovorov.

Mnenja smo, da si Evropska unija, prav zaradi za vse države članice obvezujoče pogodbe, ne more privoščiti, da tolerira takšna dejanja na jezikovno mešanih območjih. Gre za naše človeško dostojanstvo. Nočemo biti drugorazredni državljani!

Zato Vas naprošamo, da uveljavite Vaš politični vpliv, da bo država s 60 milijoni prebivalcev pokazala več evropske odprtosti do nekaj desetstisoč slovensko govorečih državljanov.

Samo tako bo ta del Evrope lahko pustil za seboj stare razprtije in konflikte. Zato pa je potrebno dosledno pozitivno in v prihodnost usmerjeno vedenje, predvsem v avtonomni deželi Furlaniji-Juljski krajini, ki je pridobila status avtonomije prav zaradi prisotnosti slovenske manjšine.

GOLJUFIJA - Policisti aretirali Tržičana

Nakupi z ukradenimi čeki

Na domu aretiranca zasegli blago za 10.000 evrov - V trgovini v Ul. Dante se je pojavil z otrokom



V trgovino Cose così v Ul. Dante je v petek zvečer, tik pred zaprtjem, vstopil klient z otrokom. Izbral je celo vrsto otroških majic najbolj znanih znamk in plačal s čekom v višini 2500 evrov. Neznanec je naglo odšel, lastnica trgovine pa ni imela časa, da bi ček podrobneje preverila. Svoje dvome je takoj zatem zaupala tržaški kvesturi. Policisti mobilnega oddelka so ugotovili, da je bil ček ukraden: nekdo ga je izgubil v Doberdobi. V manj kot 24 urah so policisti prišli na sled goljufu, 27-letnemu F. M., Neaplečanu s stalnim bivališčem v Tržiču. preiskali so njegovo stanovanje, kjer je bilo poleg otroških oblačil (na sliki **Kroma**) tudi nekaj vreč z dragulji. Skupna vrednost zaseženega blaga znaša okrog 10 tisoč evrov. Dragulje je moški podobno zvijačo kupil junija letos v Milanu: takrat je uporabil ček, ki ga je nekdo izgubil v Trstu. Mladeniča so ovadili na prostore zaradi suma goljufije in uporabe ukradenih čekov.

COL - Mladi za mlade

Potrebni so novi modeli združevanja

V ponedeljek, 10. novembra, se je v poslopju Stare šole na Colu zbralo veliko število članov in somišljenikov novonastale skupine Mladi za mlade. Ta skupina, ki ne zastopa ideologij preteklosti, ampak si prizadeva, da bi združila vso slovensko mladostno idealno v skupnost, ki bo energično zastopala zahteve po pravicah naše manjšine, ponuja mladim nov, izredno pozitiven pogled na politiko.

Na sestanku na Colu je podpredsednica Nataša Žerjul izrazila zahvale vsem ustanovam in posameznikom, ki aktivno podpirajo skupino. Nato je Tomaž Špacapan, predsednik pobude, na kratko orisal opravljeno delo zadnjega meseca. Poleg organizacije ustanovitvenega kongresa v Nabrežini, udeležbe na pokrajinskem in deželnem kongresu, se je skupina povezala tudi z mladimi, ki so v Gorici ustanovili podobno pobudo. Ob kritični situaciji šol v Italiji je skupina Mladi za mlade aktivno podprla študentske zahteve. Govora je bilo tudi o bodočih projektih, ki so na delovnem programu: splošno slovensko mladinsko srečanje v Naborjetu s Slovenci iz Kanalske doline, Korošci in mladimi iz Slovenije, napovedana protestna manifestacija zaradi odsotnosti slovenskih napisov na novi avtocesti, organizacija družabnih srečanj, itd.

Tajnik MzM Primož Sturman je novim prisotnim razložil cilje, namene in delovanje skupine. Potrebni so novi modeli, taki, da katere lahko po evropskih merilih rečemo, da so uspešni. Pomembno je povezovanje manjšinskih strank po Evropi, saj ima prav vsaka manjšina podobne težave, torej podobne potrebe. Ob tem je poudaril, da je Slovenska skupnost edina slovenska stranka v Italiji, sploh pa edina, ki nudi možnost samostojne uveljavitve Slovencev na političnem področju. Prav z njeno podporo imajo Mladi za mlade veliko avtonomijo, ki jim ponuja izredne možnosti za bodoči razvoj v prid cele manjšine.

Skozi cel večer so imeli mladi udeleženci možnost, da izrazijo svoje mnenje in predstavijo svoje ideje. Ob koncu zanimivega sestanka so se mladi preselili v prijazno osmico v Repnu in tam nadaljevali obravnavo načetih tematik.



SINDIKAT - Nevzdržne razmere v domu za ostarele Emmaus, še zlasti ponoči

Trije zaposleni za 122 nepokretnih gostov

Cgil razglasili stanje pripravljenosti - Z dogajanjem bodo seznanili tudi prefekta

Pet nadstropij in 122 nepokretnih gostov, od katerih je 35 obolenih za Alzheimerjevo boleznijo. Vsem pa sledi dnevno samo 14 do največ 16 socio-zdravstvenih delavcev (t.i. Oss). Še najhujše je ponoči, ko so v strukturi en sam bolničar in le dva socio-zdravstvena delavca.

To se dogaja v zasebnem domu za ostarele Emmaus v Ul. Svevo št. 34-36, ki ga upravlja socialna zadruga Comunità educative s sedežem v Trstu. Dom je eden izmed najpomembnejših v Trstu in je tudi edini, ki sprejema bolnike z Alzheimerjevo boleznijo. Škoda le, da je novi direktor Luca Sibilla »zaradi ekonomskih problemov« v zadnjih dveh letih zmanjšal število zaposlenih za 25 odstotkov in torej tudi znižal raven kakovosti storitev. Dogaja se tako, da občasno oboleli za Alzheimerjevo boleznijo enostavno zapustijo strukturo in tavajo po mestu (neko osebo so npr. našli na Trgu Goldoni, k sreči nepoškodovano), ali da mečejo krožnike skozi okno na pločnik, kot se je to zgodilo pred kratkim. Kdo je v primeru nesreče odgovoren, ni jasno. Jasno pa je, da družine gostov plačujejo najmanj 1.680 evrov mesečno.

Dejstvo je, da so socio-zdravstveni delavci oz. delavke na robu živčnega zloma, sta poudarila včeraj Marino Sossi in Virgilio Toso v imenu področnega sindikata Fp-Cgil na tiskovni konferenci, na kateri so obsodili početje vodstva doma za ostarele ob udeležbi nekaterih zaposlenih v strukturi. Če se ni prišlo do hujšega, je prav zasluga zaposlenih, so povedali, ki se kljub nizki plači (900 evrov) neutrudno posvečajo priletnim gostom. Vendar je stanje po dveh letih, v katerih je Cgil zamenjal pogajanje z vodstvom, postalo nevzdržno. Nesprejemljivo je med drugim, da mora ena delavka hraniti z žličko 12 oseb v 30 minutah. Sindikat bo sicer zahteval ponovno srečanje z vodstvom zadruga. Toda včeraj so že razglasili stanje pripravljenosti in napovedali vrsto sindikalnih pobud. Cgil je že in bo spet zahteval zaposlitev novih delavcev, spremembo turnusov (trenutno dela vsak obvezno dva krat zapored ponoči) in tudi nadomeščanje osebja, ko gredo zaposleni na dopust. Prejšnja uprava, so poudarili, je v tem smislu je-mala začasno v službo 4-5 oseb, medtem ko so danes velike težave in ostanejo socio-zdravstveni delavci večkrat brez od-mora. Sindikat Cgil bo medtem tudi pro-sil za srečanje s prefektom Giovannijem Balsamom, na katerem ga bo seznanil z dogajanjem v domu za ostarele Emmaus.

A.G.

Dom za ostarele Emmaus

KROMA



KMETIJSTVO - Na turinski svetovni prireditvi Terra madre

Mednarodni okusi kraških sirov

Siri konzorcija Moisir predstavljani na laboratoriju Salona okusov skupno s kraškimi vini - Mednarodna vitrina

Okusi Krasa žanjejo uspehe širom po državi, zadnji uspeh domačih sirov pa je bil mednarodnega odmeva, kot je bil mednarodnega pomena, z gosti z vseh koncev sveta, turinski praznik pristnih proizvodov Terra madre, v okviru katerega so bili kraški siri konec oktobra predstavljeni.

Kraški siri in njihovi proizvajalci, člani Konzorcija za promocijo domačih sirov Moisir, so lani že sodelovali na turinski prireditvi, kar je bilo za sirarje že veliko priznanje. Letos so bili deležni še večje pozornosti.

Združenje Slow food, prireditelj srečanja Terra Madre, je na lastno pest povabilo kraške sirarje k sodelovanju, in sicer v enem od tako imenovanih laboratorijih, nekakšni predstavni vitrini posameznih prehrabnih proizvodov, spremni prireditvi Salona okusov. Pomeni, da je bila za organizatorja lanska izkušnja s kraškimi siri zanimiva in zato vredna dodatne pozornosti.

Slow food je svoje »laboratorije« (skupno jih je bilo kakih 80) reklamiziral v začetku junija na spletu. Razpoložljivih je bilo 65 mest. Konec junija so bila vsa razpoložljiva mesta za udeležbo v »laboratoriju« za kraške sire že oddana. To je bil eden prvih polno zasadenih letošnjih »laboratorijev«, kar tudi kaže na zanimanje in radovednost, ki so jo znali izzvati kraški siri na mednarodni prireditvi.

Konec oktobra je v Turinu laboratorij stekel. Kraški siri niso samevali na katedru in na mizah udeležencev. Spremljala so jih kraška vina štirih domačih proizvajalcev, treh z italijanske, enega s slovenske strani, da je bilo tako mogoče posamezne vrste sira zaliti s primerno kapljico.

Laboratorij so vodili eden od kraških proizvajalcev sira konzorcija Moisir, izvedenec vsedržavnega združenja pokuševalcev sirov Onav in strokovnjak vsedržavnega združenja pokuševalcev vina. Med udeleženci so bili številni novinarji, gostinci in ljubitelji sirov z vseh koncev sveta; dvorano so napolnili do zadnjega kotička. Med dveurno predstavitvijo so izvedeli, od kod kraški siri prihajajo, seznanili so se z značilnostmi majhnega, a naravno bogatega kraškega ozemlja, s pripravo posameznih vrst sirov in z njihovim staranjem, pri čemer jih je najbolj prevzelo nevsakdanje staranje sira v tipično kraškem okolju, jami, od koder izhaja znani in priznani jamar. Besede proizvajalca o dobrotah kraških sirov je potrdila pokušnja, kraška vina pa so s svojo zlahtnostjo primerno zaokrožila ta pomemben mednarodni reklamni spot kraškega ozemlja in njegovih proizvodov.

M.K.

Kraški siri so bili deležni prestižne predstavitve na turinski prireditvi Salon okusov v okviru revije Terra madre



KD ROVTE KOLONKOVEC - Repenci v gosteh

S prijatelji društva Kraški dom doživeli nepozaben večer



V prostorih Kulturnega društva Rovte-Kolonkovec je bil pred dnevi prijeten večer, ki bo obiskovalcem gotovo ostal v lepem spominu. Člani Dramske skupine in moškega pevskega zbora Kraški dom iz Repna so s predstavo, po zamisli in v režiji Vesne Gu-

štin, ki je tudi vodila pevski zbor, navdušili občinstvo, ki je s toplim ploskanjem podaljšalo napovedani spored.

Silvana Blažina, Nataša Škerk in Giani Sobani so občuteno povezovali pesem s petjem.

KRUT, ZSKD, SK

Filmski popoldan z Mestom na Travniku

V Gregorčičevi dvorani bo danes ponovno zaživel srečanje iz niza Srečajmo se popoldne.

Ob 16. uri bodo v prireditvi krožka Krut, Slovenskega kluba in Zveze slovenskih kulturnih društev predvajali dokumentarec *Mesto na travniku*. Letos mineva namreč šestdeset let, kar so na jugoslovanski strani meje leta 1948 začeli graditi mesto Nova Gorica. Film traja približno eno uro, produciral ga je goriški Kinoatelj, posneli pa Anja Medved in Nadja Velušček. Gre za čudovit dokumentarni videoesej, za zgodbo o rojstvu nekega mesta, ki je nastal na travniku, na močvirju ob zapuščenem pokopališču na Frnaži.

POLICIJA

Za zapahe zaradi dveh obsodb

Mobilni oddelek policije je v torek ponoči odvedel v zapor 33-letnega Tržačana, ki je bil dvakrat dokončno obsoben, zaradi kaznivih dejanj iz let 1999 in 2007. Tržaško sodišče ga je najprej obsodilo zaradi ugrabitve mladoletnice (prijavili so ga starši dekleta), povzročanja poškodb in opustitve pomoči pri neki prometni nesreči. Druga obsodba ga je doletela, ker je kupil ukradeno motorno kolo. Skupna kazen znaša tri leta in štiri mesece zapore.

Alpi Giulie Cinema v kavarni San Marco

V kavarni San Marco bodo drevi ob 20.30 predvajali italijanski film *Martha - Memorie di una strega* in nemški film *Schafskalte*. To bo prvo iz niza srečanj v okviru prireditve Alpi Giulie Cinema 2008-2009. Vstop je prost.



POMORSKA POSTAJA - Forum Demokratske stranke

Na področju ločenega zbiranja odpadkov je še veliko dela

Omero: V tržaški občini davki višji od stroškov - Okoliški župani opisali svoje stvarnosti

Ločeno zbiranje odpadkov je zelo pomembna dejavnost, ki zahteva trud, stroške in pametno upravljanje. Zakon predvideva, da bi moralo ločeno zbiranje odpadkov do konca tega leta predstavljati 45 % celotne kvote, delež pa naj bi se do konca leta 2012 zvišal na 65 %. V naši deželi je marsikatera občina v zamudi, o tem pa je včeraj na Pomorski postaji razpravljala Forum Demokratske stranke. Največ kritik je letelo na račun Občine Trst, a predstavnikov občinskega odbora v dvorani ni bilo.

Fabio Omero, načelnik DS v tržaškem občinskem svetu, je ugotavljal, da je priliv davka na smeti (TARSU) po podatkih iz proračuna za milijon evrov višji od stroškov za zbiranje odpadkov. »Davek je vse dražji, napredkov v zvezi z ločenim zbiranjem pa ni,« je zatrdil občinski svetnik. Občina Trst je daleč od cilja, ki ga krajevnim upravam zastavlja zakon, saj je njen delež ločenih odpadkov komaj 18-odstoten. Omero je povedal, da sežigalnica podjetja Acegas-Aps redno proizvaja energijo s sežiganjem ločenih odpadkov. S tem ustvarja dobiček, »medtem ko plačujejo občani visoke davke,« je bil polemičen. Načelnica DS v pokrajinskem svetu Maria Monteleone je orisala delovanje pokrajinske uprave, ki bi moralo biti po njenem bolj učinkovito, mnogo pa je odvisno od pristopa s strani Acegasa in tržaškega župana. Pokrajinski tajnik DS Roberto Cosolini je menil, da je ločenemu zbiranju potrebno posvetiti več sredstev, občanom pa nuditi več informacij in ekonomskih spodbud. Podobno je bilo mnenje načelnika DS v deželnem svetu Gianfranca Morettona.

Situacijo v okoliških občinah so opisali župani Doline, Zgonika in Milj. Fulvia Premolin je dejala, da je dolinska občina blizu cilja, saj se delež ločenih odpadkov približuje 40 %. Občina Dolina je kot edina v pokrajini izbrala sistem zbiranja »od vrat do vrat«, pred tem pa ni izvedla predhodne študije. »Težav je bilo kar nekaj, a dosegli smo zavidljive rezultate. Naši občani plačujejo povprečno 100-120 evrov davka na smeti, družine v tržaški občini pa dobrih 100 evrov več. Naslednji izziv je doseči rešitev še za 16 stanovanjskih poslopij na občinskem območju,« je povedala. Z miljskim županom Neriom Nesladkom pa načrtuje Dolina skupen servis za predelavo odpadkov. Zgoniška občina se mora predpisom še prilagoditi, zato je naročila strokovno študijo, ki naj bi nakazala rešitev. Mirko Sarđoč je dejal, da bo uprava najverjetneje ubrala neko vmesno pot in zbirala »od vrat do vrat« samo pri podjetjih. Trenutno ima Zgonik le 20-odstotni delež ločenih odpadkov, Sarđoč pa je pristavil, da pri tem se ne upošteva dobrih 200 brezplačno nameščenih komposterjev. (af)



Uvodno poročilo je imel načelnik svetniške skupine DS v tržaškem občinskem svetu Fabio Omero

KROMA

DOLINA - Torkovi večeri v sprejemnem centru rezervata

Predavanje Livia Doriga in pokušnja tipičnih kraških pridelkov



Livio Dorigo med predavanjem v sprejemnem centru

KROMA

FILM - Festival znanstvene fantastike Drevi Palčičev Prehod: Snemali so ga v Trstu

Na sporedu tudi filma metalskih ikon Brucea Dickinsona in Lordov

Mednarodni festival Scienceplus-fiction ponuja tudi danes zelo bogat spored, na katerem je prvič tudi slovenski film. Celovečerc Prehod (Transitions) so snemali v Trstu in Ljubljani, režiser je Koprčan Boris Palčič, ki je tudi podpisal scenarij skupaj z Vladimirjem Nardinom in Francijem Slakom. Palčič, producent Branislav Srdić in del igralskega ansambla bodo prisotni na drevišnjem predavanju v Cinacityju (začetek ob 20.15). Film prikazuje umetnika, ki naslika portret neznanne ženske, nato pa jo sreča na odprtju razstave. Za dekletom potuje v Trst, kjer ima opravka s skrivnostno organizacijo in serijo samomorov. Film so prvič predstavili na portoroškem festivalu slovenskega filma, v Trst pa je priromal v sodelovanju z združenjem Alpe Adria Cinema.

Na današnjem sporedu so sledeči filmi: Les Revenants (fr., 2004, ob 15. uri), The Day the Earth Stood Still (am., 1952, ob 15.30), Artefacts (bel., 2007, ob 16. uri), Peut-etre (fr., 1999, ob 17.15), The Dead Outside (na sliki; brit., 2008, ob 17.30),



Dark Floors (fin./isl., 2008, ob 17.45, nastopa glasbena skupina Lordi), evropski kratkometražni filmi (ob 19.30), Chemical Wedding (brit., 2008, ob 20. uri, scenarist je pevec Bruce Dickinson), Il profumo della signora in nero (it., 1974, ob 22. uri), El orfanato (meh/šp., 2007, ob 22.15) in The Mutant Chronicles (am. 2008, ob 22.30).

V sprejemnem centru deželnega naravnega rezervata doline Glinščice v Boljuncu, ki so ga uradno odprli konec oktobra (sicer deluje že od začetka leta in ga upravlja družba Rogos, ki upravlja tudi naravni deželni rezervat Doberdobskega in Prelosnega jezera), bodo do decembra torkovi večeri v Dolini Glinščice, in sicer vsaka dva tedna. Prvo srečanje so namenili najdbam iz Kvaternarija v dolini Glinščice v zbirkah mestnega naravoslovnega tržaškega muzeja, prejšnji torek pa je bil v znamenju zgodovine, filozofije in pokušnje kraških pridelkov. Gost večera je bil priznani živinozdravnik Livio Dorigo, dolgoletni univerzitetni sodelavec in veterinar iz severne Italije, ki se je pred 20 leti, odkar se je upokojil, preselil v Trst.

Gost, ki je kljub 78 let starosti še vedno vitalen in aktiven, je predstavil svoje aktivnosti, ko je še pred 2. svetovno vojno sledil kmetijski politiki in tekem let opazil številne spremembe v kmetijstvu. Poudaril je, da se intenzivno kmetijstvo opušta ter se daje poudarek trajnostnemu razvoju kmetijstva. Dorigo, ki je bil tudi predsednik Kraške gorske skupnosti, pred dvema letoma pa tudi predsednik tržaškega konzorcija čebelarjev, je zaključil tudi študijsko delo o Čičariji. Pri tem je izvedel, da so ljudje zapuščali podeželje in se selili v mesta, a je prišel do spo-

znanja, da je treba podeželje ohranjati tako iz naravoslovnega kot antropološkega vidika. »Človek je bil tesno povezan s hrano že od prazgodovine. Hrana mu pomeni preživetje, potrebo po druženju in ritual. Težimo po spoznavanju okusov. Hrana je tudi vez med človekom in krajem, kjer prebiva. Človek se je privadil na določen tip hrane. Na Krasu je obdelovanje zemlje zelo težko. Kljub majhnim količinam pa je hrana okusna in kvalitetna,« je poudaril Dorigo, ki se ukvarja tudi s čebelarstvom. Kot živinozdravnik je iz Padske nižine prišel na Kras, kjer je spoznal med in različne okuse. Obiskovalci so imeli možnost pokušati in zaužiti harmonijo različnih vrst medu pridelovalca Celestina Canzianija iz Doline v kombinaciji s kozjim sirom s Socerba ob kozarčku vitovske in teranarinarja Parovela iz Mačkolj.

Prihodnji večer bo 25. novembra, ko bo naravoslovka Gaia Fior predstavila pomembnost in značilnost kraških kalov. Torkovi večeri pa se bodo zaključili 9. decembra s predstavitevjo krajinarskega parka sečoveljske soline. V Sprejemnem centru Gradina v Doberdobi, ki ga prav tako upravlja zadruga Rogos, pa bo Borut Peric iz Parka Škocjanske jame danes ob 20.30 predstavil zaščitena območja kot vir bogastva.

Olga Knez

OBLETNICA

Spomin na planinca dr. Viktorja Volka



V slovenski Istri, kjer tradicija planinstva ni zelo dolga, se Viktorja Vovka spominjamo kot utemeljitelja organiziranega planinstva. Bil je ustanovitelj planinskega društva v Kopru (kot podružnice Slovenskega planinskega društva Trst, leta 1949), nato deset let njegov predsednik in do smrti ostal eden glavnih usmerjevalcev njegovega razvoja. Planinstvu je ostal zvest vse od dijaških let in v slovenskem planinstvu organizacijsko deloval že v Ljubljani med obema vojnoma in kasneje tudi v Trstu.

Bil je mož širokega duha: kultiviran, visoko izobražen, humanist ... Zato nas ne čudi, da je njegovo delovanje, poleg profesionalnega dela advokata in nato sodnika, zelo obširno in poleg širjenja planinstva sega še na mnoga druga področja: pisanje, imenoslovje, etnologija, geografija. Viktor Vovk se je rodil leta 1893 v Trstu in se kot otrok preselil s starši v Gorico. Tu se je šolal na nemški gimnaziji, zatem dokončal vseučiliške študije v Pragi in Zagrebu ter postal doktor prava. Po 1. svetovni vojni se je kot gorec domoljub preselil v Ljubljano, kjer je kot odvetnik ostal do konca 2. svetovne vojne. Že leta 1945 se je kot sodnik na Višjem sodišču preselil v Postojno, nato pa leta 1947 v Koper, kjer se je upokojil in živel do smrti 10. oktobra 1968.

V slovenski Istri je s soplanci opravil ogromno delo. Popeljal jih je v visokogorski svet, bil pa je tudi pobudnik skupinskih izletov po domačih hribovih v Istri in Krasu. Krona vsega je bila gotovo postavitev koč na Slavniku, ki je prav na njegov predlog poimenovana po dr. Henrikumu Tumi. Veliko je prispeval k nadaljšanju slovenske planinske poti do morja.

V zrelejših letih pa se je posvetil pisanju in imenoslovju ter nadaljeval delo dr. Tume. Prvi spis v Planinskem vestniku je leta 1958 posvetil prav našemu Slavniku in okolici. Nadaljeval je s spisi o Karnijskih Alpah (1960-1965), in še o njihovem prigorju (1966-1968), kar mu je zagotovilo trajen ugled med našimi gornjskimi pisarji. Dr. Vovk je kot planinski pisatelj pravi leksikon za razna področja. Opisuje gore in pota do njih, svoja doživljanja pri njihovem spoznavanju, hkrati pa opisuje zgodovino, etnografske značilnosti in posebnosti teh krajev, predvsem pa ga je zanimalo vse kar je slovenskega izvora. Njegov jezik je skrben, bogat, prekipajoče navdušujoč, na trenutke malce starinski.

Poudariti moramo tudi njegovo čezmejno sodelovanje. Vseskozi se je povezoval z mnogimi kolegi, gorniki iz Furlanije Julijske krajine, Koroške in Slovenije in z njihovimi planinskimi organizacijami in že takrat poudarjal pomen sodelovanja treh kultur. Italijanska planinska organizacija (CAI) mu je celo podelila častni znak. Bil je Evropejec, ki je ohranil svoj obraz.

Obalno planinsko društvo Koper hrani del njegove zapuščine, predvsem korespondence s pomembnimi takratnimi raziskovalci na obeh straneh meje. Gradivo čaka še na primerno strokovno obdelavo in objavo ter ostaja dolg istrskih planincev možu, ki je dodal pomemben kamen v razvoju slovenske Istre.

Maraška Lenarčič



KMEČKA ZVEZA - Bogato publikacijo uredil Boris Pangerc

Vodnik o 39 domačih proizvodih na Tržaškem

Franc Fabec: Tipični proizvodi pomenijo poistovetenje z našim teritorijem

Tipični proizvodi pomenijo poistovetenje z našim teritorijem, je naslovil predsednik Kmečke zveze Franc Fabec svoj prispevek v ta teden na Proseku predstavljenem vodniku Tradicionalni proizvodi v tržaški pokrajini. »Imeti pred seboj domače jedi, zavedati se njihove vloge in njihovega pomena v naši skupnosti, pomeni imeti pred očmi velik del naše zgodovine - zgodovine nekega ljudstva in zemlje, na kateri živi,« je uvodoma zapisal.

Ta zgodovina ima v vodniku okus žvace in kalandrake, hrena in jote, oljčnega olja, polente in mlincev, klapavic in garuž, potice in presenca ter vseh drugih jedi in poslastic, ki jih je predstavila priznana strokovnjakinja za domačo hrano Vesna Guštin.

Urednik Boris Pangerc je hotel že s platnico nakazati, kaj vse ta bogati in potrebni vodnik predstavlja: oljke, vinograd, morje in ozemlje, na katerem živijo ljudje, ki so ga skozi stoletja soustvarjali in v potu svojega obraza pridelali to, kar še danes prijetno diši in vonja na pogrnjenih mizah. Vodnik so izdali Tržaška trgovinska zbornica, Kmetijsko pokrajinsko nadzorništvo za Gorico in Trst in Kmečka zveza. Predsednik Tržaške trgovinske zbornice Antonio Paoletti je poudaril prizadevanje ustanove za zaščito in ovrednotenje tipičnih krajevnih proizvodov. Ravnatelj Kmetijskega pokrajinskega nadzorništva Roberto Cuzzi je pisal o težnji po iskanju kakovosti in promociji ozemlja. Luciana Pecile o normativni zaščiti tipičnih prehrabnih proizvodov. Mario Gregorič o vinogradništvu v tržaški pokrajini s poudarkom na malvaziji, vitovski, gleri, istrskem refošku in teranu. Boris Pangerc je sam prispeval zapis o oljkarstvu (predvsem o »belici kraljici...«), v sodelovanju z Darioom Zidaricem prispevek o sirih, z Liviom Dorigom pa o medu. Vodnik bogati dolg seznam tradicionalnih proizvodov v tržaški pokrajini, od kraškega jagnjeta in pršuta do drugih mesnih proizvodov, olja, sirov, rib, školjk, sladice in vina.

Skupno jih je kar 39. Pravi gastronomsko-vinarski kalejdoskop okusov in vonjav, za katere je Fabec zaželel, da bi jih »naši gostinci... resnično promovirali vsem tistim, ki raje vidijo sardone po barkovljansko ali pa fancje za dušo, kot pa njoke z bolonjsko omako ali pa sushi.«

Oljka, trta, morje in ozemlje na platnici vodnika Tradicionalni proizvodi v tržaški pokrajini



DOLINA - Forum projekta Varco-Prehod

Predstavil bodo nove projekte za turizem in varčevanje energije

Občina Dolina organizira v sredo, 19. novembra 2008 ob 18.30 v Sprejemnem Centru v Boljuncu, skupščino Forum projekta VARCO-PREHOD.

Namen srečanja je predstaviti razpis za sestavo načrta o ohranitvi in razvoju (NOR) Naravnega rezervata doline Glinščice. Gre za dokument o načrtovanju v okviru rezervata, ki določa predpise za upravljanje zaščitene območja. Občina je pri določanju kriterijev, s katerimi se bo moral omenjeni načrt skladati, zagotovila soudeležbo vseh dejavnikov,

ki imajo za to interes, naj gre za pripadnike določenih skupin ali kategorij (srenje, združenja, itd.) ali pa za posamezne občane.

»Pri oblikovanju kriterijev razpisa so bile upoštevane problematike, ki so prišle do izraza na številnih srečanjih Forumov«, ocenjuje občinska odbornica Stravisi, ki se zavzema za to, da je predvsem pri važnejših ukrepih javne uprave, kot je načrtovanje, čim širša soudeležba občanov.

V teku napovedanega Forum bomo poleg opisa kriterijev za sestavo NOR predstavili tudi druge aktiv-

V PETEK

Javno srečanje DS o draginji

Krožek Demokratske stranke Devin Nabrežina prireja v petek, 14. novembra, ob 17.30, v dvorani Hotela Belvedere v Sesljanu, javno srečanje na temo podražitve življenja. Sodelujejo: Walter Godina, pokrajinski podpredsednik, odgovoren za Pokrajinsko opazovalnico cen; Antonio Ferronato, pokrajinski in deželni predsednik Adoc Paola Leonardi, predstavnik Skupine solidalnega nakupa; Francesco Bandelli, tajnik Sindikata upokojencev Cgil kraškega okraja.

Prisostvovala bosta pokrajinski tajnik DS, Roberto Cosolini, in deželni tajnik DS, Bruno Zvech. Obenem bo to priložnost za srečanje in razpravo o pobudah DS.

Krožek DS Devin Nabrežina ima sedež na trgu Sv. Roka 130 v Nabrežini, kjer sprejemajo vpisnine po dogovoru na telefonsko številko 347 2300397 ali po e-pošti na: info@pd-duinoaurisina.com. Od 17. do 28. novembra, od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure ter ob sobotah od 10. do 12. ure.

Društvo Rojanski Marijin dom vabi na predavanje

110 LET ROJSTVA PROF. IVANA RUDOLFA
Maistrovega borca, tigrova, politika in organizatorja primorskih prostovoljcev v Afriki

O svojem očetu bo govoril časnikar SAŠA RUDOLF

JUTRI, v petek, 14. 11., ob 20.30 v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29)

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 13. novembra 2008 NEVENKA

Sonce vzide ob 7.02 in zatone ob 16.36 - Dolžina dneva 9.34 - Luna vzide ob 16.18 in zatone ob 7.25.

Jutri, PETEK, 14. novembra 2008 NIKO

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 14,9 stopinj C, zračni tlak 1019,8 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 81-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 17 stopinj C.

Čestitke

Na ljubljanski univerzi je uspešno diplomirala v novinarstvu sestra KRESNICA. Iskreno ji čestitamo taborniki Rodu Modrega Vala.

Njegova kitara in nogomet, z njima danes IVAN SUPPANI praznuje 10 let. V Barkovljah že pojemo mi, naš dragi fantek naj srečno živi! Vsi v družini.

Dobra volja je najboljša... pojemo ter iskreno dodajamo: še na mnoga zdrava leta dragi BRUNO! Bog te živi! veselo doni od ŽPS Trebče in od vseh, ki te imamo radi.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA »FRANCE PREŠEREN« sporoča staršem dijakov, da bodo skupne govorilne ure: v ponedeljek, 17. novembra, od 18. do 20. ure za bienij in klasično smer; v torek, 18. novembra, od 18. do 20. ure pa za trienij znanstvene in jezikovne smeri.

Mali oglasi

IŠČEM vodni kefir. Tel. št.: 338-1910262.
IŠČEM DELO kot hišna pomočnica dvakrat-trikrat tedensko. Telefonirati v večernih urah na št. 338-4360677.
MERCEDES CLASSE A CDI v odličnem stanju, letnik 2001, črne barve, vse servise dokumentirane pri mercedesu, zadnji komaj narejen, z gumami za sneg, prodam. Tel. 348-3047021.
ODDAM takoj vseljivo in popolnoma opremljeno manjše stanovanje v Sesljanu, v mirnem okolju in z dobro prometno povezavo, tudi za krajše obdobje. Tel. št.: 040-2036748 ali 339-1114852.
ODDAM v najem 65 kv. metrov veliko stanovanje v Borštu. Tel. 040-228626.
PODARIM dve majhni simpatični mucki. Tel. 040-229554.
PODARIM odprt kamin znamke edilkamin. Tel. 340-5788584.
PRODAJAMO nov štedilnik bele barve po ugodni ceni. Tel. 331-1129574.
PRODAM rabljen štedilnik na drva znamke loberger v dobrem stanju, za kuhanje z možnostjo centralnega ogrevanja. Klicati ob uri obedov na tel. št. 040-2034293.
PRODAM zazidljivo zemljišče na goriškem Krasu; tel. ob večernih urah 338-1023477.
TOYOTA COROLLA verso 2,2, d4d, letnik 2005, full optional, z vgrajenim navigacijskim sistemom, prevoženih 56.000 km, v odličnem stanju, prodam za 16.000,00 evrov. Tel.: 333-4872311.

Osmice

JOŽKO IN LJUBA COLJA sta odprla osmico v Samatorci 21. Toplo vabljeni! Tel. 040-229326.
OSMICO je odprl Boris Pernarčič v Medjvasi 7. Tel. 040-208375.
OSMICO je odprl Renzo Tavčar Repen 42. Tel.: 040-327135.

PROSEK - Ob letošnjem martinovanju ni bilo tradicionalnega prašičjega sejma, temveč...

Pujsek-market na Devinščini

Nove norme preprečile prodajo »krulcev« na sejmu, zato si je brihtni živinorejec iz Furlanije izmisлил prodajo... po katalogu

Letošnje nadvse uspešno martinovanje na Proseku se je izteklo ob prisotnosti bržda rekordnega števila prodajalcev in obiskovalcev, a - žal - tudi ob odsotnosti enega od tradicionalnih protagonistov: pujska. Domačini in gostje, otroci iz vrtca in osnovnošolci, vzgojiteljice in učiteljice, nonoti in vnučki so se sicer v dopoldanskih urah podali do Devinščine, kjer je v preteklih letih potekal prašičji sejem, čakalo pa jih je bridko razočaranje. Pred Orlovo domačijo ni bilo slišati običajnega kruljenja in cviljenja rožnatih živalic; nosnice niso zaznale prelestnih prašičjih vonjav; cestišče ni bilo tlakovano z rumeno slamo, ki je pretekla leta bogato uhajala iz prašičjih kletk in s furgonov. Skratka: prašičev ni bilo. Stoletna tradicija je bila pretrgana.

Resnici na ljubo se je zadnja leta število prodajalcev prašičev močno znižalo. V šestdesetih, sedemdesetih letih preteklega stoletja, ko so imeli ljudje po Krasu in hlevih še nekaj živine, se je na Devinščini trlo rejcev prašičev. Prihajali so iz Furlanije in so ob martinovem s prodajo lepo zaslužili. Ljudje so kupovali majhne pujske za rejo, ali pa velike tolste prašiče za zakol. Večje živali so imele na roza hrbtih s



črno ali rdečo barvo zapisane številke: 80, 120, 150. Toliko kilogramov so tehtale.

Bolj so tekla leta modernega sveta, manj je bilo na Devinščini prodajalcev prašičev in pujskov. Nekaj pa se jih je vendarle vsako leto pojavilo s svojim živim tovorom (na arhivskem

posnetku), v veliko veselje predvsem najmlajših, in klape, ki je skupinsko kupovala srednje velikega krulca, da si ga je lahko kak teden pozneje slastno privoščila na pogrnjeni mizi.

Pred dvema letoma se je na Devinščini znašel le še eden, poslednji prodajalec prašičev. Letos je tudi pri-

spel, a brez pujskov. Pripeljal se je iz pordenonske pokrajine s praznim furgonom, v katerem je le rumena postlana slama pričala, da je bilo vozilo (nekoč) opremljeno za prevoz prašičev.

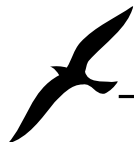
Letos bi jih tudi pripeljal, a jih ni smel, je povedal. Ker mu to prepoveduje zakon.

V začetku leta so stopile v veljavo nove, poostrene varnostne norme za prevoz živali. Potrebno je dovoljenje zdravstvenega podjetja in še kak drug dokument, nov davek vedno bolj tolsti birokraciji.

Prodajalec pa ni obupal. Namesto prašičev je prinesel s sabo nekajšen... katalog. V njem je bil seznam prašičev z njihovimi značilnostmi, med katerimi je izstopala predvsem teža. Nekaj ljudi si ga je ogledalo, kdor je izbral pujska na katalogu, ga bo - proti plačilu, seveda - dobil na dom. Skratka: kot je bil pred leti v modi Postal-market za kupoprodajo oblačil po pošti, tako se je na martinovo na Devinščini udeležil... pujsek-market.

Nekakšen vezni člen med očitno preživetim prašičjim sejmom in bodočo prodajo prašičev... po elektronski pošti. Vštevisi s kruljenjem in cviljenjem po internetu...

M.K.



SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Hans Magnus Enzensberger

HČI ZRAKA

Die tochter der luft
igra po španskem izvirniku Calderóna de la Barca

Režiser **JANUSZ KICA**

Produkcija **SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA** v koprodukciji s festivali:
Mittelfest - Čedad, Teatri a teatro - Trst,
Primorski poletni festival - Koper
SLOVENSKA PRAIZVEDBA

V glavni vlogi **SILVA ČUŠIN**,
dobitnica Borštnikovega prstana. Ob nje:
IVO BARIŠIČ, PRIMOŽ FORTE, ROMEO
GREBENŠEK, BRANE GRUBAR, LARA KOMAR,
DANIJEI MALALAN, NIKLA PETRUŠKA PANIZON,
JANKO PETROVEC, PRIMOŽ PIRNAT, ALES VALIČ.

Petek, 14. novembra ob 20.30 - RED F
Četrtek, 27. novembra ob 19.30
RED K, italijanski nadnapisi in varstvo otrok
Sobota, 29. novembra ob 20.30
RED T, italijanski nadnapisi

Info in predprodaja:
blagajna Slovenskega stalnega gledališča
Ponedeljek/petek (10.00/17.00),
uro in pol pred pričetkom predstave.
Brezplačna telefonska številka: 800214302
info@teaterssg.it / www.teaterssg.it

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ulica Petronio 4 - Trst
info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

Lekarne

Do sobote, 15. novembra 2008
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Tor San Piero 2 (040 421040) Ul. Revoltella 41 (040 941048), Žavljje - Ul. Flavia 39/C (040 232253).
Zgonik - Božje polje (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.
Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Tor San Piero 2, Ul. Revoltella 41, Trg Goldoni 8, Žavljje - Ul. Flavia 39/C.
Zgonik - Božje polje (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni (040 634144).
www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka ob 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Quantum of solace«.
ARISTON - Dvorana je rezervirana.
CINECITY - 15.50, 16.50, 17.50, 19.15, 20.00, 21.30, 22.00 »007 Quantum of solace«; 15.50, 18.00, 20.10, 22.15 »High school musical 3: Senior year«; 15.50, 20.15 »Giù al Nord«; 17.50, 22.10 »Pride and glory«.
EXCELSIOR - 16.15, 18.10, 21.15 »Vic-ky Cristina Barcelona«.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 21.00 »Quel che resta di mio marito«; 18.00 »La banda Baader Meinhof«.
FELLINI - 16.45, 22.20 »Wall-e«; 18.30, 20.20, 22.15 »Un gioco da ragazze«.
GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Mamma mia!«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The burning plain«.
KOPER - KOLOSEJ - 21.40 »Morilca na kolektivca«; 16.20, 19.00, 21.20 »Kvantum sočutja«; 17.40, 19.40 »Divjakinja«; 17.10 »Muhice osvajajo Luno 3D«; 18.50, 21.00 »Na robu ljubezni«.
NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.30, 20.30 »High School Musical«; Dvorana 2: 16.15, 18.00, 19.45, 21.30 »Quantum of solace«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Giù al

Razstava

Passion Tango

Avtorica Tea Volk

Predstavlja
Christiana Viola (dd Magazine)

Tango performance:
Ester Orlando in Mauro Damiani

Otvoritev
JUTRI, 14. NOVEMBRA OB 20.00
v NAIMA Jazz caffè,
Ul. Rossetti 6 - TRST

Nord«; Dvorana 4: 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Si può fare«.
SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom.
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.00, 22.10 »Quantum of solace«; Dvorana 2: 17.30, 20.00, 22.10 »High School Musical«; Dvorana 3: 17.50, 20.10, 22.15 »The burning plain«; Dvorana 4: 17.45, 20.00, 22.00 »Giù al Nord«; Dvorana 5: 17.45, 20.00, 22.10 »Pride and Glory«.

Izleti

KRUT prireja v soboto 17. januarja ogled razstave v muzeju Santa Giulia v Bresci »Van Gogh - risbe in slike«. Vpisovanje in informacije na sedežu Krut-a v ul. Cicerone, tel. 040-360072.
ZDRUŽENJE SLOVENSКИ KMEČKIИ IN PODEŽELJSKIИ ŽENA organizira od 9. do 12. decembra izlet na Dunaj in v Bratislavo. Informacije in prijave na tel. št.: 040-291498 (Daria) in 040-200173 (Flavia).

Obvestila

ZDRUŽENJE ZA ZDRAVLJENJE ALKOHOLNE ODVISNOSTI ASTRA sporoča, da je posvetovalnica v nabrežinskem zdravstvenem okraju (1.nadstropje, zadnja soba desno) na voljo ob četrtkih, od 11. do 12. ure.
NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA prireja Otroške urice v NŠK. Naslednja urica letošnjega niza bo na sporedu danes, 13. novembra, ob 16.30, v otroškem kotičku v knjižnici. Pravljiico »Ko luna praznuje rojstni dan« bo pripovedovala Ivana Terčon. Toplo vabljeni!
OBČINA DOLINA v sodelovanju z združenjem ACAT (Associazione dei Club degli Alcolisti in Trattamento - Združenje klubov alkoholikov v obravnavi), prireja danes, 13. novembra, ob 18. uri, v dvorani občinskega sveta, posvet na temo »Promocija in zaščita našega zdravja«. Predaval bo prof. Sergio Cecchi. Toplo vabljeni!
SKD KRASNO POLJE Gročana, Pesek in Draga vabi na izredni občni zbor, ki bo danes, 13. novembra, ob 19.30, v prvem sklicu in ob 20.30 v drugem sklicu, v prostorih srenjske hiše v Gročani. Na dnevnem redu je: izvolitev predsedstva občnega zbora, poročilo o dejavnosti 2006-2008, izvolitev odbora 2008-2010, program dejavnosti 2008-2010 in razno. Vljudno vabljeni!
ODBOR ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ ŠKEDNJA, OD SV. ANE IN S KOLONKOVCA - Spoštovani član, cenjena članica, obveščamo Vas, da bo v petek, 14. novembra, v dvorani KD Ivan Grbec (Škedenjska ulica,124) občni zbor ob 18.30 uri v prvem sklicanju, ob 19. uri v drugem sklicanju. Na dnevnem redu so: pregled klancstva in pooblastil, imenovanje tajnika občnega zbora in volilne komisije, poročilo predsednika, poročilo blagajnika, poročilo nadzornega odbora, predstavitev kandidatov, volitve za novi odbor, izidi volitev in razglasitev članov novega odbora, razno. Člani so naprošeni, da pred občnim zborom pooblaščenim pokažejo člansko izkaznico (ali prosijo za duplikat). Vsak član ima lahko le eno pooblastilo.
DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE vabi na potopisno predavanje Biserke Cesar - »Uganda, moj afriški biser...«, v petek, 14. novembra, ob 20.30 na sedežu društva, ul. D'Annunzio 62-Milje.
KRUT IN SLOVENSKI KLUB v sodelovanju z ZSKD vabita danes, 13. novembra, ob 16. uri v Gregorčičevo dvorano, ul. S. Francesco 20, na »Srečajmo se popoldne« z ogledom filma

TRST

Mesto na meji, režija Anja Medved in Nadja Velušček.
KULTURNI KROŽEK ISTRIA prireja pod pokroviteljstvom Občine Devin-Nabrežina predstavitev knjige zgodovinarke Silvie Bon »La luce dentro le tenebre«. Srečanje, ki ga bo vodil Dario Matiussi, bo v petek, 14. novembra, ob 18. uri v Kamnarski hiši I. Gruđen v Nabrežini.
OBČINA REPENTABOR zbira gradivo za naslednjo številko občinskega časopisa Glasilo občine Repentabor. Članke, obvestila, opozorila, fotografije ipd. lahko oddate v občinskem tajništvu (tel. 040 -327122) do 14. novembra.
POSVET O PREPREČEVANJU ALKOHOLIZMA PRI MLADOSTNIKIИ - Občine Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor organizirajo v sodelovanju z Zadrugo »La Quercia«, s prispevkom Pokrajine Trst in pokroviteljstvom Deželnega urada za šolstvo, posvet o tveganjih in učinkih uživanja in zlorabe alkoholnih pijač med mladimi, ki bo dne 14. novembra, od 17. ure dalje v športnem centru v Vižovljah. Sodelujejo ugledni gosti kot so: dr. Salvatore Ticali in dr. Rosanna Purich iz Oddelka za zdravljenje odvisnosti od legalnih substanc, dr. Carla Piccini - operaterka As.Tr.A., Stotnik Fabrizio Pinori, dr. Sara D'Italia - operterka Hyperion, g.Nadia Passioni - operaterka ACAT, dr. Roberta Sulčić - psihologinja, dr. Eva Perizzolo - projekt Overnight. Projekt bo predstavlja dr. Maria Antonella Celea referent projekta Info: 040-2017387. Toplo vabljeni starši, profesorji, vzgojitelji in vsi operaterji, ki imajo stike z mladimi.
TPPZ PINKO TOMAŽIČ sporoča, da bo v petek, 14. novembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah generalka za nastop, ki bo v Postojni v soboto, 15. novembra, ob 18. uri. Odhod avtobusa za koncert v Postojni iz Padrič ob 16. uri.
ZŠSDI sporoča, da bo fotografska razstava ob 50-letnici Slovenskih športnih iger v Narodnem domu (ul. F. Filzi 14) ta teden odprta še v petek, 14. novembra, od 10. do 15. ure. Možen je tudi ogled po dogovoru na telefonski številki 040-635627.
OBČINE DEVIN-NABREŽINA, ZGONIK IN REPENTABOR v sodelovanju s konzorcijem »Fhocus« in zadrugo »La Co.s.t.i.e.ra.« organizirajo v soboto, 15. novembra, ob 16. uri v športnem centru v Vižovljah brezplačno gledališko predstavo za otroke »Pie' di pancia« - gledališka družina Il Meralancio iz Cunea.
SKAVTI IN SKAVTINJE (Trst 3-4) vabijo na Dan odprtih vrat, ki bo v nedeljo, 16. novembra, od 9.30 do 16. ure. Delavnice bodo: postavljanje šotora, pot preživetja, priprava ročnih izdelkov, barvanje muralesa, taborni ogenj, plezanje, kuhanje na ognju in drugo.
SKD SLAVKO ŠKAMPERLE obvešča, da so še v teku vpisovanja na začetni tečaj v standardnih in latino-ameriških plesih. Lekcije potekajo vsak ponedeljek, ob 19.30 v društveni dvorani na štadionu 1. maja za vpis lahko pokličete na tel. št. 349-7338101 ali se predstavite direktno na vaji.
SKD SLAVKO ŠKAMPERLE vabi na uro latino aerobike vsak ponedeljek od 16.30 do 17.30 v društvenih prostorih na štadionu 1. maj. V družbi koreografinje Mateje Juvan si boste razgibali svoje telo, se spotili, sprostili in ob prijetni glasbi naplesali. Vljudno vabljeni.
DRUŠTVO SLOVENSКИ IZOBRAŽENCEV IN KNJIŽNICA DUŠANA ČERNETA vabita v ponedeljek, 17. novembra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na predstavitev obsežne knjige »Poročilo Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč v mandatu 2005 - 2008«. O njeni presrešljivi vsebini bosta spregovorila njen urednik, sicer pa predsednik Komisije, odgovinar in direktor Muzeja za novejšo zgodovino v Ljubljani Jože Dežman ter kriminalist, vodja policijske akcije Sprava Pavel Jamnik.
DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM prireja tečaj izdelave adventnih venčkov in božičnih okraskov. Srečanja, ki jih bo vodila gospa Jadranka Sedmak, bodo 18., 20., 25. in 27.novembra (ob torkih in četrtkih) od 10. do 12. ure. Za podrobna pojasnila lahko pokličete na tel. številko 040-415176.
MLADINSKI DOM BOLJUNEC bo v torek, 18. novembra, ob 20.30, gostil Oskarja Volpija, ki nas bo popeljal po svetu s fotokamero. Toplo vabljeni.

O.N.A.V. - tržaška sekcija italijanskega združenja pokaševalcev vina prireja v torek, 18. novembra, ob 20.15 na svojem sedežu na Lonjerski cesti št. 267 degustacijo malvazije. Vabljeni vsi člani in prijatelji! Zaželjena je predhodna prijava na tel. 333-4219540.
OBČINA DOLINA obvešča, da bo tudi letos priredila Božični sejem 2008, ki se bo odvijal na glavnem trgu »Gorica« v Boljuncu od 5. do 9. decembra 2008. Namenjen bo domačim proizvajalcem, obrtnikom in amaterjem. Imeli bomo hišice in stojnice. Glede na veliko povpraševanje in omejeno število hišic, imajo prednost občani. Vpisovanje bo potekalo vsak dan do torka, 18. novembra, na občini Dolina (urad za kulturo) od 8.30 do 13.30. Informacije 040-8329 213/282.
SC MELANIE KLEIN IN DEŽELNA ZBORNICA KLINIČNIИ PEDAGOGOV prirejata tečaj v bazenu za dojenčke ob 2. do 8. meseca starosti. Tečaj bo potekal od 21. novembra do 10. decembra. Srečanja bodo ob sredah in petkih zjutraj na Opčinah. Za informacije in prijave pokličite na tel. št. 328-4559414. Mesta so omejena.
SC MELANIE KLEIN prireja delavnico draguljev z biserčki Swarovsky. Pripravili bomo čisto osebni nakit primeren za vsak dan ali za posebne priložnosti. Delavnica je namenjena odraslim osebam in bo potekala v soboto, 22. novembra, od 16. do 18. ure na društvenem sedežu. Za prijave pokličite na tel. št. 328-4559414.
RADIJSKI ODER organizira za abonente gledališkega vrtiljaka ogled lutkovne predstave, ki bo v nedeljo, 23. novembra, ob 11. uri v Ljubljanskem lutkovnem gledališču. Odhod z avtobusom s trga Oberdan ob 8.30 in povratke ob 15. uri. Vpise sprejema urad Slovenske prosvete na tel. 040 370846 od ponedeljka do petka med 9. in 17. uro. Število mest omejeno!
SKD IGO GRUĐEN prireja v sodelovanju z Občino Devin Nabrežina jezikovne tečaje slovenščine in angleščine. Tečaji bodo obsegali 24 lekcij po uro in pol in bodo potekali v Kulturnem domu Iga Grudna v Nabrežini. Vpisnina je 135 evrov z vključeno članarino. Interesenti dobijo informacije in vpise pole v nabrežinski Občinski knjižnici oziroma v kavarni Gruđen ali pri Veri Tuta (040-299632, 339-5281729).
DRUŠTVO TAO organizira v soboto, 29. in v nedeljo, 30. novembra, tečaj reiki 1. stopnje. Za informacije pokličite na tel. št.: 340-1607908 (Donatella).
SKD FRANCE PREŠEREN - SKUPINA 35-55 - PILATES: vse novinke, ki bi rade poskrbele za boljši mišični tonus, prožnejšo hrbtenico in razgibavanje, se lahko pridružijo k vadbi Pilatesa ali telovadbe za zdravo hrbtenico in razgibavanje na podlagi Pilatesa, ki poteka v telovadnici (Trubarjevi dvorani) nižje srednje šole v Dolini. Ob sredah, od 18. do 19. ure Pilates, od 19. do 20. ure telovadba. Informacije v telovadnici pred začetkom vadbe ali po telefonu na št. 333-3616411 ob sredah od 16. ure dalje. Vabljene.
SLOMEDIA.IT, spletni portal Slovencev v Italiji in sosednjih deželah, razpisuje za osnovnošolce natečaj »Božični utrinki naših nototov«. Prispevke v obliki spisa, risbe, filma, intervjuja ali kar vam iznajdljivost narekuje, pošljite do 20. decembra po elektronski pošti na naslov: info@slomedia.it. Najboljši izdelki bodo nagracjeni.

Prireditve

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM vabi na predavanje »110 let rojstva prof. Ivana Rudolfa, Maistrovega borca, tigrovca, politika in organizatorja primorskih prostovoljcev v Afriki«. O liku in delu svojega očeta bo govoril časnika Saša Rudolf. Večer bo v Marijinem domu v Rojanu (ul.Cordaroli, 29) v petek, 14. novembra ob 20.30.
RAZSTAVA PASSION TANGO: avtorica Tea Volk. Otvoritev bo v petek, 14. novembra, ob 20. uri v Jazz kaffe'-ju »Naima«, ul. Rossetti 6 - Trst. Predstavila jo bo Christiana Viola, sledil bo Tango performance za Ester Orlando in Mauro Damijanijem.
BAMBIČEVA GALERIJA vabi v soboto, 15. novembra, ob 20.30 na odprtje slikarske razstave Fulvia Cazzadorja Immaginaria. O avtorju bo spregovorila Jasna Merku, glasbena sprem-

Četrtek, 13. novembra 2008

13

ljava Color Trio. Razstava bo na ogled do 5.decembra na Opčinah,Proseška ul. 131.
KD MELODIJA IN SKD TABOR prirejata koncertni večer z Ano urco al pej dvei in gosti v soboto, 15. novembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.
TRŽAŠKA FOLKLORNA SKUPINA STU LEDI vabi ob 35-letnici delovanja na večer OD ŠAGRE DO OHCE-TI (Ljudsko izročilo po starem in novem) v soboto, 15. novembra, ob 20.30 v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Sodelujejo plesalci in pevske Stu ledi, Godbeno društvo Nabrežina. Gost večera bo istrski glasbenik Rudi Bučar.
SKD LIPA vabi v nedeljo, 16. novembra, ob 17.30 v župnijsko kinodvorano v Bazovici na ogled veseloigre »Canta canta che te darò el pignol - 30 anni dopo« v izvedbi skupine »Gli amici di San Giovanni« tekst in režija Giuliano Zannier.
RADIJSKI ODER obvešča, da bo naslednja predstava 11. Gledališkega vrtiljaka na sporedu v nedeljo, 16. novembra, v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu (Ul. Brandesia 27), prva predstava ob 16. uri (red SONČEK) in druga ob 17.30 (red ZVEZDA). Lutkovno gledališče iz Maribora bo nastopilo z igrico JAJCE.
SKD BARKOVLJE (Ul. Bonafata 6) s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete prireja v četrtek, 20. novembra, ob 20.30 celovečerni koncert mešanega pevskega zbora Lipa iz Bazovice, ki ga vodi Tamara Ražem. Vljudno vabljeni.
SKD TABOR vabi v Prosvetni dom v petek, 21. novembra, ob 20.30, na Poklon Viktorju Parmi. Sodelujejo: Paolo Petronio, sopran Veronica Vascotto, Cristina Santin- klavir in godba Viktor Parma iz Trebč; v sredo, 26. novembra, ob 20.30 srečanje s prof. Zoro Tavčar. Pogovor bo vodila Olga Lupinc; v nedeljo, 30. novembra, ob 17. uri gostovanje Tkšd Urbanščica iz Famjl s komedijo Toneta Parliča Kričica boli. Obiščite nas!
SKD VIGRED, Založba Avsenik, društvo Kraška harmonika in Krajevna skupnost Štorje vljudno vabijo na dvojno čezmejno predstavitev knjige Aleksija Jercoga »Š polko v svet - glasbene poti bratov Avsenik«, ki bo v petek, 21. novembra, ob 18.uri v Združenem domu v Štorjah in in ob 20.30 v Štalci v Šempolaju. Ob prisotnosti avtorja, Založbe Avsenik in književnika Saše Martelanca bo publikacija predstavila Alenka Bole Vrabec. Glasbene utrinke bodo podali mladi harmonikarji društva Kraška harmonika.

Prispevki

V spomin na Pepko Škrlj vd. Furlan daruje Marija Pirc 40,00 evrov za AŠK Kras.
V spomin na gospo Marijo Floridan daruje Ilse Schmidt 15,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.
V spomin na gospo Marijo Floridan daruje Gojmir Demšar z ženo 50,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.
V spomin na draga Črta Rapotca in Pepko Škrlj daruje družina Corbatti 50,00 evrov za PD Škamperle.
V spomin na Pepko Škrlj vd. Furlan daruje: Zvonko in Alenka 20,00 evrov, Igor in Darja 20,00 evrov ter Marija in Livio 40,00 evrov za MoPZ RZ.
Gospa Vida Štoka por. Babič daruje 50,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.
Ob 7. obletnici smrti dragega Mariota Košute darujejo žena Lijana ter sinova Fabio in Maurizio 50,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

MeMIPZ Trst

SKD Primorsko

izreka svoji članici Emi Tul občuteno sožalje ob izgubi drage sestre ZOFKE.



GLEDALIŠČE MIELA - V okviru niza pobud Spaesati/Razseljeni

Hasan Nuhanović predstavil bošnjaško tragedijo v Srebrenici

O pokolu muslimanov je Nuhanović napisal knjigo Under the U.N. flag (Pod zastavo ZN)

V torek zvečer se je v gledališču Miel-a odvijalo srečanje v okviru niza pobud Spaesati/Razseljeni, ki je privabilo veliko število poslušalcev. Tržaški javnosti je spregovoril Hasan Nuhanović, ki je napisal knjigo »Under the U.N. flag« o mednarodni skupnosti in genocidu v Srebrenici. Avtor predstavlja ključno figuro v procesu, ki se odvija proti nizozemski državi, ker ta julija 1995. leta ni zaščitila civilnega prebivalstva v omenjeni bosanski enklavi. Kot je znano, je sledil pokol kakih 8 tisoč oseb, ki so ga izvedle vojaške sile bosanskih Srbov.

O takratnem dogajanju in pomenu zgodovinskega spomina je na srečanju uvodoma spregovoril Marko Gabrijelečič z ljubljanskega zavoda Atol, ki si prizadeva uresničiti arhiv o tem »najtemnejšem poglavju« evropske zgodovine po 2. svetovni vojni. Zgodovinarica Marta Verginella pa je v svojem posegu izpostavila vlogo, ki so jo glede razkritja resničnega polpreteklega vojnega dogajanja na bosanskih tleh odigrali umetniki, ter poudarila pomen »zelo dragocenega« Nuhanovičega osebnega pričevanja, tudi glede na primerjavo, ki jo je avtor opravil z uradno dokumentacijo, katero sta o pokolu v Srebrenici proizvedli nizozemska in francoska vlada.

Nuhanović je s pomočjo dokumentov in tega, kar je dejansko videl, spregovoril prisotnim na zelo skrupulozen način. Julija 1995. leta je bil zaposlen v Srebrenici kot prevajalec pri OZN (nizozemski vojski), ki bi bil moral zaščititi prebivalstvo pred Srbi. V enklavi Srebrenice, ki je merila 144 km², je živel brez vode in elektrike kakih 30-40 tisoč prebivalcev. Ko je vojska bosanskih Srbov napadla zaščiteno območje, so se nizozemski vojaki umaknili in pri tem niso izstrelili enega samega naboja. Tudi letal, ki so bila na razpolago v ameriški bazi v Avianu, ni Nato uporabil za uničenje srbskih tankov. Le bošnjaško prebivalstvo se je nekaj časa, brez uspeha, upiralo prodoru Mladićevih vojakov. Prebivalstvo Srebrenice se je tako odločilo za begunstvo in se ločilo v dve skupini. Ena od teh (20 tisoč ljudi) je skušala doseči nizozemsko bazo v Potočarih, kjer so pa vojaki - čeprav je bilo več kot dovolj prostora za vse - omogočili vstop le omejenemu številu (5-6 tisoč) beguncev.

Naslednjega dne, ko je srbska vojska dospela do baze, jo je obkolila ter pričela množično trpinčiti in ubijati begunce, ki so ostali izven nje, so Nizozemci zapodili iz baze še tiste begunce, ki so jih bili sprejeli dan prej. Nuhanović, ki je pri tem zadnjič v življenju videl svoje starše in brata,

je zatrdil, da se je genocid v Srebrenici zgodil »pod pokroviteljstvom OZN.« Ko so bili begunci priseljeni zapustiti nizozemsko bazo in so dejansko hodili smrti naproti, sta na glavni palači vojaškega tabora plapolali zastavi holandske kraljevine in OZN: oblasti ju niso spustili z droga. Ko se je vse to dogajalo v Srebrenici (15. julija), je glavni komandant Unproforja za sile v BiH počitnikoval na Korčuli.

Nuhanović je zaradi vsega navedenega tožil holandsko državo. Na procesu pa odvetniki Nizozemske trdijo, da Nizozemci niso nikoli zapodili beguncev iz svoje baze, kar je čista laž. Ljudje, ki so zakrivali pokol v Srebrenici, niso doslej odgovarjali za svoje početje in mirno živijo v svojem rojstnem kraju ter srečujejo vsakodnevno na cesti tiste, katerim so pobili svojce. Ob koncu srečanja so se v razpravi oglasili nekateri, ki so skušali zrelativizirati Nuhanovičovo pričevanje ter pri tem izpostavili to, kar je v vojni utrpelo srbsko prebivalstvo. Avtor je v knjigi postavil na zatožno klop mednarodno skupnost.

Matej Caharija

Protagonist torkovega večera v Mielu je bil bosanski pisatelj Hasan Nuhanović

KROMA



GLASBENI FESTIVAL WUNDERKAMMER - Tokrat v ospredju čembalo

Potovanja gospoda Couperina

Belgijski čembalist Frédéric Haas s svojim izvajanjem skladb francoskega baročnega mojstra očaral publiko

François Couperin »Veliki« je avtor monumentalnega opusa skladb za čembalo, s katerim je poglobil z vrhunskimi in edinstvenimi dosežki specifični zvočni in ekspresivni potencial tega glasbila. Njegova mojstrovina je sklop štirih knjig, ki so izšle med letoma 1713 in 1730 in v katerih so skladbe razdeljene v 27 enot (znani »ordres«). Couperin je preživel



celo življenje v Parizu, z domišljijo pa je veliko potoval po sanjskih eksotičnih pokrajinah, o katerih so pripovedovali popotniki, kot tudi v mnoge odtenke bolj skrivnostnih pokrajin človeške duše. Zato je festival Wunderkammer posvetil velikemu mojstru monografski večer z naslovom »Potovanja gospoda Couperina«; vodič skozi čarobni svet le izvrstne glasbe je bil strokovnjak na tem področju, ki ima v tem obdobju dobesedno »v prstih« celotni sklop štirih knjig, saj ga je posnel na štirih cd ploščah, od katerih bosta prvi dve izšli decembra meseca. Mednarodno priznani belgijski čembalist Frédéric Haas (**na posnetku Kroma**) se že vrsto let posveča poglobljanju umetnosti francoskega baročnega mojstra in je s svojim obvladanjem tega opusa očaral publiko v polseni intimnega, zbranega okvira dvorane Costantinides muzeja Sartorio. Idealno potovanje je zaobjelo vse Couperinove knjige v štirih etapah, ki so uvajale v sugestije glasbe: Francoski in angleški dvor, Pastirski motiv, Narava in mitologija ter Poezija orientalskega sna.

Haas je pred začetkom pojasnil svoj pogled na slog velikega mojstra, ki je odprl veliko inovativnih poglavij na področju uporabe glasbila, od začetne uporabe retoričnih kalupov do osvoboditve od vodilne vloge pevske govornice, in je dal francoski kulturi tistega časa najvišji poetični izraz. Ponotranjena, glo-

boko poetična vizija zaznamuje tudi igranje Frédérica Haasa, pri katerem je poudarjanje retoričnih vzorcev, ki so tako značilni za francoski barok (imitacije žvrgolenja ptic, alegorične podobe, portreti in vtisi), sad čisto naravnega, neizumetničenega podajanja, ki ne nadgrajuje površinske lepote, temveč išče bistvo avtorjevega navdiha. Čembalist je na primer tako tankočutno dojel nežno naravo speva »Le Rossignol en amour« (Zaljubljeni slavček), da je njegova izvedba zazvenela ganljivo. Njegova zrela zavest je obarvala s plemenitim značajem hipnotično lepoto mojstrovine »Les Baricades Misterieuses« (Skrivnostne barikade), medtem ko se je mojstrsko gibal med radostno bukolichnostjo in ljubečimi vzdihljaji pastirskih vtisov. Njegovo intenzivno in sporočilno vodenje melodije ter skrbno oblikovanje ekspresivnih odtenkov skladb so pritegnili in ohranili pozornost poslušalcev od prve do zadnje note izvrstnega koncertnega doživetja. Čarobna skrinja festivala se bo letos zadnjič odprla v nedeljo, 16. novembra z zanimivim koncertom francoskega ansambla Le Baroque Nomade, ki bo ponudil orientalsko poslastico, glasbo jezuitov na pekinškem dvoru. Koncert s prostim vstopom bo ob 20.30 v cerkvi Blažene Device Rožnega venca v starem mestu.

Rossana Paliaga

MESTNA GALERIJA PIRAN IN GALERIJA LOŽA - Do 16. novembra razstava Zotti in učenci

Projekt se bo nadaljeval v Benetkah

Poudarek profesorski vlogi Carmela Zottija - Ob njem razstavljajo tudi njegovi učenci iz Italije, Slovenije in Hrvaške

Mestna galerija Piran in koprška galerija Loža gostita razstavo z naslovom »Carmelo Zotti in učenci«. Projekt, ki ga je omogočila soorganizacija Obalnih galerij Piran, Muzeja moderne in suvremene umjetnosti Rijeka in beneške Akademije za umetnost v sodelovanju z znamenitim muzejem Correr, je bil v mesecu septembru predstavljen na Reki. V začetku naslednjega leta pa bo razstava premaknjena še v Benetke, in sicer v Muzej Correr in v skladišča soli. Osrednja tema pobude je obravnavanje profesorske vloge umetnika Carmela Zottija. Slednji je učil na beneški akademiji v obdobju med 1967 in 1990. Njegov profesorski pristop je označevala težnja po čim manjšem vplivanju na svoje učence, nasprotno pa je z njimi skušal vzpostavljati skupinsko vzdušje.

Zotti se je posvečal striktno slikarstvu, ki se je oddaljevalo od katerihkoli prisiljenih shem in abstraktnih obrazcev. Že od samih začetkov, v petdesetih letih prejšnjega stoletja, je avtor

vzpostavil stalnico svoje poetike, in sicer nagonsko in mnogolično ekspresivno izraznost, ki jo lahko zasledimo v samih eksponatih. V koprski galeriji Loža je razstavljenih približno 15 del večjega formata v mešani tehniki na papirju prilepljenemu na platno. Razstavljene slike označujejo gestikulacijski barvni namazi različnih tonalit in gostot. Izdelki pripadajo obdobju, ki gre od leta 1973 do leta 2006. Celoten opus se razvija okoli obravnavanja človeškega eksistencializma, ki se sega v atavistično preteklost. Osredotočenost na podobe ustvarja scene, ki se dotikajo nagonov, vedenja, hrepenenj in bojazni, ki pogujejo sodobnega človeka. Vizije vzbujajo neko sanjsko dimenzijo, ki spodbuja raznovrstne pomene. Ni čudnega torej, če srečamo skicevanje na svet mita, čarobnega spodbujevalnika nepričakovanih prikazni in nosilca antičnih in neodpovedljivih vrednot. Pred nami shajajo skrivnostne figure, kot so na primer poganska božanstva, biblijske osebe

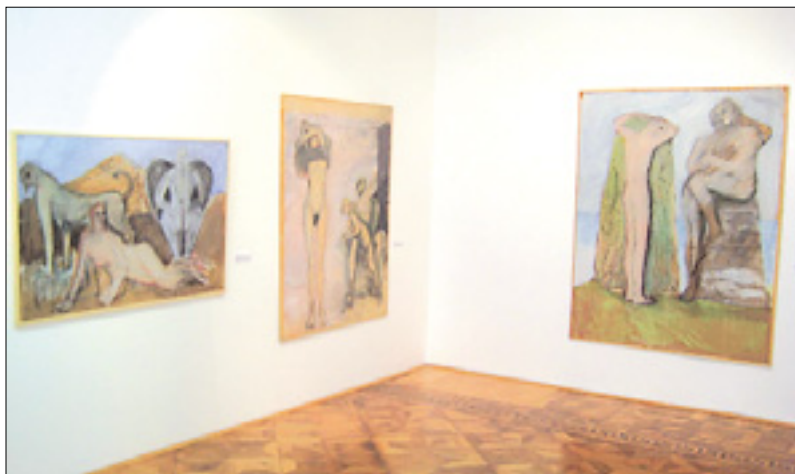
nosti, sfinge, ženski akti. Interakcija teles se sklicuje na najrazličnejše intimne in domače tematike: želje, eros, ljubezen, skušnjave, dolgočasje in drugo. Zottijevo delo izžareva obširen spekter različnih teženj in navedb, ki nas spominjajo na delo De Chirica, Becona, Muncha in simbolistov.

Dela Zottijevih učencev, ki so razstavljena v piranski Mestni galeriji, označuje izražanje preko različnih medijev. V tej priložnosti soočamo na primer prostorne postavitve, fotografije, figurativno in abstraktno slikanje ter video inštalacije. Po izboru je predstavljenih devet italijanskih umetnikov, Pope Galli, Giorgio Valvassori, Mauro Sambo, Mirella Brugnerotto, Daniela Rizzetto, Diana Ferrara, Davide Skerlj, Sergej Glinkov, Paolo Sandano, šest hrvaških Zdravko Milić, Mauro Stipanov, Miljenka Šepić, Zlatko Kopljar, Vlado Zrnić, Robert Sošić in pet slovenskih avtorjev, Živko Marušič, Toni Biloslav, Bojan Bole, Slavko Furlan, Ljubo Ra-

dovac. Vsak od teh je seveda ubral svojo samostojno ustvarjalno pot in razvil osebno poetiko. Ne glede na to pomen učiteljevo vpliva na svoje učence nedvomno igra važno vlogo v okviru njihovega razvoja. Ta odnos seveda teži na učiteljevi osebnosti in sposobnosti.

Razstavo si je mogoče ogledati do 16. novembra. Piranska mestna Galerija in koprška Galerija Loža sta odprti od torka do sobote med 11. in 17. uro; v nedeljo pa med 11. in 13. uro.

Štefan Turk





SUBARU - Nekaj mesecev za ostalimi modeli hiše

Tudi forester dobil pričakovani turbodizelski motor

Šeststopenjski menjalnik in nekaj KM manj - Z enim rezervoarjem tisoč kilometrov

Leta in leta smo pisali o tem, kako dobri so Subarujevi avti, pa naj bo to forester, legacy ali impreza, zaključka pa sta bila po navadi dva: oblika vseh teh avtov, vključno z outbackom, ki ga prej nisem omenil, je za marsikoga nesprijemljiva in to zadeva predvsem ženski del odjemalcev, in drugič, poganja jih odlični bokser, ki pa ima tudi napako, in sicer to, da je pač bencinar. Pri Subaruju so dajali dokaj logičen odgovor: večina njihovih vozil se prodaja na Japonskem in v Združenih državah, število avtov, ki jih prodajajo na Stari celini, je v primerjavi s celotno prodajo, skoraj zanemarljivo, tako da se jim ne izplača vlagati v raziskave, ki bi pripeljale do turbodizla, enakovrednega bencinarju.

Vse to se je porušilo pred nekaj meseci, ko je končno tudi Subaru postregel s turbodizlom, najprej na legacyju, sedaj pa je prišla vrsta tudi na foresterja.

O novem dizelskem bokserju, ki poganja subaruje, smo sicer že pisali, in v foresterju ni doživel bistvenih sprememb. Ima sicer nekaj KM manj, vendar je to odvisno od dejstva, da ima sedaj šeststopenjski menjalnik, sistem filtra trdih delcev pa je pri dizelskem foresterju zaprt. Navor je ostal enak kot



pri legacyju, 350 Nm med 1800 in 2400 obrati. Samodejni menjalnik za sedaj ni na voljo, prav tako je pri foresterju, zaradi večjega navora v primerjavi z bencinsko različico, izginil tudi reduktor.

Motor je sicer enak kot pri legacyju, problem je edino v tem, da je treba zagotoviti zadostno količino zraka v intercoolerju, kar so Subarujevi inženirji rešili tako, da so na pokrovu motor-

ja oblikovali dodatno rezo, skozi katero doteka svež zrak za turbinski polnilnik. S tem je forester diesel takoj ločljiv od bencinskega.

Pri nizkih vrtljajih - do 1500 vrtjaev - ima motor malo navora in je zato neodziven, nato pa se izkaže z zelo dobro prožnostjo in odločnim pospeševanjem. Do 100 km/h dizelski forester pospeši v 10,4 sekunde, največja hitrost je 186 km/h. S takšnimi zmogljivostmi je dizelski forester zelo dobro kos vsakdanjim zahtevam, ker simetrični stalni štirikolesni pogon avtomobilu zagotavlja zelo učinkovit prenos navora na kolesa. Avto je dokaj mehko vzmeten, zato se pri hitrejših vožnjah v ovinkih kar precej nagiba, a to ne vpliva na zelo zanesljivo lego na cesti. Glavna prednost dizelskega foresterja pa je seveda gospodarna raba goriva, saj je normna poraba goriva 6,3 litra na 100 km, kar ob 64-litrski posodi za gorivo pomeni, da avto lahko z eno posodo goriva prevozi več kot tisoč kilometrov.

Novi forester 2.0D je na voljo v različicah X in (s popolnejšo opremo) XS: prva velja 31 tisoč evrov, druga 33 tisoč evrov.

Stran pripravil Ivan Fischer

SUBARU

Mobilnik in pameten ključ istočasno

Nissan Motor Co. Ltd, NTT Docomo INC. in Sharp Corporation so skupaj razvili mobilni telefon, ki ga je mogoče uporabiti tudi kot inteligenten ključ za avtomobile, s katerim so serijsko opremljeni številni Nissanovi avtomobili.

Združitev avtomobilske tehnologije s tehnologijo mobilnih telefonov temelji na Docomovi domislenosti na področju trženja storitev mobilne telefonije in mobilnih telefonov, Sharpovem razvoju telefona in Nissanovi tehnični podpori, ki je omogočila, da ta inovativni ključ brezhibno deluje v njegovih vozilih.

Od leta 2002 do danes je bilo samo na Japonskem z inteligentnim ključem opremljenih že več kot 950.000 Nissanovih vozil. Ključ deluje na osnovi tehnologije dvosmerne, brezžične povezave za samodejno odklepanje in zaklepanje osrednje ključavnice in za zagon in izključitev delovanja pogonskega agregata. Nissan in Sharp sta združila tovrstni elektronski inteligentni ključ, brezžično povezavo in elektromagnetno tehnologijo v novo napravo.

Glede na to, da so mobilni telefoni postali nepogrešljivi in jih ima večina ljudi nenehno s seboj, je povezava teh tehnologij in možnost nadaljnje razširitve delovanja sistema združila tri partnerje v projekt, ki ga bodo v bodoče še nadgrajevali.



Nissan, Docomo in Sharp so novo napravo predstavili na sejmu CEATEC Japan 2008. Družbe bodo nadaljevale z razvojem naprave, saj nameravajo končni izdelek poslati na trg v začetku japonskega davčnega leta 2009.



CITROEN - Sistem Snow Motion

C5 varnejši na snežni in poledeneli podlagi



Citroën od oktobra v limuzino in kombi C5 vgrajuje nov sistem Snow Motion, ki je namenjen predvsem vožnji po snežni in zaledeneli podlagi. Sistem preprečuje zdrs pogonskih koles. Obenem izboljša tudi obnašanje vozila na mokri podlagi.

NOVOST - Namenjen predvsem ameriškim kupcem

Električni mini kot prototip že kroži

Po bavorski prestolnici se že vozijo prvi prototipi minija brez strehe in minija na električni pogon, na katerih manjkajo klasične izpušne cevi, v motorni maski pa je opazen priključek za polnjenje.

Izdelali naj bi 500 elektro minijev in skoraj vse izvozili v ameriško Kalifornijo, kjer vladajo strogi okoljski zakoni. Medtem ko bo e-mini težko dobljiv, pa bomo že prihodnje leto lahko kupili v kateremkoli minijevem salonu povsem novega kabrioleta, katerega testiranje se počasi končuje, kar je opaziti po skoraj nezamaskiranih prototipih, ki ne skrivajo, da bo imel tudi novi Oxfordčan mehko streho. Mini cabrio ne bo imel več znamenitih fiksnih lokov, ki bdita nad varnostjo potnikov med prevračanjem, ampak so v Münch-



nu izbrali bolj elegantno rešitev: skrite ščitnike, ki se med prevračanjem sa-

modejno sprožijo, kar poznamo že tudi pri nekaterih drugih modelih.

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA

ENZO

Redni vzdrževalni pregledi na avtomobilih
in avtodomih vseh znamk
priprava vozil za tehnični pregled

POOBLAŠČENA

Opčine - Bazoviška ul. / Via di Basovizza 60 tel. 040.214618



ŠTANDREŽ - Ureditev pešpoti in kolesarskih stez pod krožiščem

Izgovori o pomanjkanju pristojnosti nesprijemljivi

Brescia: »Zadevo naj reši deželni odbornik za promet in poverjeni komisar za avtocesto Riccardi«

»Trideset let smo čakali, da bi pod krožiščem pri Štandrežu uredili pešpoti in kolesarske steze; zdaj, ko je gradnja avtoceste končno na obzorju, so zaradi tako dolgega čakanja izgovori o pomanjkanju pristojnosti nesprijemljivi«. Predsednik rajonskega sveta iz Štandreža Marjan Brescia ni nikakor zadovoljen z odgovorom, ki ga je prejel od predstavnikov podjetja Autovie venete glede ureditve prehoda za pešce in kolesa, ki bi povezoval ulico Tabaj, Tržaško ulico, bivši mejni prehod pri Vrtojbi in goriško pokopališče. Na javnem srečanju na goriški občini, med katerim so prejšnjo sredo predstavili načrt za prekvalifikacijo hitre ceste Gorica-Vileš v avtocesto, so namreč predstavniki podjetja Autovie venete povedali, da krožišče po zakonu upravlja ANAS in da torej njegova prenova ni med njihovimi pristojnostmi.

Izgovori so po mnenju Brescie nesprijemljivi, zato pa štandreški predsednik poziva deželnega odbornika za promet Riccarda Riccardija, da naj poseže in reši zaplet. »Riccardi ima dvojno funkcijo; na deželi je odbornik za promet, hkrati pa je tudi poverjeni komisar za avtocesto Gorica-Vileš in zato je povsem pristojen za ureditev štandreškega krožišča,« po udarja Brescia in pojasnjuje, da morajo krajevni upravitelji pritisniti na Riccardija tudi za izgradnjo avtocestnega izhoda na Majnicah. »Ko so obnavljali most čez Sočo na hitri cesti, so morali urediti začasen izhod pri Fari, saj bi bili drugače zastoji v Gradišču neznosni. Zdaj morajo ponovno poskrbeti za izgradnjo izhoda, ki naj bo vkopan pod avtocesto. Brez njega bodo morali vsi avtomobili in tovornjaki, namenjeni v Podgoro, Ločnik in druge vasi z desnega brega Soče, voziti skozi Štandrež ali pa zapustiti avtocesto že v Gradišču in nato nadaljevati pot po državni cesti po Fari,« opozarja Brescia, ki glede krožišča zahteva tudi njegovo redno čiščenje in vzdrževanje. Po njegovih besedah je namreč rastlinje popolnoma zaraslo notranjost krožišča, drevje in grmi pa pogosto segajo tudi do cestišča. Seveda se Brescia obrača na Riccardija tudi s priporočilom glede ovir proti hrupu, saj je treba pri njihovem postavljanju upoštevati, da med Štandrežem in bodočo avtocesto teče tudi železnica.

Štandreški predsednik nazadnje pojasnjuje, da bodo za širitev hitre ceste razlastili tudi nekaj zemljišč, ki so bile nekoč v lasti štandreške občine. Po njegovih besedah bi treba za zasluženim denarjem kupiti druga zemljišča, na primer parcele ob cesti, ki je speljana ob bregu reke Soče. (dr)

Krožišče pri Štandrežu

BUMBACA



GORICA-VILEŠ - Razlastitve Časovni roki točno določeni

Kmetijske organizacije in podjetje Autovie venete skupaj pripravljajo protokol, ki bo urejeval razlastitvene postopke za potrebe gradnje avtoceste Gorica-Vileš. Z delom so kmalu zaključili, saj bodo jutri na pokrajini predstavili osnutek dokumenta pokrajinskim in občinskim upraviteljem. Pokrajinska odbornica Mara Černic bo z vsebino protokola seznanjena jutri, sicer pa že ve, da je v njem posebna pozornost namenjena časovnim rokovom razlastitev. »V dokumentu bodo točno določeni časovni roki za izplačila razlaščenih zemljišč,« razlaga Černičeva.

Medtem je v torek zapadel rok za vložitev ugovorov načrtu za gradnjo avtoceste. Lastniki parcel so svoje pritožbe morali odposlati podjetju Autovie venete, zaenkrat pa ni še znano, koliko ugovorov je bilo odposlanih. Odgovorni za goriški urad Kmečke zveze Walter Mikluz je pojasnil, da se na slovensko organizacijo ni obrnil noben kmet, ki bi potreboval pomoč za pripravo ugovora.

SOVODNJE - Poziv županu Nadvoz drugje in dvojezične oznake

Klemše zahteva izboljšanje ukrepov proti onesnaževanju

Občinski svetnik opozicije v Sovodnjah Vlado Klemše je po udeležbi na javnem srečanju v Gabrjah, kjer je bil predstavljen dokončni načrt širitve avtocestnega odseka Vileš-Gorica, naslovil na župana pismo. V njem pravi, da »je na srečanju ugotovil, da načrt predvideva tudi gradnjo nadvoza nad bodočo avtocesto, na odseku med nogometnim igriščem in železnico. Žal občinski svet doslej s tem načrtom ni bil seznanjen in torej ni imel niti možnosti se o tem izreči. Predlagam, da občinska uprava družbi Autovie Venete predlaga odpravo tega posega in denar, ki je predviden v skupnem izračunu stroška, nameni za izgradnjo drugega nadvoza (na v regulacijskem načrtu že predvideni vzporedni cesti ob nogometnem igrišču) oz. za izboljšanje načrtovanih ukrepov in del za omejevanje zvočnega in zračnega onesnaževanja«. Župana poziva tudi, da še pred izdelavo izvršilnega načrta komisarja z izrednimi pooblastili Renza Tonda opozori na spoštovanje zakonskih določil o nameščanju dvojezičnih oznak na teritoriju sovodenjske občine.

GORICA - Zaradi spora s sostanovalcem iz Nigerije

Skočil z balkona

Pristal na asfaltu, osem metrov nižje, brez resnih poškodb - Oboroženi napadalec v zaporu

PODGORA - Rebalans Rajonom manj denarja

Goriška občina je s ponedeljkovim rebalansom proračuna namenila desetim rajonskim svetom dodatnih 10.000 evrov. Nad novico predsednik podgorskega rajonskega sveta Walter Bandelj ni nikakor zadovoljen, saj se je skupna letna finančna dotacija vsekakor znižala. »V primerjavi z lanskim letom se je vsota denarja, ki so nam jo dali na razpolago, znižala za 41,43 odstotkov,« pravi Bandelj in pojasnjuje, da se je za isti odstotek znižala finančna dotacija za rajonski svet Pevma-Štmaver-Oslavje, medtem ko je bilo znižanje za Štandrež še večje. Bandelj pojasnjuje, da so v zadnjih letih v Podgori prejeli 9.900 evrov; letos so jih prejeli 4.600, s ponedeljkovim dodatkom tisočih evrov pa so še vedno krepko pod lansko vsoto. »Ko je bil podžupan Fabio Gentile v opoziciji, je vedno protestiral, da je župan Vittorio Brancati namenjal premalo denarja rajonskim svetom. Zdaj smo že novembra in smo doslej prejeli za 41,43 odstotkov manj kot lani,« zaključuje Bandelj.

Sostanovalec iz Nigerije mu je grozil z nožem. Pred njim je državljan iz Gane zbežal s skokom z drugega nadstropja stanovanjske hiše v ulici Vittorio Veneto, z višine osmih metrov. Naravnost presenetljivo pa je, da si je pri padcu v višini nakopal le nekaj lažjih udarcev in prask, tako da je kar sam peš pohitel do karabinjerjev in vložil ovadbo zoper napadalca. Karabinjerji so ga aretirali in sedaj sedi v celici goriškega zaporu.

Ni še povsem pojasnjeno, kaj je zanetilo prepir in nasilno obračunavanje med dvema priselencema z rednim bivališčem v Italiji. Nekoliko oprijemljivejša pa je slika včerajšnjega dogajanja v stanovanju v drugem nadstropju hiše v ulici Vittorio Veneto v Gorici, kjer redno prebiva priseljeni državljan iz Gane, 47-letni A.P. Na podlagi zbranih informacij naj bi le-ta sprejel na svoj dom Nigerijca, 34-letnega A.S., in mu zagotavljal začasno zatočišče. Moška sta se včeraj okrog 14. ure silovito sprla, morda zato, ker je možakar iz Gane sklenil, da mora njegov začasni gost zapustiti stanovanje, kjer je prebival brez ustreznega dovoljenja. Nigerijec se je nad njega najprej znesel s ključem avtomobila in nekajkrat z njim zamahnil ter ga lažje ranil po roki, nakar je potegnil na dan nož in mu začel groziti, da ga bo na smrt zabodel. Prestrašeni Ganec je zbežal do balkona stanovanja, skočil in pristal na asfaltu osem metrov nižje - nepoškodovan. Ko je dosegel karabinjerje, so ga - skoraj proti njegovi volji - odpeljali na pregled v goriško bolnišnico, napadalca iz Nigerije pa so našli v stanovanju in ga aretirali. Osumljen je nasilja v obtežljivih okoliščinah, groženj in povzročitve telesnih poškodb. Danes bo sodnik odločal, če bo mladenič ostal v zaporu.

NOVA GORICA

Odkrivajo značilnosti kozmičnih žarkov

DANILO ZAVRTANIK

BUMBACA



Znanstveniki mednarodne kolaboracije Pierre Auger, ki proučuje kozmične žarke ekstremnih energij, bodo jutri priredili slovesno odprtje južnega observatorija, ki je bil v argentinski Mendozi dokončan letos spomladi. Slovesnosti se udeležuje tudi predsednik Univerze v Novi Gorici, Danilo Zavrtanik, skupaj z enim od znanstvenikov univerze, ki so tudi sodelovali pri tem projektu.

Mednarodna kolaboracija Pierre Auger združuje več kot 400 znanstvenikov, inženirjev in tehnikov iz 70 raziskovalnih institucij iz sedemnajstih držav sveta, ki so si med seboj razdelile stroške izgradnje južnega observatorija v višini 56 milijonov dolarjev. Finančno je izgradnjo observatorija podprlo več kot 40 državnih in drugih institucij, med njimi tudi Agencija za raziskovalno dejavnost in slovensko ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Slovenijo v kolaboraciji zastopa sedemčlanska skupina raziskovalcev iz laboratorija za astrofiziko osnovnih delcev Univerze v Novi Gorici in odseka za eksperimentalno fiziko osnovnih delcev Instituta Jožef Stefan. Slovenski raziskovalci so ključno prispevali k razvoju in izgradnji lidarskih sistemov observatorija, razvoju programske opreme za analizo in simulacijo plazov nabitih delcev v atmosferi ter pri analizah meritev, zbranih z južnim observatorijem. »V kolaboraciji uživajo velik ugled, saj sodelujejo na projektu od vsega začetka, Danilo Zavrtanik pa že drugi mandat deluje kot predsednik sveta kolaboracije,« sporočajo iz novogoriške univerze.

Observatorij raziskuje lastnosti kozmičnih žarkov ekstremnih energij, ki zadevajo zunanje plasti ozračja z 10 milijonkrat višjimi energijami, kot jih lahko dosežemo v največjih pospeševalnikih na Zemlji. Izvori in mehanizmi pospeševanja kozmičnih žarkov ekstremnih energij v vesolju pa zaenkrat še niso znani. (km)

ZDRAVSTVO - Z današnjim dnem

Zelena številka za izvide in preglede

Z današnjim dnem bodo imeli prebivalci goriške pokrajine na razpolago enostavnejše sredstvo za naročanje izvidov. Odslej bodo namreč lahko zavrteli zeleno številko 800-423-445, ki jim bo omogočila naročanje izvidov, ne da bi se morali odpraviti v bolnišnico. Na novo številko bo mogoče klicati med ponedeljkom in petkom od 8. do 18. ure. Z receptom družinskega zdravnika bo mogoče naročati razne izvide in specialistične preglede, ki jih nudijo deželna zdravstvena podjetja. Hkrati bo mogoče naročati tudi nekatere privatne preglede in se prijaviti k raznim deželnim »screeningom«. Novo telefonsko številko bo mogoče uporabljati tudi za spremembo urnikov in datumov pregledov, seveda pa bo z njo mogoče tudi pravočasno preklicati preglede, na katere se zaradi drugih obveznosti ni mogoče odpraviti.

Zelena številka, ki bo na razpolago vsak delavnik razen sobote, dopolnjuje storitev, ki je bila že aktivna v

MANUELA BACCARIN

BUMBACA



goriški pokrajini. Stara številka, katere klic je bil proti plačilu, bo ukinjena z današnjim dnem. Telefonska tajnica bo nudila vse potrebne informacije o novi zeleni številki, kjer bodo sprejemali naročila izvidov in pregledov.

»Gre za pomembno storitev, ki bo vsem prebivalcem goriške pokrajine prinašala velike koristi. Z doma bodo namreč lahko naročili ali preklicali izvide, kar bo znižalo čakalne dobe,« poudarja direktorica goriškega zdravstvenega podjetja Manuela Baccarin.



NOVA GORICA - Odvisnost od iger na srečo narašča

Najmlajši pacient ima 12 let, najstarejši 82

Zahtevajo sistemsko reševanje problema in financiranje

Marjan Pintar, direktor novogoriškega zdravstvenega doma, in Miha Kramli, vodja ambulante za zdravljenje boleznih odvisnosti

FOTO K.M.



Odvisnost od iger na srečo, tudi spletnega igralništva, narašča, zato bi jo morali sistemsko reševati, kar bi slovensko državo stalo pol milijona evrov letno, so prepričani v novogoriški ambulantni za zdravljenje boleznih odvisnosti. V ambulantni, ki deluje v okviru tamkajšnjega zdravstvenega doma, so letos opravili 3.187 različnih terapij, od tega 612 obravnav zaradi odvisnosti od iger na srečo. Številke kažejo na porast. Najmlajši pacient ima komaj 12 let, najstarejši pa 82.

Novogoriška ambulanta v zadnjem letu intenzivno uvaja tudi zdravljenje odvisnosti od iger na srečo, čeprav jim tega država ne plačuje. »Ljudje, ki to pomoč potrebujejo, prihajajo na naša vrata tudi od zelo daleč, iz Maribora denimo. Pomagamo jim, ker imamo pomembne izkušnje na tem področju, saj v preteklosti nismo nikoli zaprli vrat nikomur,« pojasnjuje direktor zdravstvenega doma, Marjan Pintar. Da se lahko sploh lotevajo zdravljenja odvisnosti od iger na srečo, jim omogoča novogoriška mestna občina, ki financira polovico psihoterapevta ali 14 tisoč evrov letno. Od drugih lokalnih skupnosti, pa čeprav prihajajo pacienti tudi od drugod, ne dobivajo nobenega prispevka. Letos so v ambulanti pomagali štiriinajstim odvisnikom od iger na srečo, skupaj z njihovimi svojci je pomoč iskalo preko 50 ljudi.

Potrebe so vsak dan večje, tudi zaradi koncentracije ponudnikov iger na srečo, dodaja Pintar: »Brez sistemskega financiranja bomo to dejavnost težko opravljali.« Na podlagi izkušenj meni, da bi morali imeti tri centre za zdravljenje odvisnosti od iger na srečo; poleg novogoriškega, ki naj bi postal vodilna ustanova na tem področju, torej še dva. To bi najbolje storili tako, da bi dva od

osemnajstih slovenskih centrov, ki se ukvarjajo z zdravljenjem odvisnosti, nadgradili še s tem programom. »Ocenjujemo, da je na letni ravni v Sloveniji za delovanje takih treh centrov potrebno 500.000 evrov, kar je razmeroma majhen denar,« pravi Pintar, ki obenem opozarja, da se zdravljenja odvisnosti od iger na srečo hočejo lotevati tudi nekatere izobraževalne institucije in druge ustanove: »Nekateri vidijo v tem priložnost za zaslužek z javnim denarjem. Poudarjam pa, da je zdravljenje naloga zdravstva.«

Novi sodelavec novogoriške ambulante za zdravljenje odvisnosti, Bernard Spazzapan, pojasnjuje, da se v ambulantni za nasvet sicer oglašajo veliko ljudi, le majhen odstotek pa po prvem obisku tudi vztraja na terapiji. »Odvisnost od iger na srečo ustvarja velikanske konflikte v družinah in na delovnih mestih. Pri zdravljenju je najbolj uspešna skupinska terapija, uporabljajo pa se tudi psihoterapija in nekatera zdravila,« dodaja Spazzapan in opozarja, da zasvojenost z igrami na srečo zaradi igralnic zajema le okoli 30 odstotkov tovrstnih zasvojenosti. Vse ostalo odpade na loterije, športne stave in igranje na srečo preko interneta, kar je novost v velikem porastu. Raziskave pričajo, da je med igralci na srečo približno odstotek tistih, ki so patološki, pomoč pa jih poišče zelo malo. »V tem trenutku je ponudba veliko večja, kot je možnosti za odgovor na to patologijo,« je pred večanjem igralniške ponudbe še opozoril Spazzapan. Upoštevanje mednarodne raziskave, naj bi bilo v Sloveniji med 10.000 in 15.000 patoloških in problematičnih igralcev, je pristavil.

»Najmanjši odvisnik od iger na srečo, ki ga obravnavamo v naši ambulanti, ima 12 let, najstarejši pa 82,« navaja Miha Kramli, vodja novogoriške ambulante. Odvisnost od

iger na srečo torej ni odvisna od starosti, ni ne od izobrazbe. Igre na srečo so dostopne povsod: mlajšim pretežno preko interneta, kar postaja že masoven pojav, starejšim pa v obliki loterije in športnih stav. »Spodleti lahko vsakemu od nas,« svari Kramli in dodaja, da odvisnost od iger na srečo je bolezen, ki prizadene človeka, njegovo telo in odnose z drugimi ljudmi. Zato je zapletena za zdravljenje, telesni simptomi pa so enaki kot pri ljudeh, ki so zasvojeni s kemičnimi snovmi: »Pojavljajo se spominske luknje, denimo. Nekateri odvisniki od interneta ne prenesejo dnevnih svetlobe, žaluzij ne dvigajo več, po ves dan so prilepljeni na monitor računalnika.« Letos so v ambulanti zaradi kemičnih in ne kemičnih odvisnosti obravnavali 713 oseb. Prav zaradi teh alarmantnih števil vsi trije sogovorniki poudarjajo veliko vlogo, ki jo lahko odigra preventiva. V pripravi je internetna stran, preko katere bi radi dosegli predvsem internetne odvisnike, v prihodnjih mesecih pripravljajo tri strokovna srečanja na temo patološkega hazardiranja, 18. novembra pa bodo gostili psihoterapevta Rolanda De Lucio iz Vidma, ki bo posredoval svoje izkušnje pri delu v skupinah. Že dalj časa deluje tudi SOS telefonska linija (051-662200), ki omogoča prvi stik s strokovno pomočjo.

»Na področju kemičnih odvisnosti je pri tistih, ki so šli skozi preventivo, 30-odstotni upad uporabe raznih snovi. Preventivo pa bi morali izvajati stalno, sicer se problem spet pojavi. Vključeni morajo biti tako izobraževalne institucije, starši in otroci oz. mladostniki. Krog mora biti sklenjen, da je lahko učinkovit,« opozarja Kramli in še dodaja, da bodo nekemične odvisnosti v kratkem po številu ujele kemične.

Katja Munih

NOVA GORICA - Bernard Spazzapan

Slovenski hazarderji mlajši od italijanskih

Psihiater Bernard Spazzapan je bil do upokojitve v letošnjem februarju primarij SERT-a, oddelka za odvisnosti goriškega zdravstvenega podjetja. Kot pojasnjuje, je njegova poklicna kariera sledila razvoju zasvojenosti v Italiji. Ko je leta 1980 končal študij psihiatrije, se je stroka največ ukvarjala z alkoholizmom. V zgodnjih osemdesetih letih se je v Italiji začela pojavljati droga in s tem prvi odvisniki od heroína, leta 1990 pa so začeli nastajati oddelki SERT. »Tedad sem iz rigorozne psihiatrije prešel na področje odvisnosti. V zadnjih osemnajstih letih sem se torej ukvarjal izključno z zasvojenostmi,« dodaja Spazzapan.

Po številu pacientov je sicer daleč najbolj razširjena zasvojenost s tobakom, navaja sogovornik, na drugem mestu je alkohol - zaradi jetrne ciroze na leto umre v Italiji 30.000 ljudi, zaradi prevelikega odmerka droge pa od 700 do 800. »So pa droge v javnosti najbolj rigorozno prikazane. Po drogah so se nato začele uveljavljati nove droge, kot so amfetamini, kokain. V zadnjih desetih letih so se začele pojavljati odvisnosti od iger na srečo. Z razmahom igralništva v Sloveniji so se začeli pojavljati tudi prvi pacienti. Najprej niti nismo vedeli, kaj narediti v zvezi s tem. Nato smo začeli na to temo iskati stike s kolegi po svetu,« se spominja Spazzapan, ki ga v Gorici na dosedanjem delovnem mestu še ni nihče nadomestil. Razpis za novega primarija je že nekaj mesecev odprt, vendar nadomestila niso še našli. »Kar pa se tiče programa o igrah na srečo, s katerimi sem se tam osebno ukvarjal, temu sedaj sledi kolega, ki s svetovanjem pacientom nadaljuje to delo,« pristavlja.

Po upokojitvi je Spazzapan postal sodelavec novogoriške ambulante za zdravljenje boleznih odvisnosti, s katero je že prej sodeloval v okviru skupnih projektov, kot je Interregova raziskava glede odvisnosti med mladimi na višjih srednjih šolah v Italiji in srednjih šolah v Sloveniji. Pa tudi pri vsakdanjem delu se je srečeval z novogoriškimi kolegi, saj so odvisniki z obeh strani meje zahajali v sosednji prostor: »Odvisniki od drog so tudi v časih, ko je še bila meja, zelo prehajali z ene strani na drugo. Veljalo je, vsaj v prvih letih, da Italijani hodijo v Slovenijo po heroín, od tukaj pa po kokain in ecstasy v Italijo...« Sodeloval je tudi s podjetjem HIT, ki je za svoje uslužbenke organiziralo izobraževanje za prepoznavanje rizičnih gostov. »Skozi vse te stike se je ustvarilo prijateljstvo, zato je bilo nekaj naravnega, da sem začel sodelovati z no-



Bernard Spazzapan

K.M.

vogoriško ambulanto.« Spazzapan je v Novi Gorici prisoten dvakrat tedensko. V ambulantni ne sprejemajo pacientov z druge strani meje, čeprav ti povprašujejo po tem. »Če se bodo rešile težave s financiranjem, ima novogoriški zdravstveni dom namen zaposliti še enega psihoterapevta, ki bi začel voditi skupine po zgledu videmskega psihoterapevta Rolanda De Luce, ki ima svojo zasebno prakso,« pojasnjuje Spazzapan in obenem opozarja, da v Italiji v smislu javnega zdravstva ne deluje noben center za pomoč odvisnikom od iger na srečo. V tem pogledu Slovenija prednjači na račun novogoriške ambulante, glede zdravljenja drugih odvisnosti pa ugotavlja, da se v Italiji uporabljajo nekoliko drugačni pristopi in predvsem več finančnih sredstev kot v Sloveniji.

»Slovenski hazarderji so nekoliko mlajši kot italijanski. To so podjetniki oz. ljudje s samostojnim poklicem, taki, ki uspešno služijo denar. Hazard si izberejo kot obliko zabave, če ta preide v zasvojenost, pa je že treba ukrepati,« opiše sogovornik profil tipičnega hazarderja. Kar se tiče najpogostejših oblik zasvojenosti med mladimi, pa v prvi vrsti izpostavlja alkohol, predvsem pojav pitja velikih količin ob koncu tedna in hkrati mešanje z drugimi snovmi. »Nato pa sedenje za volan, kar je izredno nevarno. To ni zasvojenost, gre za pretirano uživanje.« (km)

GORICA - Vdova vložila pritožbo

Kazenska preiskava zaradi nenadne smrti

Tarča zlasti šempetrski zdravniki - Danes obdukcija

Danes bodo opravili obdukcijo na truplu 46-letnega Corrada Uccella. Po dosedanjih ugotovitvah je umrl zaradi posledic kazenske kapi, ki ga je zadela med tekom po kolesarski stezi vzdolž meje, med Novo Gorico in Šempetrom. Goričan dotlej ni kazal posebnih težav z zdravjem, zato se s tragedijo, ki je prizadela njegove najbližje ter še zlasti 8-letnega sina in 5-letno hčerko, ne more sprijazniti vdova, Daniela Cargnel. Obrnila se je na sodstvo. Zadevi želi priti do dna, zagotavlja, zato pa je na državno tožilstvo v Vidmu vložila pritožbo zaradi morebitne odgovornosti zdravnikov. Tarča naj bi bili zlasti zdravniki iz Šempetra. Sodnik je odredil zaplenbo možganskega kliničnega kartona, stekla je kazenska preiskava, ki jo vodi namestnik tožilca Lorenzo Del Giudice. Vdovina odvetica Teresa Denetta je tudi imenovala izvedenca, ki zastopa prizadeto družino in se bo udeležil današnje obdukcije.

Uccello je umrl v petek v videmski bolnišnici, kamor so ga v sredo pripelja-

CORRADO UCCELLO

BUMBACA



li iz Gorice, še pred tem - takoj po možganski kapi - pa so ga sprejeli v šempetrsko bolnišnico, kjer so mu prvi nudili zdravniško pomoč. K njim so ga pripeljali nezaveznega, pri sebi ni imel dokumentov. Izdihnil je v Vidmu, po dveh dneh kome. Vdova sicer nikogar ne direktno dolži za možgano smrt, zahteva pa, da se razčistijo vzroki tako nenadne smrti. V pritožbi naj bi omenjali domnevno napačno diagnozo šempetrskih zdravnikov. Kaj se je zares zgodilo, naj bi vsaj deloma pojasnila že današnja obdukcija.

NOVA GORICA - Družba svari pred stagnacijo igralništva

HIT opozarja na nujnost nove igralniške zakonodaje



HIT-ov poslovni sedež

BUMBACA

Za novogoriškim igralniško-zabavišnim centrom Perla, s katerim je HIT septembra 1993 kot prvi v Evropi ponudil ameriški model iger na srečo, je petnajst let delovanja. V HIT-u ob obletnici delovanja opozarjajo na nujnost nove igralniške zakonodaje. Če ta ne bo sprejeta, bo sledila neizogibna stagnacija igralništva.

V HIT-u si želijo igralniške zakonodaje, ki bo upoštevala spremenjene poslovne razmere in mednarodne trende ter bo dejavnost ob zagotavljanju družbeno odgovornega razvoja močnejše integrirala v turistične strategije Slovenije. V nasprotnem primeru bo neizogibno prišlo do stagnacije igralništva, občutnega krčenja števila delovnih mest in ukinjanja razvojnih turističnih investicij, »kar bo v končni stopnji povzročilo veliko večjo gospodarsko škodo (v znesku), kot jo predstavlja nujno znižanje trenutne, za prihajajoče neugodne gospodarske razmere, previsoke obdavčitve igralniških družb,« pravijo v HIT-u.

Skupina HIT je prav s pomočjo novogoriške Perle, ki trenutno zaposluje 600 oseb, zrasla v enega največjih igralniško-

zabavišnih ponudnikov v Evropi, navajajo. Skupina HIT zaposluje skoraj 3.000 ljudi, v državi in lokalne proračune pa prispeva 120 milijonov evrov različnih dajatev in davkov letno, kar v letu 2008 predstavlja približno 1,5 odstotka prihodkov proračuna Slovenije. Perla je največje tovrstno zabavišje v Evropi, saj noč in dan neprekinjeno ponuja zabavo na kar 1.138 igralnih avtomatih in 69 igralnih mizah, so še sporočili iz HIT-a.

Petnajstletnico delovanja bodo v družbi obeležili danes. V 15-letnem obdobju je center obiskalo več kot 11 milijonov predvsem italijanskih gostov, pri čemer je bil najbolj zadovoljen obiskovalec iz Veneta, ki je 27. septembra 2005 Novo Gorico zapustil bogatejši za 936.400 evrov. To je največji dobiček v zgodovini Perle. Ta ob igralniškemu delu, v katerem bodo igralni avtomati kmalu v celoti delovali brezžetonsko, na igralnih mizah pa gostijo številne mednarodne turnirje, vključuje še hotel z 226 sobami in 24 apartmaji, tri restavracije in konferenčni center. V marcu prihodnjega leta v HIT-u napovedujejo še odprto sodobnega SPA centra.



ZSKD - Po poletnem usposabljanju mentorji na delu

Gledališko znanje prenašajo na mlade

Delavnice so se že začele v Števerjanu, Podgori, Sovodnjah in Gabrijah

Zveza slovenskih kulturnih društev je julija izpeljala gledališki tečaj za mentorje in mentorice dramskih skupin. Vodila ga je režiserka in pokrajinska predsednica ZSKD Vesna Tomšič, namen tečaja pa je bil usposobiti mlade gledališke navdušence, ki bi zatem lahko vodili otroške in mladinske dramske skupine. ZSKD je s poletnim tečajem dosegla svoj cilj, saj so se mentorji in mentorice že lotili dela. Prva gledališka delavnica se je septembra začela pri kulturnem društvu Skala v Gabrijah, kjer Romina Cijan in Aleksija Antonič učita gledaliških prvin štirinajst osnovnošolskih otrok. Pri kulturnem društvu Sovodnje prav tako že pridno vadi gledališka skupina; sestavljajo jo učenci nižje srednje šole, za katere skrbita Maja Devetak in Anna Roversi.

Prejšnjo soboto se je na sedežu kulturnega društva Briški grič pričela gledališka delavnica, ki jo vodita Petra Miklus in Aleksandra Maraž. Dejavnost je namenjena otrokom od sedmega do desetega leta starosti. Na prvem srečanju so otroci začeli spoznavati prostor, premikanje v njem in opazovanje ostalih oseb, ki se istočasno premikajo v prostoru. Vsakdo je lahko izrazil svojo ustvarjalnost z raznimi vajami, kot sta na primer »kipar in glina« in »romb«, kot jim pravijo v gledališkem žargonu. Poleg tega so udeleženci že na prvem srečanju preko igrice »zip« spoznali, kako je pomembno opazovati soigralca, biti koncentrirani in jasni pri gibih in govoru. Števerjanska gledališka šola bo potekala vsako soboto med 10.30 in 11.30. Otroci, ki se želijo preizkusiti v gledaliških prvinah, se lahko še vedno pridružijo skupini. Informacije nudi Petra (tel. 347-0335969).

Gledališka delavnica z osmimi otroci se je v torek začela na sedežu kulturnega društva Andrej Paglavac v Podgori, vodita pa jo Tamara Peteani in Alex Devetak. »Tudi otrokom iz Podgore želimo ponuditi možnost, da spoznajo gledališke prvine,« je povedala Vesna Tomšič in pojasnila, da je podgorska delavnica namenjena tudi otrokom iz Pevme; prvo srečanje je bilo v torek, odslej pa bo delavnica potekala ob sobotah med 14. uro in 15.30. V kratkem se bo gledališka delavnica za osnovnošolske otroke začela tudi v Jamljah, kjer bo potekala na sedežu športno-kulturnega društva Kremenjak. Vse delavnice bodo trajale do maja, ob njihovem zaključku pa bodo udeleženci na zaključni predstavitvi pokazali, kaj so se med letom naučili. (dr)

Otroci v gledališki delavnici v Števerjanu (desno) in Podgori (spodaj)

BUMBACA



GORICA - Praznik kulture »Care_Cassandra«

Med gosti Slavoj Žižek

Tretji kulturni festival združenja Ex Border, ki letos nosi naslov »Care_Cassandra«, bo od 20. do 23. novembra, prikladal v Gorico pisatelje, pesnike, filmarje in likovne ustvarjalce krajavnega in svetovnega slovesa. »Lani smo na festivalu "Dis_Orienti" našli pet tisoč obiskovalcev; uspeh prireditve je treba iskati v posrečeni formuli, ki daje sodelujočim umetnikom možnost, da se med sabo spoznajo in da se živijo v mestno realnost,« je na včerajšnji predstavitvi festivala povedal njegov umetniški vodja Alberto Princis. Po njegovih besedah bo na letošnji izvedbi izstopalo več osebnosti, ki so znane po vsem svetu. Med temi je posebno pozornost namenil slovenskemu svetovno znanemu filozofu in psihoanalitiku Slavoj Žižku, ki bo v četrtek, 20. novembra, ob 18. uri v goriškem Kulturnem domu predaval na temo »Kaj se zgodi, ko pade meja: film in ideologija«. Princis je pojasnil, da Žižkovo predavanje prireja Slovenski izobraževalni konzorcij - Slovik v sodelovanju z združenjem Ex Border.

Po zagotovilih Princisa bodo ob tem posebno zanimiva srečanja z neapeljskim pisateljem Francescom Durantem, ki je svojo zadnjo knjigo »Scuorno« posvetil odpadkom, s pisateljico Cinzio Tani, ki je bila med drugim nekaj časa tudi sodelavka televizijske oddaje Mixer Cultura, s srbsko pesnico Maram Al-Masri, čigar pesmi bosta prebirali Mariolina De Feo in Tjaša Dornik, ter s pisateljem in gornikom Murom Coronom. Festival bodo spremljale tudi razstave. Prvo bodo odprli že v soboto, 15. novembra, ob 18. uri na sedežu združenja Pro Logo v ulici Ascoli, kjer bodo postavili na ogled platna Francesca Imbimba. V ponedeljek, 17. novembra, ob 17.30 v državni knjižnici bodo odprli razstavo fotografa Roberta Kusterleta, v torek, 18. novembra, ob 17.30 bodo v deželni avditoriji postavili na ogled dela Dore Bassi, v sredo, 19. novembra, ob 17.30 na sedežu Pokrajinskih muzejev v goriškem grajskem naselju pa fotografije Enrica Mascheronija. Princis je še pojasnil, da so že v začetku septembra v sodelovanju s festivalom Vilenica na goriškem gradu gostili uglednega kitajskega pesnika Yang Liana.

Na včerajšnji predstavitvi festivala sta bila prisotna tudi goriški župan Ettore Romoli in občinski odbornik za kulturo Antonio Devetag, ki sta izpostavila pomen prireditve za kulturno in turistično promocijo mesta. Le-ta je še posebej pri srcu mestni upravi, sta poudarila. (dr)

ALBERTO PRINCIS

BUMBACA



SLAVOJ ŽIŽEK

KROMA

ŠTANDREŽ Ivanka Jermol dobitnica nagrade Klas

Ivanka Jermol vd. Zavadlav je dobitnica letošnje nagrade Klas, ki jo podelujeta štandreški rajonski svet in župnija. Njeno ime so odločili na torkovem rajonskem svetu, priznanje pa ji bodo podelili v okviru praznovanja vaškega zavetnika sv. Andreja, ki poteka konec novembra oz. v začetku decembra. Jermoljeva se je rodila leta 1924 v Anhovem, po poroki pa se je preselila v Štandrež. Pred 40 in več leti je sodelovala pri pripravi prvih gledaliških predstav v Štandrežu, ob tem pa je tudi pisala pesmi za otroke. Med rajonskim svetom so tudi določili, da bodo v okviru praznovanja zavetnika priredili okroglo mizo o okoljskih težavah. Potekala bo v četrtek, 27. novembra, na njej pa bodo posebno pozornost namenili vprašanju vode. Med drugim bodo projektirali fotografije Korna, Soče in goriške čistilne naprave. Okrogla miza je namenjena pokrajinskim in občinskim upraviteljem ter občinskim in pokrajinskim komisijam za okolje, seveda pa bodo dobrodošli vsi, ki jim je pri srcu narava,« pojasnjuje štandreški rajonski predsednik Marjan Brescia.

GORICA - Predstavili pobude ob 27-letnici delovanja Kulturnega doma

Za rojstni dan KONS in Eroika

Razstavo goriških in tržaških likovnih ustvarjalcev bodo odprli 18. novembra - Koncert pop glasbe in evergreenov z opernimi glasovi bo 27. novembra

Kulturni dom bo proslavil svojo 27-letnico delovanja. Med včerajšnjo predstavitvijo obeleževanja je ravnatelj Igor Komel o minuli sezoni izjavil, da je bila zelo uspešna, saj so jo poleg običajnih prireditev, ki vsak dan polnijo prostore doma, zaznamovale tudi pobude na visoki kakovostni ravni. Med le-te je uvrstil tudi prireditev, ki niso potekale v njihovih prostorih, vendar je bil Kulturni dom glavni pobudnik zanje. To so odkritje spomenika Primožu Trubarju v Rubijah, koncert Tinkare Kovač v Krmini, nastop Slovenskega okteta na Gradini in koncert na meji z udeležbo ansamblov Avtomobili in I Nomadi. Omenjene prireditve so priklicale udeležbo več tisoč ljudi.

Sedemindvajseti rojstni dan Kulturnega doma bosta zaznamovala dva osrednja dogodka, in sicer likovna razstava in koncert, o čemer sta podrobneje spregovorila umetnostni kritik Joško Vetrh in programski sodelavec Peter Gergolet. V torek, 18. novembra, ob 18. uri bodo v veži doma odprli skupinsko razstavo, ki jo pripra-

vlja novoustanovljeno društvo za umetnost KONS. Člani društva so slovenski likovni ustvarjalci s tržaškega in Goriškega. Gre večinoma za mlajše likovnike, med katerimi najdemo tudi umetnike, ki so že opozorili nase zaradi drznih pogledov in iskanja inovativnih likovnih prijemov. Na razstavi bo sodelovalo šestnajst slikarjev, dva fotografa in en kipar. To so Veronika Ban, Janina Cotič, Marko Faganel, Matjaž Hmeljak, Pavel Hrovatin, Rado Jagodic, Robi Jakomin, Zvonimir Kalč, Danilo Košuta, Vili Lavrenčič, Claudia Marusic, Jasna Merku, Živa Pahor, Jana Pečar, Deziderij Švara, Tatjana Tavčar, Franko Vecchiet, Andrea Verdelago in Ivan Žerjal.

Odmeven dogodek bo nedvomno koncert vokalnega tria Eroika, ki ga sestavljajo trije uveljavljeni slovenski operni pevci. Kot je povedal Gergolet, ne bo šlo za koncert opernih arij, temveč za predvajanje pop glasbe in evergreenov z opernimi glasovi. Skladbe bodo pevci odpeli ob spremljavi kitare oziroma na osnovi glasbenih posnetkov. Na odru doma se bodo predstavili

Joško Vetrh, Igor Komel in Peter Gergolet

BUMBACA



Matjaž Robavs (bariton) ter terorja Aljaž Farasin in Metod Žunec; vsi trije so klasično izobraženi in šolani pevci, ki ob premišljeni kombinaciji talenta, uglednosti, glasovnih zmognosti in domiselne obdelave uspešnic, dajejo pečat pop opera žanru in uspehu Eroike. Koncert vokalnega tria bo

v četrtek, 27. novembra, ob 20.30. Komel je napovedal tudi izid posebne številke informativnega biltena Kulturnega doma, med spremljevalnimi pobudami proslavljanja obletnice pa je izpostavil še gostovanje gospel skupine Anthony Morgan's Inspirational Choir iz newyorškega Harlema.

Sestav temnopoltih pevcev bo v Gorico prišel 15. decembra. Ob koncu je Komel pripomnil, da je meja sicer padla, a ta padec še ni zares občuten na vseh ravneh. Zato je izrazil željo, da bi se vsak Goričan in Novogoričan vsaj enkrat letno udeležila kake prireditve čez padlo mejo. (vip)



GORICA - Kinoateljejev poklon viziji

Filmski večer z dobitnicama nagrade Bratina



Bratinova nagrada, steklena kocka po zamisli Bojana Maraža

V goriškem Kinemaxu bo drevi Kinoateljje izročil letošnjo Nagrado Darko Bratina - Poklon viziji. Najprej se je nagrada podeljevala znotraj pregleda Film Video Monitor, danes je to samostojna prireditve, namenjena avtorjem in delom, ki posvečajo posebno pozornost zgodovinskemu in družbenemu okolju in se hkrati zavzemajo za medkulturno komunikacijo.

Z začetkom ob 20.30 bo najprej na ogled novi dokumentarni film Adele Peeva z naslovom »Divorce Albanian Style« (Razporoka po albansko, 2007). Gre za neznan zgodbe iz države, kjer se je diktator Hodja po Stalinovi smrti politično oddaljil od Sovjetske zveze. Čez noč so žene iz držav Varšavskega pakta in njihovi albanski možje postali sovražniki in domnevni vohuni ter tako prisiljeni v razporoko. Sledila bo podelitev letošnje nagrade Petri Seliškar, medtem ko bo Adela Peeva prevzela lansko nagrado. Naposled se bo zavrtel dokumentarni film letošnje nagrajenjke, Babice revolucije (2006). V njem Petra Seliškar avtobiografsko pripoveduje zgodbo svojih družin, izvorne pa tudi pridobljene. Film razširi svoj fokus od Jugoslavije pa do Kube, zazneni v svetovljanski ironiji in se zavzame za boljši svet, čeprav je čas revolucij že mimo. Oba filma se predstavljata v izvirniku (v angleščini oz. v slovenščini) z italijanskimi podnapisi.

Kinoateljje namenja letos posebno pozornost tudi dimenziji znanja in izobraževanja, s čemer želi ovrednotiti spomin Darka Bratine kot profesorja in vzgojitelja. Danes ves dan bo v Gorici potekala delavnica z nagrajenkama - z Adelo Peevo in Petro Seliškar.

Nagrada Darko Bratina - Poklon viziji se bo jutri preselila v Trst, v gledališče Mielca, kjer bo v sodelovanju z zadrugo Bonawentura ponovitev goriškega programa. Projekciji bosta ob 18. uri (Babice revolucije) in ob 20.30 (Razporoka po albansko); ob 19. uri bo posebno srečanje z obema avtoricama, ki ga bo vodil predsednik Kinoateljja Aleš Doktorič, posebna strokovna gostja pa bo zgodovinarica Marta Verginella.

GORICA - SSO Zadovoljstvo ob Brulčevem imenovanju

Svet slovenskih organizacij (SSO) za Goriško izraža zadovoljstvo ob imenovanju novogoriškega župana in poslanca v državnem zboru Mirka Brulca za podpredsednika komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Za imenovanje mu čestitajo. »Odveč je poudarjati, kako dobro pozna zamejsko stvarnost in kako velik je njegov delež pri krepitevi sodelovanja med Gorico in Novo Gorico ter še posebej sodelovanja s tukajšnje narodno skupnostjo v Italiji. Stike z zamejsko stvarnostjo bo lahko zagotovo poglobil in prispeval k nadaljnji gradnji skupnega slovenskega kulturnega prostora,« menijo pri goriškem SSO-ju.

Orienteering v soboto

Tekmo orientacijskega teka med Gorico in Novo Gorico, ki je bila napovedana za današnji dan, so zaradi slabih vremenskih razmer prenesli na soboto, 15. novembra. Prireditelji tekme so zveza UISP, deželni odbor FISO, Orientacijski klub in novogoriški Športni zavod, na njej pa bodo sodelovali učenci višjih srednjih šol iz Gorice, Nove Gorice, Vidma, Trsta, Sedegliana in Tolmeča.

Požar v Eatonu

Tovarno Eaton v Trzinu, ki doživlja težke čase in kjer se bo jutri začela dopolnilna blagajna, je včeraj okrog 5. ure zjutraj zajel požar. Vnel se je dimnik, iz katerega se je razširil gost oblak dima. Iz varnostnih razlogov so delavci nočne izmene zapustili obrat, dokler gasilci niso pogasili ognja. V dopoldanskih urah je proizvodnja ponovno stekla, ne glede na to pa so delavci in sindikalisti zaskrbljeni za prihodnost obrata. Pred dnevi je bila namreč potrjena novica, da družba Eaton bo zaprla tovarno v Massi, kjer je zaposlenih 345 delavcev. V Trzinu se bo 340 delavcev do božiča zvrstilo na dopolnilni blagajni, po novem letu pa upajo, da bodo dobili nova naročila, ki bi zagotovila nadaljnje življenje obratu.

ne osnovna stopnja A1, trajanje 48 ur, cena 48 evrov; potekal bo ob sredah in petkih od 19. do 21.30; informacije in vpisovanje na korzu Verdi 51, tel. 0481-81826 ali go@sdzpi-irsip.it.



Gledališče

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE, goriška gledališka sezona 2008-09: Hči zraaka (21. novembra), Raztrganci (decembra), Mladoporočnica iz ulice Rossetti (26. januarja), Kreutzerjeva Sonata (2. marca), Dundo Maroje (6. aprila), Art Export (4. maja). Vse predstave bodo obremene z italijanskimi nadnapisi. Za abonente iz okoliških vasi bo poskrbljen avtobusni prevoz; informacije in vpisovanje v KB Centru na korzu Verdi 51 v Gorici (zelena št. 800214302, tel. 340-8624701, www.teaterssg.it) od ponedeljka do petka med 14. in 17. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRZICU bo v četrtek, 20. novembra, ob 20.30 s prostim vstopom gledališka predstava »Il pane loro« (nastopa Ulderico Pesce); informacije pri blagajni gledališča (tel. 0481-494369).

GLEDALIŠČE VERDI v Gorici: v soboto, 15. novembra, ob 20.45 bo na sporedu Goldonijeva gledališka predstava »La vedova scaltra« v režiji Line

Wertmueller. Nastopata Raffaella Azim in Gianni Cannavaciolo; informacije pri blagajni gledališča v ul. Garibaldi 2/a (tel. 0481-33090) od ponedeljka do sobote med 9.30 in 12.30 ter med 16. uro in 19.30.

PUPPET&MUSIC: danes, 13. novembra, v palači Attems v Gorici bo ob 17. uri uradna otvoritev festivala, ob 17.30 projekt Ligeti »A tempo!«, ob 17.37 projekt Cage »Musica per caso«; v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici bo ob 20.54 projekt Cage »Musica per caso«, sledila bosta »Puppet Parade« (Ruggero Rizzi & Scala) in »Fuori dalla norma. Devastazioni liriche« (Claudio Cinelli).

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU v Novi Gorici bo v sredo, 19. novembra, ob 20. uri gledališka predstava Miroslava Krleža Leda.



Kino

GORICA

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.10 - 22.10 »007 - Quantum of Solace«. Dvorana 2: »Nagrada Darko Bratina« 20.30 »Divorce Albanian Style (Razporoka po albansko)«; 22.00 »Babice revolucije«.

Dvorana 3: 17.45 - 20.10 - 22.00 »Si può fare«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.00 - 22.10 »007 - Quantum of Solace«. Dvorana 2: 17.30 - 20.00 - 22.10 »High School Musical 3«.

Dvorana 3: 17.50 - 20.10 - 22.15 »The Burning Plain - Il confine della solitudine«.

Dvorana 4: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Giù al Nord«.

Dvorana 5: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Il prezzo dell'onore - Pride and Glory«.



Čestitke

MIHA se je rodil, Gabrijelo, Ivana in sestrice Laro razveselil. Srečni družini iskrene čestitke! KD Briški grič



Koncerti

DRUŠTVI TRŽIC IN JADRO TER ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK prirerajo orgelski koncert Mirka Butkoviča v petek, 21. novembra, ob 19. uri v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah v spomin na Bernardko Radetič.

OB 50. IZVEDBI CECILIJANKE bo v torek, 18. novembra, ob 20.30 v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž predstavitev druge zbirke zborovskih skladb Patricka Quaggiata. Nastopila bosta MoPZ Musicum ter Vokalna skupina Grgar. O zbirki bo spregovoril skladatelj in zborovodja Ambrož Čopi.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE prireja v soboto, 22. novembra, ob 20.30 in v nedeljo, 23. novembra, ob 17. uri 50. revijo goriških pevske zborov - Cecilijanka. Sodelujejo tudi zbori iz tržaške in videmske pokrajine ter Koroške in Slovenije. Posvečena je skladatelju Stanku Jericiju ob 80-letnici rojstva.



Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV za Goriško prireja na posebno povabilo agencije Palma iz Celja in vodnic Sonje ter Jasmine, samo za udeležence letošnjega izleta v Dalmacijo in Črno goro, zelo zanimiv enodnevni izlet na Štajersko 5. decembra za ogled Ptuja (obisk gradu in izdelovalca posebnih oblačil za kurenta) in Maribora. Obvezna prijava do 23. novembra. Vpisujeta Saverij Rožič (tel. 0481-390688) in Ana Kuzmin (tel. 0481-78061).

KRUT prireja v soboto, 17. januarja 2009, ogled razstave Van Gogh - Risbe in slike v muzeju Santa Giulia v Bresci; vpisovanje in informacije na sedežu KRUTA-a na korzu Verdi 51 v Gorici ali na tel. 0481-530927.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA vabi na izlet na Polhograjsko grmado (898 m) v nedeljo, 23. novembra. Sestanek z udeleženci bo v torek, 18. novembra, ob 18. uri v društvenih prostorih, Bazoviška 4 v Novi Gorici, tel. 003865-3023030, takrat bodo sprejemali tudi vplačila. Izlet vodi Oskar Birsa (tel. 041-656 6269).



ABONMA V GORICI *otvoritvena predstava sezone*

Hans Magnus Enzensberger

HČI ZRAKA

Režiser JANUSZ KICA

v petek, 21. novembra ob 20.30

Gledališče Verdi Gorica, italijanski nadnapisi

Postaje avtobusnega prevoza za goriške abonente so sledeče:

Poljane (gostilna, ob 19.20), Doberdob (cerkev, ob 19.25), Romjan (cerkev, ob 19.30), Tržič (S.Polo, 19.40-črpalna Shell, ob 19.45), Štivan (nad gostilno, ob 19.50), Jamlje (gostilna, ob 20.00), Gabrje (ob 20.05), Sovodnje (pri lekarni, ob 20.15).

Info: goriški urad,

Korzo Corso Verdi 51, Mob. 340 8624701

Urniki: pon/pet (14.00-17.00), sob (9.00-12.00)

Brezplačna telefonska št. 800214302 -

pon/pet (10.00-17.00)

info@teaterssg.it / www.teaterssg.it



SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it



Obvestila

SMUČARKI ODESK SPDG organizira zimovanje od 2. do 6. januarja na Zoncolanu (hotel na smučišču po ugodni ceni). Vpisovanje v petek, 14. novembra, ob 18. uri na sedežu društva; informacije na tel. 0481-21417 (Loredana) in 0481-536104 (Danja).

KD SOVODNJE obvešča občane sovedenjske občine, da bo v soboto, 15. novembra, potekalo tradicionalno pobiranje vina za praznik sv. Martina. Zjutraj bodo obiskali pridelovalce v Gabrijah, na Peči in v Rupci, popoldan pa v Sovodnjah. Domači kruh za blagoslov in pokušno sprejemajo na sedežu Kulturnega doma v Sovodnjah v nedeljo, 16. novembra, do 10. ure.

DRUŽINSKI AKORDI, potekajo vsak četrtek od 17.45 do 18.30 na sedežu kulturnega društva Briški grič v Števerjanu (Bukovje 6). Dejavnost je namenjena otrokom od poldruga do tretjega leta starosti in staršem (mami ali oči). Gre za doživljanje, spoznavanje, odkrivanje, igranje, poslušanje glasbe s spodbujanjem prostega telesnega, vokalnega in instrumentalnega izražanja. Projekt vodi Tanja Gaeta (informacije na tel. 334-28258583).

OTROŠKA SKRINJICA: likovna, pevska, glasbena dejavnost, igranje, zabava, sprostitev. Dejavnost je namenjena otrokom od tretjega do sedmega leta starosti. Otroška skrinjica se odpira vsako soboto od 15. do 17. ure na sedežu kulturnega društva Briški grič v Števerjanu (informacije na tel. 334-28258583).

DRUŠTVI JADRO IN TRŽIČ organizirata v nedeljo, 16. novembra, martinovanje v Kobjeglavi z obiskom pršutarne in družabnostjo s kosilom; prijave pri odbornikih obeh društev.

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z radarjem: Svetogorska ul. - danes, 13. novembra, 10.00-11.00.

SLOVENSKI ŠPORTNI CENTER na Drevoredu 20. septembra v Gorici bodo decembra poimenovali po Mirku Špacapanu in v njem odkrili obeležje. Prispevke za obeležje zbirajo na tekočem računu pri Zadrugi banki Doberdob-Sovodnje (št. IBAN IT 8210853212401000000740248) in pri odbornikih ŠZ Olympia.

SPDG obvešča, da bo avtobus za martinovanje v nedeljo, 16. novembra, odpeljal ob 13. uri s parkirišča pri Rdeči hiši (na italijanski strani). Udeležence naprošamo, da obveznosti poravnajo danes, 13. novembra, od 19. do 20. ure na sedežu društva.

SREČANJA ZA DOBRO POČUTJE potekajo v telovadnici osnovne šole Duca d'Aosta v Trzinu vsako sredo ob 18.15; informacije na tel. 347-2471222.

ZAHVALNA NEDELJA v Rupci bo v nedeljo, 16. novembra, s pričetkom ob 14.30 z blagoslovom kmečkih pridelkov, procesijo, nastopom mešanega in otroškega zbora Rupa-Peč na društvenem prostoru in družabnostjo.

ZDRUŽENJE CUORE AMICO bo opravljalo brezplačni pregled količine holesterola in glikemijske stopnje (tešči) v krvi ter krvnega pritiska od 9. do 11. ure v sredo, 19. novembra, na sedežu rajonskega sveta Svetogorska-Placuta v ul. del Santo 26 (na vogalu z ul. della Croce 8) v Gorici.

ZSKD naproša vse, ki imajo kakršno koli informacijo v zvezi z Aleksandrinkami goriške pokrajine (imena, fotografije, dokumente...), da se oglasijo na tel. 393-9297235 (Vesna).

SLOMEDIA.IT, spletni portal Slovencev v Italiji in sosednjih deželah, razpisuje za osnovnošolce natečaj »Božični utrinki naših nonotov«. Prispevke v obliki spisa, risbe, filma, intervjuja ali kar vam iznajdljivost narekuje, pošljite do 20. decembra po elektronski pošti na naslov: info@slomedia.it. Najboljši izdelki bodo nagrajeni.



Prireditve

V SKLOPU SREČANJ ZGODOVINE IN KULTURE v organizaciji krminskega združenja Austria bo v petek, 14. novembra, ob 18. uri v palači Locatelli v Krminu predstavitev knjige »1400 anni di contributi storici del popolo sloveno alla stabilità, pace e sicurezza d'Europa« Paola G. Parovela.

AŠKD KREMENJAK prireja ob 15-letnici delovanja v soboto, 15. novembra, ob 20.30 v večnamenskem centru v Jamljah predstavitev brošure s kulturnim programom. Govornik bo župan občine Miren-Kostanjevica Zlatko Martin Marušič. V nedeljo, 16. novembra, bo ob 11. uri ex-tempore za otroke in ob 15.30 13. zamejski tekmovalni festival za godce diatonične harmonike Daiton 2008 - Glasba brez meja za pokal Alpe-Adria.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL IN ZSKD - GORICA vabita na predstavitev nove pesniške zbirke Marka Kravosa Med repom in glavo v petek, 14. novembra, ob 18. uri v čitalnici knjižnice v KB centru v Gorici. Ob avtorju bosta na srečanju Matejka Grgič in harmonikaš Aleksander Ipavec Ipo.

PROSVETNO DRUŠTVO RUPA-PEČ prireja družabno srečanje z ogledom diapozitivov in slik z izleta v Rusijo v letošnjem avgustu. Na srečanje, ki bo potekalo v društvenih prostorih danes, 13. novembra, ob 18. uri, so vabljeni udeleženci.

V CENTRU GRADINA v Doberdolu bo danes ob 20.30 predaval Borut Peric iz parka Škocjanske jame o zavarovanih območjih kot vir bogastva in o primeru Škocjanskih jam.



Mali oglasi

PRODAM STANOVANJE pribl. 65 kv.m v Trzinu v zaključni fazi gradnje. Prilicje, 2 svetli spalnici, kopalnica, prostorna dnevna soba s kuhinjo, velika sončna in delno pokrita terasa (pribl. 160 kv.m), parkirni prostor v garaži, dvigalo. 173 tisoč evrov, primerno tudi kot investicija; tel. 347-3404638.



Osmice

KOVAČEVI za cerkvijo v Doberdolu so ob petkih, sobotah in nedeljah odprti; tel. 0481-78125.

V DOBERDOBU je odprta osmica pri Cirili; tel. 0481-78268.

Pogrebi

DANES V TRZICU: 10.00, Ines Labile vd. Limoni iz bolnišnice na pokopališče.



Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI OBČINSKA 1, ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU DI MARINO, ul. Bersaglieri 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU OBČINSKA 1, ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.



Šolske vesti

POTEKA NABIRALNA AKCIJA za Trubarjevo obeležje na slovenskem klasičnem liceju Primož Trubar v ulici Puccini v Gorici. Pobudnik je Sindikat slovenske šole, ki se s prošnjo, naj prispevajo, obrača predvsem na bivše študente goriškega liceja. V ta namen je odprl posebno tekočo računa, in sicer pri Zadrugi banki Doberdob in Sovodnje (št. 20191) in Čedajski ljudski banki - Kmečki banki (št. 003571002089).

SDZPI SDZPI vpisuje na tečaj angleščine



Gledališče Rossetti: Thomas Bernhard: »Ritter/Dene/Voss«. Režija: Piero Maccarinelli. Na sporedu do 16. novembra

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

Hans Magnus Enzensberger: »Hči zraka«. Urnik: jutri, 14. novembra, ob 20.30 (Red F).

Gledališče Rossetti

DVORANA BARTOLI

»**La luce di dentro**«. Spektakel Giulia-na Scabie v sodelovanju s Claudiom Misculinom in Accademio della Follia. Urnik: danes, 13., jutri, 14. in v soboto, 15. ob 21.00 ter v nedeljo, 16. novembra, ob 17.00.

Gledališče Orazio Bobbio / La Contrada

Carlo Goldoni: »Le smanie per la villeggiatura«. Režija: Elena Bucci. Urnik: danes, 13., jutri, 14. in v soboto, 15. ob 20.30 ter v nedeljo, 16. novembra ob 16.30.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 14. novembra, ob 10.30 / "Puppet & Music". Gledališka predstava: »Cenerentola«.

Jutri, 14. novembra, ob 20.30 / 18. gledališki festival "Castello di Gorizia". Gledališka predstava: »Scene da un matrimonio«. Nastopa: Promocijsko združenje »OZ« (Trento).

V soboto, 15. novembra, ob 21.00 / "Puppet & Music". Gledališka predstava: »Tutto e vivo«.

V nedeljo, 16. novembra, ob 16.30 / "Puppet & Music". Gledališka predstava: »A king listens«.

Kulturni center Lojze Bratuž

Jutri, 14. novembra, ob 20.45 projekt Ligeti »A tempo!«; ob 21. uri predstava »La leggenda di coniglio volante« in »I fili della musica«.

V soboto, 15. novembra, bo 22.30 predstava »The Seed Carriers«.

V nedeljo, 16. novembra, ob 17.45 projekt Ligeti »A tempo!« in »Aida«.

18. novembra ob 9.30 in ob 10.45 bo v veliki dvorani predstava »Pipi in Melkijad«, namenjena otrokom, ki obiskujejo abonma Mali Polžek.

Gledališče Verdi

V petek, 21. novembra, ob 20.30 / Hans Magnus Enzensberger: »Hči zraka«. Nastopa SSG.

SLOVENIJA

GABRJE

Kulturni dom

V soboto, 15. novembra ob 20. uri / Marco Tassara: »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe«. Komedija v dveh dejanjih. Prvič v slovenščini. Prevedel in priredil Sergej Verč, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovice pri Komnu.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Irena Tomažin: »Kot kaplja morja v usta molka«, dvorana Duše Počkaj / Urnik: danes, 13. (premiera), v soboto, 15., v nedeljo, 16. in v soboto, 22. novembra, ob 20.00.

Herbert Achternbusch: »Ella«, dvorana Duše Počkaj / Režija: Primož Ekart. Igrata: Štefka Drolc in Primož Ekart. Urnik: v torek, 18., v sredo, 19. in v sredo, 26. novembra ob 20.00.

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, 13. ob 17.00 in jutri, 14. novembra, ob 19.30 / William Shakespeare: »Tit Andronik«.

V soboto, 15. novembra, ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquellin Molière: »Scapinove zvijače«.

V ponedeljek, 17. novembra, ob 18.00 / Jean-Baptiste Poquellin Molière: »Tartuffe«.

V torek, 18. novembra, ob 19.30 / William Shakespeare: »Tit Andronik«.

V sredo, 19. novembra, ob 11.30 in ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquellin Molière: »Scapinove zvijače«.

Mala drama

Danes, 13. novembra, ob 20.00 / Brian Friel: »Jaltska igra . Poigra«.

V soboto, 15. novembra, ob 20.00 / Connor McPherson »Jez«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 13. novembra, ob 19.30 / Dragica Potočnjak: »Za naše mlade dame«.

Jutri, 14. novembra, ob 19.30 / William Shakespeare »Milo za drago«.

V soboto, 15. novembra, ob 19.30 / Mi-ro Gavran »Vse o ženskah«.

V ponedeljek, 17. novembra, ob 19.30 / William Shakespeare »Milo za drago«.

V torek, 18. novembra, ob 19.30 / Dragica Potočnjak: »Za naše mlade dame«.

V sredo, 19. novembra, ob 18.00 / Carlo Goldoni: »Beneška dvojčka«.

V četrtek, 20. novembra, ob 10.00 / Carlo Goldoni: »Beneška dvojčka«.

Mala scena

Danes, 13. novembra, ob 10.00 in ob 12.00 / Jasen Boko: »Gledališka ura«; ob 20.00 James Pridaux: »Gospodinja«.

Jutri, 14. novembra, ob 20.00 / Caryl Churchill: »Punce in pol«.

V soboto, 15. novembra, ob 20.00 / Branko Završan in solisti: »Solistika«.

V ponedeljek, 17. novembra, ob 10.00 / Jasen Boko »Gledališka ura«; ob 20.00 Caryl Churchill: »Punce in pol«.

V sredo, 19. novembra, ob 20.00 / Ser-gij Belbel: »Mobilec«.

Šentjakobsko gledališče

Jutri, 14. novembra, ob 19.30 / J. Hašek: »Prigode dobrega vojaka Švejka«, (komedija), režija Gojmir Lešnjak Gojc.

V torek, 25. novembra, ob 20.00 / N. Romčević: »Krivica«, gostuje teater Paradoks Društva srbske skupnosti.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

G. Puccini: »Tosca« / Urnik: v torek, 18. in v četrtek, 20. novembra, ob 20.30, v soboto, 22. ob 17.00, v nedeljo, 23. ob 16.00, v torek, 25. in v četrtek, 27. ob 20.30 ter v soboto, 29. novembra ob 16.00.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž

V torek, 18. novembra, ob 20.30 / V komorni dvorani bo predstavitev druge zbirke zborovskih skladb Patricia Qiaggiata. Prireditve spada v praznovanja 50. obletnice revije Ceciljanka.

V soboto, 22. novembra, ob 20.30 in v nedeljo, 23. novembra, ob 17.00, 50. revija goriških pevskih zborov - Ceciljanka. Sodelujejo tudi zbori iz tržaške in videmske pokrajine ter Koroške in Slovenije. Posvečena je skladatelju Stanku Jericiju ob 80-letnici rojstva.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 13. in jutri, 14. novembra, ob 19.30, Gallusova dvorana / Orkester slovaške Filharmonije. Dirigent: Peter Feranec. Solist: Gustáv Beláček - bas.

V torek, 18. in v sredo, 19. novembra, ob 9.30 in ob 11.30, Gallusova dvorana / "Simfonična matineja Glasbene mladine Slovenije": »Igraj kolce« - ljudske teme v slovenski simfonični glasbi. Nastopa orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Marko Munih.

V četrtek, 20. novembra, ob 20.00, Gallusova dvorana / In memoriam: Uroš Krek. Dirigent: Marko Letonja. Solist: Jože Kotar - klarinet

V petek, 21. novembra, ob 21.00, Gal-lusova dvorana / Bach Collegium Japan. Dirigent: Masaaki Suzuki. Solisti: Ha-na Blažíková - sopran, Jan Kobow - tenor, Peter Kooij - bas, Robin Blaze - kontratenor.

V soboto, 22. novembra, ob 20.00, Gal-lusova dvorana / Oto Pestner: 40 let. Osrednji koncert legende slovenske zabavne glasbe z velikim revijskim orkestrom.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej na gradu sv. Justa: do 25. januarja 2009 je na ogled razstava »Srednji vek v Trstu«. Odprto vsak dan od 9.00 do 17.00.

Muzej židovske skupnosti Carlo in Ve-ra Wagner: razstava razglednic o antisemitizmu. Na ogled do 15. januarja, in sicer ob nedeljah, ponedeljkih, sredo, četrtkih in petkih od 10.00 do 13.00, ob torkih pa od 16.00 do 19.00, ob sobotah zaprto.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 9. decembra je na ogled razstava Gabriele Osbich »K... Kras, k... keramika«. Odprto vsak dan, od 8.00 do 13.30 in od 16.00 do 24.00. Za info. 040-228991 (G. Osbich) in 333-8927739 (Kavarna Gruden).

ŠTEVERJAN

Sedež društva Briški grič: v sredo, 19.

novembra, ob 20.30, otvoritev fotografske razstave Silvana Pittolija »Šte-verjan v zrcalu Brd«. Priložnostni govor bo imel Jurij Paljk. Nastopil bo pevski zbor Ludvik Zorzut iz Medane.

Muzej kmečke kulture Brincelj: ogled zbirke predmetov briške kmečke kulture po predhodnem dogovoru (tel. 334-2294517).

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž: razstava slik in risb iz cikla Potovanje amaterjev, ruskega akademskega umetnika Nikolaja Mašukova. Na ogled do 31. decembra po domeni ali ob prireditvah.

Fundacija Goriške hranilnice, (Ul. Carducci, 2): do 15. januarja, bo na ogled razstava z naslovom »Marcello Fogolino a Gorizia. Ricostruzione di un capolavoro disperso«. Odprto od tor-ka do petka od 10.00 in 13.00 ter od 16.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 19.00, (informacije na www.fondazionecarigo.it - tel. 0481-537111), vstop prost.

Knjigarna Corrispondenze, (Trg sv. Antona 18): do 28. decembra na ogled razstava slik Renata Elie.

"**Gorica**" je naslov niza razstav in prireditve ob 90-letnici vrnitve mesta k Italiji in konca prve svetovne vojne: **na goriškem gradu** je v dvorani deželnih stanov na ogled razstava »1918: la Vittoria« (1918: zmaga), **v grajskih zaporih** razstava o goriškem gradu v prvi svetovni vojni in v grofovi dvorani razstava o Italicu Brassu; do 31. januarja 2009 od torka do nedelje med 9.30 in 18. uro, ob ponedeljkih zaprto. **V bivših ko-njušnicah palače Coronini na Dre-voredu 20. septembra** je na ogled razstava o bolničarkah v prvi svetovni vojni; do 16. novembra med 10. in 13. ter med 14. in 19. uro, zaprto ob ponedeljkih. V razstavnih prostorih **Pokrajskih muzejev** v grajskem naselju je na ogled razstava posvečena generalu Armandu Diazu; do 8. februarja vsak dan razen ob ponedeljkih med 10. in 13. uro ter med 14. in 19. uro. V veži **goriške občinske palače** bodo do 30. novembra na ogled fotografije o ozemlju prve svetovne vojne. Informacije nudita goriška občina (tel. 0481-383402, 0481-383407) in Info Point Turismo FVG (tel. 0481-535764).

V galeriji ARS na Travniku so na ogled do 22. novembra keramični izdelki iz prvinske peke. Razstavlja 24 avtorjev članov Kluba keramikov PD Soča iz Kanala in Centra Tullio Crali iz Gorice.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojsčaki svetega Jurija - Svobodni mo-žje, zemljiški gospodje, premožni last-niki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sre-dah tudi med 16.00 in 18.00; informa-cije na tel. 0481-966904.

PASSARIANO

Vila Manin - Center sodobne umet-nosti: do 18. januarja 2009, bo razsta-vljal slikar Sergio Altieri. Odprto od torka do nedelje od 9.00 do 18.00.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razsta-va ter sprehod po solinski poti z obi-skom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

KOPER

Pokrajinski muzej: do 21. novembra, je na ogled razstava intimnih fotografij Guevara.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen od srede do nedelje od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 18.00, zaprto ob ponedeljkih in torkih, za najavljene skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dra-gica Sosič (05/7346425).

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tu-di med tednom po predhodnem do-govoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101.

MIREN

Galerija Oskarja Kogoj: na ogled mo-nografska zbirka ter prostori obno-

vljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do pet-ka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od tor-ka do petka od 8. do 16. ure, ob sobo-tah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do pet-ka po urniku Turistične agencije La-stovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Na-javljene skupine si lahko zbirke ogle-dajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V Paviljonu poslovnega centra HIT v Delpinovi 7a, bo do 30. novembra vsak dan med 10.00 in 19.00 na ogled raz-stava slik Azada Karima.

Mestna galerija: do 27. novembra, od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00, ob nedeljah in praznikih zaprto, bo na ogled razstava slik Alek-sija Kobala z naslovom »Zrcaliti va-jenca k soncu«.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od pone-deljka do petka od 9.00 do 15.00, ob so-botah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna mu-zejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglav-skem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

IDRIJA

Razstavišče Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg: do 23. novembra, je na ogled muzejska razstava »Razvoj žgal-niških peči pri rudniku živega srebra Idrija«.

LJUBLJANA

Muzej novejši zgodovine: na ogled je občasna razstava »Država Slovencev, Hrvatov in Srbov 1918-2008«. Obenem sta odprti razstavi: »Pa bodi prestol tvoj: vsak dom slovenki«, iz zbirke raz-glednic Mirana Škrabca in »Ko se je prelamljal svet 1914-1918«.

Narodna galerija (Cankarjeva 20): do 8. februarja 2009 je na ogled razstava »Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920«.

Italijanski inštitut za kulturo v Slove-niji, (Kongresni trg 13): do 21. no-vembra, bo na ogled fotografska raz-stava, ob stoletnici rojstva italijanske igralka Anne Magnani.

MESEC FOTOGRAFIJE 2008

Branko Lenart »Piran : Pirano« / Obalne galerije Piran, do 16.11.

Roberto Kunsterle »Zrcalo telesa« / Galerija Tir Nova Gorica do 24.11.

»**Castrumphoto 08, Potajenost vid(e)nega«** / Pilonova galerija Ajdovščina do 28.11.

»**Photonic moments IV«** / Mala Gale-rija Cankarjevega doma v Ljubljani do 16. 11.

Metka Vergnion »Tišina« / Galerija Fo-tografija Ljubljana do 22.11.

Gyula Fodor »Noosphere« / Galerija Photon Ljubljana do 22.11.

Ernst Logar »Non Public Spaces« / Ga-relija-Atelje Mikado Ljubljana do 18.11.

Gerhard Gross »Seattle Works« / do 2.12.

Dušan Pirih Hup »Retrospektiva« / Galerija KUD France Prešeren Lju-bljana do 25.11.

»**Italia Contemporary«** / Jakopičeva ga-lerija Ljubljana do 3.12.

Tomaž Lunder »Gladina spomina« / Prvo preddverje Cankarjevega doma Ljubljana do 21.11.

»**Sestanek«** / Hotel Mons Ljubljana od danes, 13.11. do 13.12.

»**Portrait: Berlin«** / Mestni muzej Lju-bljana od jutri, 14.11. do 6.12.

»**DK, Prehajanja k sodobnim skrbem«** / Mestna galerija Ljubljana od 17.11. do 7.12.

Lado Jakša »Dialogbrezdialoga« / Ga-relija-Atelje Mikado Ljubljana od 20.11. do 5.12.

»**Miniatura 2008«** / Gorenjski muzej Kranj do 30.11.



LOG POD MAGARTOM - Verska in nacionalna nestrpnost

Mufti obsodil vandalizem na vojaškem pokopališču

Policija dogodek še preiskuje - Oskrunili tudi pokopališče v Gabrjah pri Tolminu



MUFTI NEDŽAD GRABUS

LOG POD MANGARTOM - Mufti islamske skupnosti v Sloveniji Nedžad Grabus je ob obisku vojaškega pokopališča iz prve svetovne vojne v Logu pod Mangartom, kjer so neznanci pred dnevi oskrunili grobove avstroogrskih vojakov - Bošnjakov, obsodil to dejanje in izpostavil pomen strpnosti. V izjavi za STA je Grabus izrazil obžalovanje, da so bila v dneh, ko smo vsi skupaj obeležili konec prve svetovne vojne, obeležja muslimanskih vojakov na vojaškem pokopališču v Logu pod Mangartom oskrunjena z nacionalističnimi znaki.

V islamski skupnosti so se zato odločili, da obiščejo pokopališče, obsodijo dejanje ter opozorijo, da noben vandalizem v civilizirani družbi nikoli ni bil dobrodošel ter da je strpnost ena največjih vrednot. Gre za dejanje vandalov, ki ne odraža vsakdanjega življenja in na podlagi katerega ne gre soditi o položaju islamske skupnosti nasploh, poudarja mufti, ki sicer ocenjuje, da je položaj islamske skupnosti v Sloveniji zadovoljiv, še odprta vprašanja pa rešujejo s pristojnimi organi. Ob tem se je mufti zahvalil upravni enoti Tolmin, da so bili mazaški napisi hitro odstranjeni.

Da je neznani storilec (ali storilci) z barvo oskrunil 74 grobov na vojaškem pokopališču avstroogrskih vojakov - Bošnjakov iz prve svetovne vojne v Logu pod Mangartom, so bili bovški policisti obveščeni 7. novembra popoldne. Za zdaj še zbirajo obvestila, da bi lahko ugotovili vse okoliščine takšne oblike vandalizma, ter o svojih ugotovitvah sproti obveščajo novogoriško okrožno državno tožilstvo, so včeraj sporočili z novogoriške policijske uprave.

V sporočilu za javnost so še zapisali, da so bili o podobni obliki vandalizma istega dne ob 12. uri obveščeni tudi policisti v Tolminu, saj je neznani storilec s sprejem črne in bele barve oskrunil tudi kapelico iz 1. svetovne vojne v kraju Gabrje pri Tolminu. (STA)

KONEC PREJŠNJEGA TEDNA - Mazaška provokacija

Muslimanske grobove iz 1. svetovne vojne pomazali s srbskimi simboli



LOG POD MANGARTOM - Namesto da bi z veseljem izrekli pohvalo, da kultura ruši vse zapreke med ljudmi, moramo včasih z grenkobo ugotavljati, da tudi nekultura ne pozna meja in pokaže zobe celo tam, kjer bi to najmanj pričakovali. Pred nekaj dnevi so prijatelji iz zgornjega Posočja sporočili nič kaj prijetno novico, da so neznanci prejšnji teden opravili mazaški pohod na pokopališču iz prve svetovne vojne v Logu pod Mangartom. Poleg pokopališča so se neznani storilci spravili še na nekatere druge spomenike v Posočju. Avstro-ogrsko vojno pokopališče v Logu velja za

eno najlepših in najbolj urejenih na našem območju in ga radi obiskujejo tudi turisti iz drugih držav. Pokopališče krasi velik spomenik, na katerem sta upodobljena avstrijski in bošnjaški vojak. Do pred nekaj leti so grobove označevali železni križi. Ker pa je na zadnjem počivališču našlo svoj večni mir veliko bošnjaških vojakov, ki so bili muslimanske vere, so med vrste grobov dodali še lesene table, ki jih poznamo pod imenom nišani. No, in prav na te nagrobne nišane so se vrgli vandali, pomazali imena padlih in naslikali srbske znake (štiri črke S v cirilici). Domačini, ki so ponosni na njihovo

vzorno urejeno pokopališče, si ne morejo dati miru, da se je nekaj takega sploh moglo zgoditi na objektu, ki kot pomemben muzejski eksponat na prostem predstavlja tudi kraj zbranosti in spomina na padle junake. O dogodku so bile obveščene pristojne oblasti, ki so poskrbele za očiščenje oskrujenih nagrobnikov in sprožile preiskavo za do sedaj še neznanimi storilci. Javnost je zgrožena nad dogodkom, zlasti še ob dejstvu, da je do mazaške akcije prišlo prav v dneh, ko celotna Evropa praznuje konec 1. svetovne vojne, ki je toliko gorja povzročila stari celinei.

VIP

LJUBLJANA - Ostale stranke danes

Svet LDS potrdil vstop v koalicijo

LJUBLJANA - LDS je kot prva izmed štirih prihodnjih koalicijskih partneric na svetu stranke sprejela odločitev o vstopu v vladno koalicijo oziroma podpisu koalicijskega sporazuma. V stranki so namreč z izkupičkom koalicijskih pogajanj zadovoljni, je dejala predsednica LDS Katarina Kresal, ki pričakuje, da bo nova vlada kmalu sestavljena.

Razprava na seji sveta stranke je bila po besedah o besedah Kresalove zelo pozitivna, saj so člani zadovoljni s tem, kar so dosegli. Glede ministrskih resorjev, ki bodo pripadli LDS, v stranki računajo, da "so to mesta, kjer lahko res pokažemo, da je LDS verodostojna stranka, ki ji gre zaupati", pravi Kresalova. Poudarja, da so v svojem programu pravno državo postavili visoko na lestevici vrednot in na dveh ministrskih položajih, ki jih bodo zasedli, bodo to lahko tudi izpeljali.

V stranki so zadovoljni tudi z vsebinskim delom koalicijskega sporazuma. Kot pravi Kresalova, je namreč zelo veliko njihovih vsebin prišlo v koalicijsko pogodbo, med drugim praktično celoten

KATARINA KRESAL



program zdravstva in pravosodja pa tudi poudarki iz kulture, gospodarstva in šolstva. "Od začetnega malo širšega okvira smo prišli na zelo konkretne zadeve in smo absolutno zadovoljni," poudarja predsednica LDS.

Ker bodo danes o podpisu koalicijskega sporazuma odločali tudi v ostalih treh strankah, SD, Zaresu in DeSUS, Kresalova pričakuje, da bodo tudi njihovi organi sprejeli, kar je bilo v vsem tem času izpogajano. "Mislim, da bomo kmalu imeli novo vlado," je še prepričana predsednica LDS. (STA)

DUNAJ - Petru Vodopivcu bodo priznanje izročili danes

Nagrada Anton Gindely za slovenskega zgodovinarja

DUNAJ - Slovenski zgodovinar Peter Vodopivec z Inštituta za novejšo zgodovino bo danes na Dunaju prejel nagrado "Anton Gindely" avstrijskega Inštituta za donavski prostor in srednjo Evropo (IDM). V okviru podelitve bo imel bivši predsednik slovenske vlade, zdaj poslanec v Evropskem parlamentu Lojze Peterle predavanje o vlogi zgodovine v današnjem času.

Kot je v obrazložitvi zapisala žirija, je Peter Vodopivec "zagotovo vsestranski slovenski zgodovinar" in "znanstvenik, čigar delo je zelo za znanovalo in zaznamuje zgodovinske pisane, še več, tudi zgodovinsko in javno zavest v Sloveniji". "Njegove znanstveno in družbeno delovanje ga je v 70-ih in 80-ih letih pripeljalo v vrste kritične slovenske inteligence, ki je kot jedro novih civilnodružbenih struktur s kritično analizo pod vprašaj postavila socialistični sistem. Vodopivec je mednarodno priznan in ga ne cenijo samo v neposredni so-

PETER VODOPIVEC

KROMA



seščini (Avstrija, Madžarska in Italija), pač pa tudi v zahodni Evropi in ZDA. Z avstrijsko znanostjo je vedno imel tesne stike, tako z univerzama v Celovcu in Gradcu kot tudi s komisijo za zgodovino Habsburške monarhije Avstrijske akademije znanosti (ÖAW)," so zapisali v utemeljitvi.

Po koncu Jugoslavije in vzpostavitvi samostojnosti Slovenije se je intenzivno ukvarjal s preoblikovanjem pouka zgodovine ter se angžiral pri izdaji in pisanju šolskih uč-

benikov in zgodovinskih atlasov. Njegova obsežna zgodovina Slovencev od 18. do 20. stoletja je izšla leta 2006 in je lahko standardno delo za novo zgodovinsko pisje in sodobno zgodovino Slovenije.

Vodopivčeva knjiga o zgodovini Slovencev - Od Pohlinovalov slovnice do samostojne države - je prvič izšla leta 2006, v letu 2007 pa je izšel že tretji natis. Doslej je bilo prodanih čez 2000 izvodov, kar knjigo vsekakor uvršča med najbolj prodajane in uspešne naslove s področja slovenskega zgodovinskega pisja ne samo v okviru založbe Modrijan, temveč tudi širše, je za STA povedala Tina Jurkovič iz službe za odnose z javnostjo.

Nagrado "Anton Gindely" za kulturo in zgodovino srednje, vzhodne in južne Evrope podeljujejo od leta 1997 dalje in je vredna 7200 evrov. Lani je nagrado dobil češki zgodovinar Jirži Koralka. Med dobitniki iz Slovenije so Sergij Vilfan, Vasilij Melik in Tamara Griesser-Pečar. (STA)

Letne vinjete na prodaj v prihodnjih dneh

LJUBLJANA - Družba za avtoceste RS (Dars) jbo v prihodnjih dneh začela s prodajo skupno 1,5 milijona letnih vinjet za prihodnje leto za osebna vozila in 80.000 letnih vinjet za motorna kolesa. Letne vinjete za leto 2009 bodo veljale 14 mesecev (od 1. decembra 2008 do 31. januarja 2010). Točen datum začetka prodaje šeni določen, vsekakor pa bodo v prodaji pred 1. decembrom, ko začnejo tudi veljati, so sporočili z Darsa. Prodaja šestmesečnih vinjet za leto 2009 se bo začela predvidoma po 15. decembru, veljale bodo od 1. januarja 2009. Letna vinjeta za osebna vozila (oz. vsa vozila do 3500 kilogramov) stane 55 evrov, polletna 35 evrov, za motorna kolesa pa letna 27,5 evra in polletna 17,5 evra.

V soboto in nedeljo smučarski sejem v Sežani

SEŽANA - Člani Smučarskega kluba Sežana tudi v letošnjem letu organizirajo tradicionalni smučarski sejem s komisijsko prodajo smučarske opreme v prostorih stare telovadnice v Sežani. Sejem bo odprt v soboto, 15. novembra od 9. do 17. ure in v nedeljo 16. novembra od 9. do 15. ure. Sejem je namenjen vsem tistim, ki bi radi prodali rabljeno smučarsko opremo in tistim, ki bi radi kupili smučarsko opremo ugodneje. Poleg rabljene smučarske opreme bodo imeli na sejmu tudi bogato ponudbo nove smučarske in športne opreme po znižanih cenah.

Za zdrava srca Krasa

SEŽANA - Klub kraški dren, Društvo za zdravje srca in ožilja-podružnica Kras in Društvo diabetikov Sežana prirejajo že 14. tradicionalno prireditev z naslovom Z razumom, pesmijo in plesom za zdrava srca Krasa, ki bo v ponedeljek, 17. novembra, ob 18. uri, v Kosovelovem domu v Sežani. Tudi letos so pripravili pester kulturni program, v katerem bodo nastopili malčki sežanskega vrtca, orientalski plesalki Vesna in Maja, učenci sežanske glasbene šole, plesno animacijske skupine Boom, Ice Angels in Break Dance, plesne skupine Štorovke in člani mešanega pevskega zbora iz Senožeč. O pomenu preprečevanja srčnožilnih bolezni bo spregovorila predsednica kraške podružnice društva za srce dr. Ljubislava Škibin. Program se bo pričel že ob 15. uri, ko bodo potekale v predverju Kosovelovega doma brezplačne meritve maščob v krvi s svetovanjem vred, po kulturnem programu bo sledilo druženje ob številnih stoninah zdrave prehrane. Tudi tokrat vstopnine ni. (O.K.)



EVROPSKA UNIJA - V torek je javno podprl evroskeptično skupino Libertas, ki nasprotuje Lizbonski pogodbi

Češki predsednik s podporo evroskeptikom ujezil irsko vlado

Irski zunanji minister Micheal Martin je menil, da izjave češkega predsednika niso primerne za uradni obisk

DUBLIN - Češki predsednik Václav Klaus je med obiskom na Irskem ujezil irsko vlado, ko je v torek javno podprl evroskeptično skupino Libertas, ki aktivno nasprotuje Lizbonski pogodbi. Češki predsednik, ki je pozdravil junijsko zavrnitev Lizbonske pogodbe na referendumu na Irskem, se je v torek zvečer v okviru obiska v Dublinu sešel z voditelji organizacije Libertas, ki jo vodi milijarder Declan Ganley. Večerja s predstavniki Libertasa, ki so dejavno sodelovali v kampanji proti Lizbonski pogodbi, naj bi bila po navedbah virov v češki delegaciji, na katere se sklicuje francoska tiskovna agencija AFP, "zasebni del" tridnevnega uradnega obiska Klause na Irskem.

Po poročanju irskega radia RTE je Klaus v torek dejal, da Lizbonska pogodba ne bo povečala svobode in demokracije, temveč ravno nasprotno. "S tega vidika se strinjam z gospodom Ganleyjem," je dejal in dodal, da Čehi menijo podobno kot Irci in da so referendum o Lizbonski pogodbi spremljali z velikim zanimanjem.

Irski zunanji minister Micheal Martin je izjave češkega predsednika v pogovoru za RTE včeraj označil za politične in menil, da niso primerne za uradni obisk, še posebej ne v času, ko irska vlada z evropskimi partnerji razpravlja o izhodu iz krize, v katero je irski "ne" pahnil sedemindvajseterico.

Klaus je v odzivu na očitke Martina dejal, da gre za hinavščino. "Če mi kdo ne bi bil všeč, bi mu to povedal v obraz in ne za njegovim hrbtom," je dejal v Dublinu za češke medije. "Resnično sem menil, da težave z demokracijo v Evropi že izginjajo, vendar ob odzivih irskega zunanjega ministra in irskih medijev, vidim, da je celo huje, kot sem mislil," je dodal češki predsednik.

Kako se bo razpletlo reševanje nove pogodbe EU na Irskem, sicer še vedno ni jasno. Premier Brian Cowen naj bi predloge za rešitev problema predstavil na decembrskem vrhu unije. Najpogosteje se kot možnost omenja nov referendum, vendar pa je njegov izid v gospodarski recesiji, v katero je zapadla Irska, negotov.

Tudi Češka še ni potrdila Lizbonske pogodbe, Klaus pa si prizadeva, da tega niti ne bi storila. Prav ta mesec o tem, ali je pogodba skladna s češko ustavo, odloča ustavno sodišče v Pragi. Razprava na sodišču je bila predvidena za ponedeljek, vendar so jo prav zaradi Klausovega obiska na Irskem preložili na konec meseca. (STA)



Irška predsednica Mary McAleese in češki predsednik Václav Klaus

EU - Zaradi kartelnega dogovarjanja

Proizvajalcem stekla za avte najvišja kazen doslej

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj proizvajalce avtomobilskega stekla zaradi kartelnega dogovarjanja kaznovala z doslej najvišjo kaznijo 1,38 milijarde evrov. Kazen je naložila glavnim akterjem na tem področju v Evropi, najvišjo bo moral plačati francoski Saint-Gobain, sledijo britanski Pilkington, japonski Asahi in belgijski Soliver.

Omenjena štiri podjetja so po podatkih Bruslja obvladovala 90 odstotkov trga z avtomobilskim steklom v Evropi. "Podjetja so pet let goljufala avtomobilsko industrijo in kupce avtomobilov na tržišču, v zadnjem letu kartelnega dogovarjanja vrednem dve milijardi evrov," je pojasnila komisarka za konkurenco Neelie Kroes.

Francoski Saint-Gobain bo moral plačati levji delež kazni - 896 milijonov evrov. Komisija je kazen temu podjetju dvignila za 60 odstotkov, ker je zakonodaja kršil večkrat. Britanski Pilkington bo plačal 370 milijonov evrov, japonski Asahi 113,5 milijona evrov,

pri čemer mu je Bruselj kazen zaradi sodelovanja prepolovil. Belgijski Soliver bo plačal 4,4 milijona evrov, v kartelu pa je sodeloval le občasno.

Komisija je preiskavo začela na osnovi anonimne prijave. Asahi s svojim evropskim partnerjem AGC Flat Glass je v preiskavi sodeloval s komisijo, zato mu je ta kazen znižala za 50 odstotkov.

Iz Saint-Gobaina so po poročanju francoske tiskovne agencije AFP že sporočili, da se bodo proti odločitvi Bruslja pritožili na Sodišču prve stopnje. "Prizivni postopek zaustavi plačilo kazni do sodbe sodišča v zameno za izdajo bančne garancije," so zapisali v podjetju.

Predlagana kazen, ki predstavlja 95 odstotkov letnega prometa v proizvodnji originalne avtomobilске opreme podjetja Saint Gobain Vitrage v Evropi in več deset neto letnih dobičkov, je nedvomno pretirana in nesorazmerna," so še poudarili v skupini Saint-Gobain. (STA)

EU - Evropska komisija preklicala oblikovne standarde

Spet dovoljeni ukrivljene kumare in grčavo korenje

BRUSELJ - V EU bo po novem - tudi v luči finančne krize - dovoljena prodaja ukrivljenega ali drugače nepravilno oblikovanega sadja in zelenjave. Evropska komisija je namreč razveljavila posebne tržne standarde za 26 vrst sadja in zelenjave. Nepravilno oblikovana sadja in zelenjava bosta na policah od 1. julija prihodnje leto. "Pravila, ki urejajo velikost in obliko sadja in zelenjave, bodo po današnjem glasovanju držav članic EU o predlogih komisije za razveljavitev posebnih tržnih standardov za 26 vrst sadja in zelenjave postala stvar preteklosti," je včeraj sporočila komisija.

Stari tržni standardi bodo prenehali veljati za naslednjih 26 proizvodov: marelice, artičoke, beluše, jajčevce, avokado, fižol, brstični ohrov, korenje, cvetačo, češnje, bučke, kumare, gojene gobe, česen, neoluščene lešnike, glavnato zelje, por, melone, čebulo, grah, slive, gomoljno zeleno, špinačo, neoluščene orehe, lubenice in belgijski radič.

Ohranili pa bi se posebni tržni standardi za deset proizvodov, ki ustrezajo 75 odstotkom vrednosti trgovine EU: jabolka,



Mariann Fischer Boel

agruma, kivi, zeleno solato, breskve in nektarine, hruške, jagode, sladko papriko, namizno grozdje in paradižnik. Vendar pa bi lahko, poudarjajo v Bruslju, države članice tudi teh deset vrst izzele iz standardov, če bi se v trgovinah prodajale z ustreznimi oznakami. Konkretno to pomeni, da bi se jabolko, ki ne ustreza standardu, lahko

prodajalo v trgovini, če bi bilo označeno kot "proizvod, namenjen za predelavo" ali z enakovrednim besedilom. Drugače povedano: tovrstne prehranske izdelke bi morali z ustreznim označevanjem razlikovati od sadja razreda ekstra, I in II.

Nova pravila bodo tako nacionalnim organom omogočila, da dovolijo prodajo vsega sadja in zelenjave ne glede na njegovo velikost in obliko, poudarjajo v Bruslju. "To napoveduje nove čase za ukrivljene kumare in grčavo korenje," je ob tem dejala evropska komisarka za kmetijstvo in razvoj podeželja Mariann Fischer Boel.

Po njenih besedah gre za "konkreten primer prizadevanj za zmanjšanje nepotrebnih upravnih formalnosti". "Tovrstnih zadev nam preprosto ni treba urejati na ravni EU. Veliko bolje jih je prepustiti upravljavcem trga. V časih visokih cen hrane in splošnih gospodarskih težav bi morali imeti potrošniki možnost izbirati med najširšo možno ponudbo proizvodov. Nesmiselno je metati stran proizvode, s katerimi ni nič narobe, samo zato, ker so 'napačne' oblike," je jasna komisarka. (STA)

EU - Pred predsedovanjem

Češka tarča kritik in dvomov

BRUSELJ - Kmalu bo krmilo EU za Francijo in Slovenijo kot druga iz generacije novih članic prevzela Češka, ena najbolj evroskeptičnih držav v evropski družini. Evroskepticizem, sovjetska preteklost in notranja trenja v državi vzbujajo dvome, ali bo češko predsedstvo kos krizam, ki pestijo EU - finančni, gruzijski in težavam z Lizbonsko pogodbo. "Zanimivo je primerjati Slovenijo s Češko. V obeh primerih se je na notranjepolitičnem prizorišču tik pred predsedovanjem pokazala velika nervoza, ki kaže na nezaupanje vase, a pri Sloveniji se je vedelo, da ni tako resno, pri Češki pa je to bolj tvegano," menijo visoki viri pri EU.

Slovenska vlada je novembra lani pred predsedovanjem prestala glasovanje o nezaupnici, po enem letu pa se je podobna zgodba ponovila na Češkem. Desnosredinska vlada Mireka Topolaneke je konec oktobra komaj prestala glasovanje o nezaupnici, ki ga je zaradi afere z izsiljevanjem zahtevala opozicija. "Toda v Sloveniji so bile vse stranke bolj ali manj naklonjene EU, evroskepticizem na Češkem pa je resna zadeva," opozarjajo viri. Češka ima namreč izjemno protievropskega predsednika Václava Klause, desnosredinski premier Mirek Topolaneke pa v domačem parlamentu nima večine.

"Vlada je z opozicijo sklenila dogovor o sodelovanju med predsedovanjem, tako da nas stabilnost koalicije ne skrbi," menijo češki diplomatski viri v Bruslju. Prav tako opozarjajo, da mediji preveč napihujejo vlogo predsednika Klause, ki je v resnici zgolj obrobna politična osebnost in niti med ljudmi ni več posebej priljubljen.

Slovenija je imela sicer v primerjavi s tem, kar se obeta Češki, po oceni političnih analitikov v Bruslju razmeroma mirno predsedovanje, ki sta ga najbolj pretresla razglasitev neodvisnosti Kosova februarja letos in zavrnitev Lizbonske pogodbe na Irskem junija, ob koncu predsedovanja. "Kar čaka Češko, pa še zdaleč ni zavidljivo," poudarjajo viri. EU se sooča z globalno finančno krizo, z novo ero odnosov z Rusijo po vojaških spopadih v Gruziji ter z negotovo usodo Lizbonske pogodbe, ki je po navedbah virov "še danes tako nepredvidljiva, da se sploh ne ve, kako bodo Čehi predsedovali".

Kar se tiče finančne krize, vodilni evropski politiki opozarjajo, da država brez evra ni primerna za vodenje EU v času globalne recesije. Sedanji predsedujoči, francoski predsednik Nicolas Sarkozy, je tako že naznanil, da bi rad svoje "predsedovanje" evroskupini podaljšal za eno leto. Češka ima sicer precej kritična stališča do reševanja krize pod vodstvom francoskega predsedstva in Evropske komisije. Predsednik Klaus, po izobrazbi ekonomist, je predloge EU za reševanje krize opisal kot "stari socializem", poleg tega v Pragi opozarjajo, da bi morali biti ukrepi v skladu z veljavnimi pravili glede državnih pomoči in poštena konkurenca.

Pri soočanju z gruzijsko krizo pa mnogi opozarjajo, da je bila Češka nekdaj del sovjetskega bloka in bo prva država s takšno izkušnjo, ki bo predsedovala EU. Kritike, da Praga zaradi tega ne bo znala v pravem tonu govoriti s Kremliem, Čehi zavračajo z besedami, da po 40 letih pod sovjetsko

vladavino "intimno poznajo rusko psiho". "To je prednost, ne slabost. Češka je razmeroma pragmatična in Rusija jo spoštuje bolj kot Litvo in Poljsko," menijo češki diplomatski viri v Bruslju.

Češka prav tako ni ravno zgled v reševanju krize z Lizbonsko pogodbo, saj je ena redkih članic, ki je še ni ratificirala, predvsem zaradi bojazni, da bo dokument omejil vpliv malih držav v EU. Čeprav v Pragi obljublja, da bo pogodba do januarja potrjena, takšen odnos v EU ne vzbuja zaupanja.

Prav tako v Evropi ne vzbujajo zaupanja tesni odnosi Češke z ZDA. Ameriko mnogi Čehi vidijo kot rešiteljico v prvi in drugi svetovni vojni ter v hladni vojni, zato so še danes prepričani, da je njihova edina prava zaveznica. Dokaz za to je sporno češko soglasje k namestitvi ameriškega protiraketnega ščita na njihovem ozemlju. Mnogo Čehov vidi ZDA kot sposobno ukrepanja, medtem ko je EU zanje le "debatni klub". Predsednik Klaus je na primer ocenil, da bo češko predsedovanje nepomembno, saj imajo v EU resnično vpliv le Francija, Nemčija, Velika Britanija in Italija. "Češki politiki naj ne mislijo, da lahko na kar koli vplivajo," je menil.

Praški grad, kjer biva Klaus in na katerem v znak evroskepticizma ne plapolata zastava EU, je po mnenju političnih opazovalcev največja grožnja za češko predsedovanje. To je priznal tudi sam predsednik, ki je v eni od svojih izjav dejal: "Največ, kar lahko storim za češko predsedovanje, je, da se za pol leta umaknem."

Češki zunanji minister Karel Schwarzenberg je sicer optimističen: "Tudi manjše države so že predsedovale EU, lahko smo bolj ali slabši, toda vsekakor bomo ostali v dobrem povprečju." Tudi češki diplomatski viri verjamejo, da bo Češka dobro izpeljala predsedovanje. "Spremljali smo delo Francije, Slovenije in Portugalske ter se veliko naučili. V primeru Slovenije predvsem z vidika organizacije, ki je bila brezhibna, bili smo navdušeni nad Brdom," so pojasnili viri.

Diplomatski viri v Bruslju tudi opozarjajo, da večina kritik in dvomov glede Češke prihaja iz Francije, iz Elizejske palače, ker želi Sarkozy pač obdržati vajeti v svojih rokah. Na nedavnem srečanju sta Sarkozy in Topolaneke po navedbah virov sklenila dogovor, v katerem je med drugim Češka pristala na francoske težnje po vodenju Unije za Sredozemlje. "Tako so se sedaj ti napadi iz Elizejske palače umirili," pravijo viri.

Dobro obveščeni diplomatski viri pri EU še poudarjajo, da se Češka "vsebinsko, logistično in strateško zelo resno pripravlja na predsedovanje EU ter da dobro razume tako ustroj delovanja EU kot politični vidik". Politični trenutek je specifičen, a bo Češki kot predsedujoči uspelo vsaj deloma stopiti iz nacionalne kože," menijo diplomatski viri.

Na predsedovanje Češke bo pomembno vplivalo tudi dejstvo, da se marca razpusti Evropski parlament in bo tako treba številne dosjeje obravnavati z dvojno hitrostjo, opozarjajo češki diplomatski viri. To zna biti problem predvsem za uveljavljanje podnebnih in okoljskih ciljev, če ti ne bodo potrjeni že med francoskim predsedstvom.

Petra Miklavc (STA)



RUSIJA - Neimenovani ruski predstavnik napadel Busha in napovedal pogajanja z Obama

Kremelj zavrnil ponudbo ZDA glede protiraketne obrambe

Premier Putin prvič postavil gradnjo plinovoda pod Baltikom pod vprašaj

MOSKVA - Kremelj je po poročanju ruskih medijev, ki jih povzema francoska tiskovna agencija AFP, predloge ZDA za sodelovanje v protiraketni obrambi zavrnil kot nezadostne. Rusija naj bi bila sicer pripravljena sodelovati z Washingtonom pri vprašanih evropske varnosti in se bo lotila pogajanj z administracijo novo izvoljenega predsednika ZDA Baracka Obame.

Neimenovani visoki predstavnik Kremlja, ki ga povzemata ruski tiskovni agenciji Interfax in Itar-Tass, je administracijo sedanjega predsednika ZDA Georgea Busha tudi obtožil, da novi ekipi Obame ni prepustila nobene druge možnosti, kot da sprejme in nadaljuje z obstoječim programom protiraketne obrambe. "Ne bomo se strinjali s temi predlogi in se bomo pogajali z novo administracijo," je izjavil predstavnik Kremlja. Busheva administracija želi "za vsako ceno zagotoviti nesprenemljivost te rešitve" in novoizvoljenega predsednika "spraviti v položaj, da ne bo imel nobenega izhoda in bo prevzel odgovornost za to, kar so si oni izmislili", je še dodal.

Rusija načrtom ZDA glede postavitve delov ameriškega protiraketnega štita na Češkem in Poljskem že vse od začetka ostro nasprotuje. Ruski predsednik Dmitrij Medvedjev je minuli teden napovedal, da bo Rusija v primeru dejanske postavitve štita v svoji eksklavi Kaliningrad namestila rakete kratkega dosega tipa Iskander. Washington je pred dnevi sporočil, da je predstavil nove predloge, s katerimi želi pomiriti pomisleke Rusije glede omenjenega štita. Med njimi so tudi predlogi glede pogodbe, ki naj bi nasledila Sporazum o omejevanju strateškega orožja Start I, potem ko se mu decembra 2009 izteka veljavnost.

Glavni ameriški pogajalec John Rood je ob tem dodal, da njihovi tokratni predlogi temeljijo na prejšnjih, v skladu s katerimi bi imele ruske oblasti dostop do ameriškega radarja na češkem in prestreznih raket na Poljskem.

Ruski premier Vladimir Putin pa je včeraj je spričo kritik iz več evropskih držav pod vprašaj postavil izgradnjo plinovoda pod Baltikom. Če Evropa ne rabi toliko plina, kot lahko pošiljamo, potem "te povezave ne bomo gradili," je dejal Putin na srečanju s finskim premierom Mattijem Vanhanenom v Moskvi. (STA)

Ruski premier Vladimir Putin in finski premier Matti Vanhanen



ZDA - Po telefonu se je pogovoril tudi z drugimi voditelji

Obama se je v telefonskem klicu zahvalil papežu za čestitke

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je v torek prejel telefonski klic novoizvoljenega ameriškega predsednika Baracka Obame, ki se mu je želel zahvaliti za sporočilo, v katerem mu je dan po izvolitvi čestital in zaželel veliko uspeha, je za francosko tiskovno agencijo AFP povedal tiskovni predstavnik Vatikan Federico Lombardi.

Kot je pojasnil Lombardi, torkov klic sodi v niz telefonskih pogovorov, ki jih je Obama po izvolitvi opravil z več svetovnimi voditelji. S klicem papežu se je odzval na telegram s čestitkami, v katerem je Benedikt XVI. pozdravil "zgodovinski dogodek", ki ga predstavlja Obamova zmaga na ameriških predsedniških volitvah 4. novembra.

Dan po ameriških volitvah so se sicer po navedbah AFP italijanski časniki razpisali o predvidnem odnosu Vatikanu do Obame, saj naj bi ta imel preveč "liberalne" poglede. Obama, ki

pripada leta 1957 ustanovljeni protestantski cerkvi Združena Kristusova cerkev, namreč zagovarja pravico do splava in civilne zveze homoseksualnih parov.

Kot poroča ameriška tiskovna agencija AP, je Obama prav tako v torek poklical tudi brazilskega predsednika Luiza Inacia Lulo da Silvo, indijskega premiera Manmohana Singha, jordanskega kralja Abdulaha II., in predsednika Kenije, domovine svojega očeta, Mwaija Kibakija. V pogovoru se jim je zahvalil za izrečene čestitke ob izvolitvi.

Obama je sicer že minuli četrtek, dva dneva po volitvah, po telefonu poklical voditelje devetih zaveznic ZDA, da bi se jim zahvalil za čestitke, ki so mu jih izrekli ob izvolitvi na torkovih volitvah. Obama je tako vrnil klic voditeljem Avstralije, Velike Britanije, Kanade, Francije, Nemčije, Izraela, Japonske, Mehike, Italije in Južne Koreje.



Barack Obama

Na Haitiju se je znova porušila šola

PORT-AU-PRINCE - Pet dni po tem, ko se je v predmestju haitijske prestolnice Port-au-Prince zrušila šola in zahtevala najmanj 93 življenj, se je včeraj delno porušila še ena šola. Pri tem je bilo ranjenih devet ljudi. Po podatkih policije se je del šolskega poslopja sesedel po močnem deževju in ko so bili učenci na dvorišču. Sedem učencev je utrpelo lažje poškodbe, dva hujše, pod ruševinami pa ni ostal nihče.

Minuli petek se je v predmestju prestolnice zrušila trinadstropna zasebna šola, kamor hodijo otroci v starosti od treh do 20 let. Umrlo je najmanj 93 učencev in učiteljev, 150 je bilo ranjenih. Iskanje morebitnih ponesrečenih reševalci nadaljujejo, čeprav so izgubili upanje, da bodo še našli preživele.

Iran preizkusil novo balistično raketo

TEHERAN - Iran je včeraj uspešno preizkusil novo, izboljšano verzijo balistične rakete z dosegom okoli 2000 kilometrov, poroča ameriška tiskovna agencija AP. S tem dosegom raketa lahko zlahka doseže Izrael in celo jug Evrope. Kot je na državni televiziji povedal iranski obrambni minister Mustafa Mohamed Nadžar, je nova raketa sadžil natančnejša od dosedanje iranske rakete dolgega dosega. Raketa uporablja dvostopenjski pogon na trdno raketno gorivo, kar je novost v iranski raketni tehnologiji, saj so sedanje verzije iranskih raket dolgega dosega uporabljale predvsem tekoče gorivo. Tudi zaradi tega naj bi bila raketa bolj natančna.

Minister je še povedal, da je raketa del "obrambne in zadrževalne strategije", vsekakor pa del "obrambe". Več podrobnosti o značilnostih rakete ni povedal. Niti ni pojasnil, ali je zmožna nositi jedrsko konico.

Al Bašir napovedal prekinitev ognja v Darfurju

KARTUM - Sudanski predsednik Omar al Bašir je včeraj napovedal takojšnjo in brezpogojno prekinitev ognja v Darfurju ter pozval k razorožitvi milic, ki pušajo po tej pokrajini na zahodu Sudana.

"S tem objavljam takojšnjo brezpogojno prekinitev ognja med oboroženimi silami in vojskujočimi se stranmi, pod pogojem, da se vzpostavi učinkovit nadzorni mehanizem ter da to spoštujejo vse vpletene strani," je sporočil al Bašir. Predsednik je tudi pozval k "takojšnji kampanji za razorožitev milic in omejitev uporabe orožja med oboroženimi silami", kar je očitno letelo na zloglasne milice džandžavidov, ki naj bi jih podpirale oblasti v Kartumu. "Potrjujemo našo zavezanost pogajanjem za doseg mirnih rešitev, ki zagotavljajo izkorenjenje sporov," je še dodal. (STA)

POLJSKA - Zaradi pokojninske reforme in drugih ukrepov

200 delavcev zasedlo pisarno premiera Tuska

VARŠAVA - Kakih 200 članov sindikata je včeraj iz protesta proti načrtovani pokojninski reformi zavzelo pisarno poljskega premiera Donalda Tuska v Varšavi. Tusk je bil tedaj v Frankfurtu na pogovorih s predstavniki Evropske centralne banke o načrtih Poljske za uvedbo evra. Delavci vztrajajo, da bodo odšli šele po srečanju s premierom.

Gre za člane bolj radikalnega sindikata Avgust 80, ki se je odcepil od sindikata Solidarnost. Delavci so sicer zavzeli pisarne, ki jih Tusk uporablja kot član poljskega parlamenta, in ne prostore kabineta predsednika vlada, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Delavci vztrajajo, da bodo ostali v pisarni, vse dokler se ne bodo srečali s Tuskom. "Vemo, da ne bo na hitro pustil vseh svojih obveznosti ... Toda slej ko prej se bo moral prikazati v svoji poslanski pisarni," je za poljsko tiskovno agen-

cijo PAP, ki jo povzema nemški dpa, povedal eden od protestnikov Krzysztof Labadz.

Spodnji dom poljskega parlamenta je minuli teden sprejel zakon, s katerim se število zaposlenih, upravičenih do predčasne upokojitve, občutno znižuje. Gre za pravico kakih 750.000 delavcev, predvsem učiteljev in železničarjev, da se upokojijo pet let pred ostalimi poklicnimi skupinami. Zakon morata sedaj potrditi še zgornji dom parlamenta in poljski predsednik.

Protestniki nasprotujejo tudi načrtovani privatizaciji poljskih bolnišnic in zaprtju ladjedelnic v Gdyniji in Szczecinu, ki naj bi jih poljska vlada v skladu z zahtevami Evropske komisije prodala do konca maja 2009 prodala ladjedelnici in z denarjem povrnila državno pomoč, ki je bila v nasprotju z evropsko zakonodajo namenjena tema ladjedelnicama. (STA)



Donald Tusk

UKRAJINA - Zaostritev politične krize

Predsednik parlamenta odstavljen, volitve odložene

KIJEV - Politična kriza v Ukrajini se je včeraj dodatno zaostrila z odstavitvijo predsednika tamkajšnjega parlamenta Arsenija Jacenjuka, parlamentu pa ni uspelo izvoliti novega predsednika. Medtem je ukrajinski predsednik Viktor Juščenko napovedal, da bodo izvedbo predčasnih parlamentarnih volitev odložili na prihodnje leto.

Jacenjuk je po izglasovanju nezaupnice dejal, da je to le dokaz, da je demokracija v Ukrajini ogrožena. Za njegovo odstavitev je glasovalo 233 od 450 poslancev, za tako potezo pa so se odločili proruski, proevropski in neodvisni poslanci. Juščenko je že od prejšnjega meseca vpleten v spor s premierko Julijo Timošenko in z razdvojenim parlamentom, predvsem zaradi časovnega načrta za izvedbo predčasnih volitev, pa tudi zaradi parlamentarnih ukrepov za okrepitev vse šibkejšega gospodarstva.

Jacenjukovo izrazito nasprotovanje nekaterim predlogom Juščenkoviim ukrepom je spremenilo tudi razmerje moči v parlamentu. Juščenko lojalni poslanci so na-

mreč včeraj podprli odstavitev Jacenjuka, zaradi česar je Ukrajina ostala brez predsednika parlamenta, čemur bo v prihodnjih tednih sledilo mučno iskanje Jacenjukove zamenjave. Opazovalci so spričo teh dejstev mnenja, da bo v državi močno oteženo sprejetje zakonodaje, potrebne za blažitev škode, ki bi jo na ukrajinskem trgu lahko povzročila svetovna gospodarska kriza.

Volitve, ki so bile sprva predvidene za 15. december, sedaj onemogočajo prav poslanci. Ne želijo namreč potrditi sklepa o financiranju volitev, kar povsem tehnično onemogoča, da bi volitve tudi dejansko izpeljali. Jacenjuk je v zadnjih mesecih tudi odkrito pozival k preoblikovanju proevropskih strank, poleg tega je večkrat namignil, da bi v Ukrajini trenutno izredno nepriljubljeni Juščenko moral prostor odstopiti novi generaciji reformističnih politikov.

Juščenko je tako včeraj že priznal, da volitev ne bo mogoče izpeljati decembra. Za rusko tiskovno agencijo Interfax je poudaril, da bodo te lahko potekale šele v začetku prihodnjega leta, ni pa želel komentirati odstavitve Jacenjuka. (STA)



TENIS - Masters Švicar Federer še lahko upa

ŠANGHAI - Najboljši teniški igralec zadnjih let Švicar Roger Federer je na ključnem turnirju najboljših igralcev sveta (masters) v Šanghaju zabeležil prvo zmago. Drugi z lestvice ATP je s 7:6 (4) in 6:4 premagal Čeha Radeka Štepaneka, ki je na turnirju zamenjal poškodovanega Andyja Roddicka. S tem je Švicar ohranil možnosti za napredovanje v polfinale.O tem, katera dva igralca bosta iz rdeče predtekmovalne skupine napredovala med najboljše štiri, bo tako odločal zadnji krog. Federer bo moral premagati Škota Andyja Murrayja, ki si je napredovanje že zagotovil po zmagi s 6:4, 6:2 nad Francozom Gillesom Simonom. Slednji ima tudi še možnosti za napredovanje, potrebuje pa zmago proti Štepaneku in hkrati zmago Murrayja proti Federerju.

Nemčija prehitela Italijo na lestvici FIFA

ZÜRICH - Nemška nogometna reprezentanca se je na najnovejši jakostni lestvici Mednarodne nogometne zveze FIFA s tretjega povzpela na drugo mesto. Še naprej vodijo evropski prvaki Španci, tretji pa so zdaj svetovni prvaki Italijani. Slovenska reprezentanca je po lestvici napredovala kar 15 mest in je zdaj 58. Na 4. mestu je Nizozemska, 5. je Brazilija, 6. Argentina, 7. Hrvaška, 8. Rusija, 9. Češka, 10. pa Anglija.

Uspeh Lottomatice

VITORIA - Rimska Lottomatica je v košarkarski evroligi dosegla sinoči zelo pomembno zmago s 93:90 (20:12, 49:39, 71:62) na gostovanju v Španiji pri moštvu Tau Vitoria. Sani Bečirovič je v 27 minutah dosegel 23 točk, Primož Brezec pa je v 20 minutah dosegel 18 točk in imel 4 skoke. Ostali izid: CSKA Moskva - Efes Pilsen 90:68 (Erazem Lorbek 11 točk, 7 skokov v 22 minutah za CSKA)

Tretjeligaš izločil Real

MADRID - Nogometaši španskega tretjeligaša Real Uniona so pripravili prvovrstno presenečenje v španskem nogometnem pokalu. V šestnajstini finala so v Madridu izločili madridski Real.Uspeh Real Uniona iz Iruna ni bil le trenutek sreče. Najprej so tretjeligaši dobili domačo tekmo s 3:2, nato pa v Madridu zabili kar tri gole. Izgubili so s 4:3 (1:1) in napredovali zaradi pravila o večjem številu doseženih zadetkov v gosteh.

41 točk LeBrona Jamesa

CLEVELAND - Košarkarska ekipa Cleveland Cavaliers je v noči na sredo z 99:93 premagala Milwaukee Bucks, pri tem pa je prvi zvezdnik ekipe LeBron James dosegel kar 41 točk, s čimer je izenačil rekord sezone. Los Angeles Lakers so v gosteh s 106:99 premagali Dallas Mavericks, slovenski košarkar Saša Vujačić pa je v 12 minutah za Los Angeles nanizal sedem točk in ujel pet odbitih žog. Sacramento Kings so doma izgubili proti Detroit Pistons (92:100), Beno Udrih pa je v 37 minutah nanizal 18 točk, sedem skokov in tri podaje za Kralje.

Šest golov Triestine

V tekmi za trening je drugoligaš Triestina včeraj s 6:0 premagal Palmanovo, ki nastopa v elitni ligi.

Novogoričanke naprej Kanalci izločeni

DRAČ - Odbojkarice HiT Nove Gorice so v povratni tekmi drugega kroga pokala Challenge v Draču premagale Tirano s 3:0 (19, 22, 18) in si s skupnim izidom 6:0 priborile nastop v tretjem krogu. Končala pa se je pot fantov Salonita Anhova v šestnajstini finala pokala Evropske odbojcarske zveze (CEV). S finskim moštvom Pielaveden Sampso so izgubili tudi v gosteh 0:3 (-19, -13, -19). Iz pokala Challenge so izpadli tudi Mariborčani. Izločil jih je turški Galatasaray.

NOGOMET - V osmini finala Videmčani izločili Reggino z 8:7 po 19 enajstmetrovkah

Koprčan Koprivec pokalni junak Udineseja

Tretji vratar moštva ubranil dva strela, enkrat pa sam zadel z bele točke



Udinesejevemu napadalcu Quagliarelli je sodnik pokazal rdeči karton

ANSA

Udinese - Reggina 8:7 po 11-m (0:0)

UDINESE (4-4-2): Belardi 5, Nef 6, Zapata 5.5 (Luković 6.5), Sala 6, Felipe 5.5, Motta 5, Obodo 6, Asamoah 6, Paquale 5.5, Floro Flores 6 (Quagliarella 5), Sanchez 7 (Koprivec). Trener: Marino.

REGGINA (4-4-1-1): Marino 6.5, Alvarez 5.5 (Ceravolo 6), Cosenza 6.5, Basso 6, Costa 6, Sestu 6, Tognozzi 6, Viola 6.5, Di Gennaro 6 (Rakić), Hallfredsson 5, Stuani 5 (Barilla 6). Trener: Orlandi.

Enajstmetrovke: Luković (U), Tognozzi (R), Obodo (U), Ceravolo (R), Sala (U), Barilla (R), Felipe (U), Costa (R), Nef (U), Rakić (R), Asamoah (U), Basso (R), Koprivec (U), Marino (R), Luković (U).

IZKLJUČENA: Belardi in Quagliarella.

VIDEM - Po pravem maratonskem dvoboju v streljanju enajstmetrovk (streljali so jih kar 19) so se v četrtfinale državnega pokala uvrstili nogometaši Udineseja, ki so včeraj popoldne imeli tudi kanček sreče, saj

je Reggina v drugem polčasu s Hallfredssonom zgrešila kazenski strel (isti igralec je bil nenatančen tudi pri loteriji enajstmetrovk), ki ga je zakrivil domači vratar Belardi, ki je tokrat zamenjal prvega čuvaja mreže Samirja Handanoviča. Udinese je del tekme igral celo z devetimi igralci, saj je sodnik poleg Belardija izključil še Quagliarello.

Oba trenerja sta postavila na igrišče nekoliko spremenjeni postavi. Strateg videmskega kluba Pasquale Marino je na igrišče postavil Zapato, Oboda in Felipeja, ki so okrevali po poškodbi. Udinese se je v prvem polčasu le enkrat nevarno približal Regginovim vratom. Najlepšo priložnost za gol je v 43. minuti imel Motta, ki je nerodno zgrešil z zelo dobrega položaja. Reggina pa se je pred Udinesejevimi vrati nevarno predstavila v 75. minuti, toda Ceravolu ni uspelo premagati Belardija, ki je včeraj zamenjal slovenskega standardnega vratarja Handanoviča. V podaljških je Reggina za-

dela še prečko, vedno s Ceravolo.

Pri izvajanju enajstmetrovk pa se je izkazal 20-letni koprski vratar Jan Koprivec, ki je ubranil dve enajstmetrovki in še sam premagal nasprotnikovega vratarja Marina. Skratka, pravi junak tekme.

Trener Marino je bil po tekmi zadovoljen s svojimi varovanci: »Irpeli smo vse do zadnje enajstmetrovke. Vseeno bi pohvalil vse svoje varovance, ki so se borili kot levi. Tokrat sem zaupal tistim igralcem, ki so med prvenstvom doslej manj igrali. Felipe in Obodo sta že v dobri formi. Zapata pa mora še veliko trenirati, saj ni še povsem okrevал.«

Udinese se bo v četrtfinalu (21.1.) pomeril s Sampdorio.

OSTALA IZIDA: Sampdoria - Empoli 2:1, Napoli - Salernitana 3:1. OSTALI SPORED: Inter - Genoa bo 13. 1.; Roma - Bologna bo 17. 12.; Milan - Lazio bo 21. 1.; Fiorentina - Torino bo 17. 12.; Juventus - Catania bo 14.1.

ODBOJKA - Liga prvakov

Blejci po štirih setih strli odpor Dunajčanov

LJUBLJANA - Odbojkarji ACH Volleyja so v tekmi drugega kroga lige prvakov iztržili prvo zmago, potem ko so bili v Ljubljani s 3:1 (18, 22, -18, 12) boljši od dunajskega moštva aon hotVoleys. Blejci so se v skupini E povzpeli na drugo mesto, z enakim številom točk kot francoski Beauvais Oise, ki je že včeraj doma gladko z 0:3 izgubil z italijanskim prvakom Trentinom.

Blejski klub je tudi na prvi tekmi v letošnji sezoni, tako kot na treh lanskih, napolnil tivolsko halo s 4.000 navijači, ki so sledili mestoma spektakularni, ne pa tudi vrhunski igri obeh moštev. Blejci so avstrijskega prvaka letos že premagali v srednje evropski ligi, zato pa so sinoči v podstvu v setih z 2:0 dobesedno zaspali in tako so jih gostje prisilili k igranju četrtega seta, v katerem pa so bili Blejci spet oziroma še bolj prepričljivo boljši kot na začetku tekme.

Kanadski strokovnjak Hoag je v bistvu tekmo zaupal v roke Slovencev, saj je bil portoriški podajalec Perez na začetku edini tujec v moštvu, center Delano Thomas pa je zaradi poškodbe tako in tako sedel na tribuni. Odlično sta začela tolkač Čuturič in korektor Gasperini, po porazu v tretjem setu pa je trener opravil kar precej menjav. Tako so na igrišče stopili še veterani Gasperini, podajalec Šatler in kanadski tolkač Cundy in vnovič se je pokazalo, da ima Bled kar precej enakovrednih menjav, ali bo to dovolj za preboj v na-

Jasmin Čuturič je bil najboljši igralec Bleda



slednjo fazo, kar jim je lani spodletelo, pa bo verjetno pokazala že naslednja tekma prti francoskemu Beauvaisu.

ACH Volley - Aon Hotvolleys 3:1 (25:18, 25:22, 18:25, 25:12)

ACH: Čuturič in Pajenk 15, Cundy 10, Gasparini 9, Gadnik 8, Kamnik 7, Perez 2, Flajs in Šatler po 1.

AON: Patak 17, Porello 11, Nemeth 9, Schneider 5, Antunović, Raiser 4, Binder in Kardoš po 1.

OSTALI IZID SKUPINE E: Trentino Volley 4, Ach Volley Bled in Beauvais Oise 2, aon hotVoleys Dunaj 0. PRI-

KOTALKANJE

Začelo se je SP na Tajvanu

KAOHSIUNG - Na svetovnem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju na Tajvanu so včeraj začeli z nastopi v mladinskih kategorijah. Kot smo že poročali so se na prizorišču prvenstva pojavile velike težave s tekmovalno ploščo, na kateri se zelo drsi. Včeraj so mnoge delegacije grozile z odhodom s prvenstva. Kot nam je povedal zvezni trener in trener Tanje Romano Mojmir Kokorovec so nato progno primerno obdelali in so se tekmovanja odvijala v malo da ne optimalnih razmerah, čeprav bo verjetno potrebno v naslednjih dneh progno vnovič prekriti z ustreznimi preparati.

Po Kokorovčevi oceni so tudi vremenske razmere ugodne, saj je sicer toplo, vendar prijetno, hrana pa zadovoljiva. Nevšečno je predvsem to, da je hotel, v katerem so nastanjeni »azzurri«, uro oddaljen od športne dvorane, v kateri se odvija prvenstvo, tako da morajo vstajati že ob 6. uri zjutraj.

Danes bo na Tajvan odpoetovala tudi Poletova šampionka Tanja Romano, pristala pa bo jutri dopoldan. Prvi nastop bo imela prihodnjo sredo.



KOŠARKA - Sinoči 8. krog v državni C-ligi

Bor Radenska in Jadran Mark tesno izgubila

Vodilni Roncade dosegel na 1. maju 15 »trojk«, za Jadran usodni prosti meti

Bor Radenska – Texa Roncade 93:98 (18:26, 47:58, 65:71)

BOR RADENSKA: Krizman 3 (1:2, 1:3, 0:1), Giacomi 25 (6:6, 8:9, 1:3), Babich 11 (6:8, 1:2, 1:5), Monticolo 18 (4:6, 7:9, -), Kralj 10 (4:5, 3:4, -); Furigo 13 (1:1, 6:10, 0:2), Crevatin 9 (-, -, 3:4), Štokelj 4 (-, 2:3, 0:2), Bole, Devcich nv. TRENER: Mura. SON:25; PON: Štokelj (39); SKOKI: 22 (17 v obr, 5 v nap).

RONCADE: PM 19:25, 2T 17:29, 3T: 15:24; SKOKI: 20 (16 v obr, 4 v nap).

Do zadnje minute je zgledalo, da bo peterka iz Roncad na Stadionu 1. maja doživela prvi poraz v letošnji sezoni. Davide Monticolo je namreč minuto in 44 sekund pred zvokom sirene uspešno izvedel oba prosta meta in Bor Radenska je v veselje številnih svojih navijačev znižal zaostanek na eno samo točko (85:86).Toda Roncade so v nadaljevanju potrdile, da ni naključje, da so na prvem mestu na lestvici in da so resnično najresnejši kandidat za prestop v višjo ligo. V roku ene same minute so namreč s tremi zaporednimi trojkami dejansko zapečatili zmago.

Sinočnje srečanje je vsekakor potrdi-

lo, da Roncade razpalogajo z izrednim igral-skim kadrom. Peterka, ki jo trenira Mauro Seno, je sinoči predvajala dopadljivo in predvsem zelo hitro košarko, kar je Salesu in soigralcem omogočalo, da so iz razdalje ve-likokrat metali iz izdelanih položajev in de-jansko spravili na kolena domačo obrambo z meti za 3 točke, kot zgovorno kaže že sam statistični podatek: s trojkami so dosegli ce-lih 45 točk (metali so z 62% 15:24). Največ-je težave je obrambi Radenske povzročal iz-kušeni Visintin, ki je na koncu dosegel 24 točk, iz razdalje pa je bil precizen kot pravi ostrostrelec (7:9 za 3T, kar pomeni 78%).

Borovci so sicer srečanje pričeli zelo obetavno in povedli s 4:0, toda v nadaljeva-nju so pobudo prevzeli gostje, ki so takoj pri-tisnili na plin in si priigrali lepo prednost. Med tekmo so borovci sicer skušali nadok-naditi zaostanek. Večkrat so se približali na tri točke, kot na primer v drugi četrtini, ko je Crevatin dosegel fantastično trojko (37:40). Vendar so gostje v odločilnih trenutkih do-segli trojko in se znova oddaljili. V zadnji če-trtini bi gostitelji s koši Giacomija in Mon-ticola skoraj nadoknadili zaostanek, razplet pa žal ni bil tak, kot so upali v Borovem ta-boru in ob zvoku sirene so tokrat na tibunah na notah Brizgalne Brizge plesali gostje. Kljub porazu Borovi košarkarji zaslužijo pohvalo. »Od zmage nas je ločilo le 5 cm,« je upravi-čeno dejal trener Mura. (RAS)

Jadran Mark - Broetto Padova 78:80 (10:17, 19:35, 40:51, 68:68)

JADRAN: Oberdan 7 (2:2, 1:2, 1:2), S. Ferfoggia 30 (6:10, 12:19, -), Marusič 10 (4:7, 3:3,-), Franco 0 (-, 0:1, 0:4), Coco 18 (2:2, 5:9, 2:4), K. Ferfoggia 6 (2:2, 2:2, -), Semec 2 (0:5, 1:2, -), Madonia 4 (2:2, 1:2, 0:3), Malalan 1 (1:2, 0:1), Zaccaria n. v. TRENER: Popovič. SON: 27; PON: Franco (39), Marusič (39); SKOKI: 35 (29 obr, 6 nap).

PADOVA: PM 21:30, 2T 22:52, 3T: 27:66; SKOKI: 35 (22 v obr, 13 v nap).

Jadranovci so na domačem igrišču spet ostali praznih rok. Kar dvakrat so imeli Po-povičevi varovanci priložnost, da bi prevla-dali, a vsakič so odpovedali pri izvajanju pro-stih metov in skratka podarili obe razpolo-žljivi točki nasprotnikom.

Uvodni dve četrtini so jadranovci zai-grali nezbrano. Veliko je bilo izgubljenih žog

Jadran Mark je imel že po rednem delu prvo priložnost, da bi si priigral prvo zmago na domačem igrišču. Po osebni napaki nasprotnikov je Alen Semec imel na razpolago dva prosta meta, obakrat pa se je žoga odbila od obroča. Jadran je naposled moral igrati še petminutni podaljšek

KROMA



(kar 15), naivne napake pa so dopuščale Pa-dovi, da je vodstvo iz minute v minuto ve-čala. Tako je bilo po prvi četrtini že 10:17, v drugi četrtini pa so z delnim izidom 9:18 na-sprotniki povedli tudi na 16 točk.

Nezagrizeno in povsem nepovezano igro so Jadranovci v drugem delu srečanja iz-boljšali: od tretje četrtine dalje je bila pred-vsem obramba bolj učinkovita, v napadu pa so bili ostrostrelci zanesljivejši. V 25. minu-ti so se jadranovci približali na osem točk (31:39), ob koncu tretje četrtine pa so nepo-pustljivi nasprotniki (tudi po zaslugi napak Jadrana) spet povedli na 11 točk. Prava dra-ma pa se je začela v četrti četrtini, ko so ja-dranovci s pravo mero borbenosti zaigrali še bolj prepričljivo. Zaostanek se je počasi, a konstantno manjšal, tako da je bilo v 35. mi-nuti 51:57, le dve minuti pred koncem pa 59:65. Takrat je glavni protagonist v napadu postal Coco, s koši katerega se je Jadran pri-bližal le minuto pred koncem na eno točko (66:66). Peta osebna napaka Marusiča je omogočila, da so nasprotniki s prostima me-toma povedli na tri točke (65:68). Trojka Co-ca pa je prednost v zadnjih sekundah izni-

čila (68:68). Nasprotniki so imeli še napad, ki pa se ni izšel, tako da je Jadran imel še zad-njo priložnost. Ob zvoku sirene so gostje opravili osebno napako na Semca, ki je imel na razpolago dva prosta meta. Jadranovec pa ni zadel niti enega, tako da sta morali ekipi odigrati še petminutni podaljšek. Jadranov-ci (ki so zaigrali brez Franca in Marusiča, ker sta si nabrala 5 osebnih napak) se niso pre-dali in še naprej predvajali dopadljivo igro: prvič so povedli v 2. minuti podaljška na 72:71, nato pa še v 4. na 78:75. Vodstva pa v zadnjih sekundah niso uspeli zadržati in do-pustili nasprotnikom, da so povedli na 78:79. Le pet sekund pred koncem je Jadran s prostima metoma Saše Ferfoggie imel spet priložnost, da bi zmagal, a se je žoga obakrat odbila od obroča. V poslednjih sekundah se taktične izbire domačih igralcev niso izšle, ta-ko da je zmaga odšla v Padovo. »Ključni za poraz je bilo 13 zgrešenih prostih metov. Obenem pa je nedopustna taka predstava v prvem polčasu,« je bilo po srečanju kritičen Popovič. (V.S.)

DRŽAVNO PRVENSTVO U17: Ardita - Jadran ZKB 68:62.

TENIS

Paola Cigui na Mallorci v osmini finala



PAOLA CIGUI

KROMA

Gajevka Paola Cigui se je uvrstila v osmino finala mednarodnega ITF-tur-nirja na Mallorci z nagradnim skladom 10.000 dolarjev. Po zmagi v prvem kro-gu proti Španki Sheili Solsona-Carcaso-na je včeraj premagala tudi Slovenko Ta-jo Mohorčič. 19-letna slovenska teniška igralka iz Ljubljane sicer trenira na španski teniški akademiji, na svetovni ja-kostni lestvici pa je trenutno na 1053. mestu. Na Mallorci je svoje nastope za-čela šele v kvalifikacijah, včeraj pa je pro-ti Cigujevi izgubila. Gajevka je srečanje osvojila brez večjih težav s 6:2 in 6:4: »Na-spluh sem dobro igrala. V drugem nizu sem sicer že povedla na 4:1, nato pa za-ključila šele s 6:4,« je pojasnila Paola, ki je na španskem turnirju osma nosilka.

Danes se bo v osmini finala pome-rila s četrto nosilko Elizaveto Tochilov-skaya. Rusinja ima prav tako 19 let, na le-stvici WTA pa zaseda 449. mesto. Veči-noma je letos nastopala na turnirjih viš-jeja ranga (z nagradnim skladom 25.000 in 50.000 dolarjev). Najboljši rezultat je dosegla na turnirju v Rusiji maja z na-gradnim skladom 25.000 dolarjev, ko je izgubila šele v polfinalu, sicer pa je naj-večkrat izpadla v šestnajstini finala.



Obvestila

ZSSDI sporoča, da bo fotografska razstava ob 50-letnici Slovenskih špor-tnih iger v Narodnem domu (ul. F. Fil-zi 14) ta teden odprta jutri od 10.00 do 15.00. Možen je tudi ogled po dogovo-ru na telefonski številki 040-635627.

SK DEVIN prireja sejem rabljene smučarske, kolesarske in športne opre-me do 26. novembra v pristaniškem pre-delu v Tržiču pri Logistiki Eurocar - Ul. Grota del Dialu Zot, 5 od 10.30 do 19.00 po sledečem programu: še danes zbira-nje opreme; od 15. do 23.11. prodaja; 25. in 26.11. prevzem neprodane opreme.

NOGOMET - Deželni pokal za ekipe 2. amaterske lige

Breg »zmlek« Azzurro Primorje izenačilo v 93. minuti

Breg - Azzurra 4:0 (1:0)

STRELCI: Pernorio, Zucchiati 2, Bursich.

BREG: Barbato, Sestan (Medda), Cigui, Apollonio, Degrassi (Gustini), Erbi (Sabini), Gellini, Zucchiati, Pedarra (Suttora), Coppola, Pernorio (Busrich), trener Vitulič.

Brežani so v drugem polčasu si-nočnjega drugega kroga deželnega pokala povsem strli odpor goriške Azzurre. Va-rovanci trenerja Davorja Vituliča so že po prvem delu vodili za gol razlike. Prvič je nasprotnikovo mrežo zatresel Fran-cesco Pernorio, ki je lepo izkoristil Zuc-chiatijevo podajo. Vsi ostali zadetki so pad-li v drugem delu. Prav Zucchiati je naj-prej zadel v polno po lepi podaji Coppole, drugič pa še z glavo po podaji s kota. Pi-ko na i je pred koncem tekme postavil še Mauro Bursich. Trener Vitulič je bil za-dovoljen s svojimi varovanci. Pozitivno je, da so po dolgem času stopili na igrišče Medda, Coppola, Pedarra in Suttora. Prav gotovo bodo v veliko pomoč v na-daljevanju prvenstva.

Romana - Primorje Interland 3:3 (3:1)

STRELCI ZA PRIMORJE: Rebez, Merlak in Jan Čok.

PRIMORJE: Busan, Ferro, Mihich (Cheber), Ziani, Merlak, Candotti, Ma-nia, Pipan (Makivič), Rebez (Pavletič), Ra-valico (Jan Čok), Tuccio (Aljoša Čok), tren-ner Bidussi.

Dolinčan v dresu Primorja Mitja Merlak je v Tržiču nasprotnikovo mrežo zatresel po strelu z glavo

KROMA



Primorje je na blatnem in razmo-čenem igrišču v Tržiču iztrgalo točko. Pri-morjaši tako vodijo na lestvici v skupini D skupaj z Romano, ki pa ima boljši iz-kupiček v številu danih golov.

V prvem polčasu gostje niso igrali prepričljivo in Romana je že vodila s 3:1. Po vodstvu z 2:0 je v 36. minuti znižal zaostanek Rebez, že minuto kasneje pa so domačini še enkrat premagali Busa-na.

V drugem polčasu so Bidussijevi va-rovanci igrali kot prerojeni. Prevzeli so pobudo v svoje roke, čeprav so drugi za-detek dosegli šele po pol ure. Žogo v mre-žo je z glavo preusmeril Mitja Merlak.

Izenačujoči gol so rdeče-rumeni dosegli šele v podaljšku (v 93. minuti). Po stre-lu Makiviča je žogo potisnil v mrežo Jan Čok. Minuto kasneje bi lahko Primorje odneslo domov celotni izkupiček, toda Makivičev strel se je odbil od prečke. (jng)

SKUPINA D IZIDA 2. KROGA									
Breg - Azzurra GO 4:0, Romana - Primorje Interland 3:3									
Romana	2	1	1	0	6:4	4			
Primorje Int.	2	1	1	0	5:4	4			
Breg	2	1	0	1	5:2	3			
Azzurra	2	0	0	2	1:7	0			
PRIHODNJI KROG (17.12.): Azzurra - Primorje, Breg - Romana									

NAMIZNI TENIS - Deželna prvenstva ŠK Kras

Tretjeligaši niso zaslužili tako gladkega poraza

Moška C2-liga

Krasova postava je doživela v gosteh težek poraz proti sicer boljši videmski eki-pi, menimo pa, da naši fantje niso zasluž-i-li tako čistega poraza. Namesto odsotne-ga Lubrana je prijel za lopar Jasmin Kralj, da bi se lahko pripravila na bližajoče tek-me v B-ligi. Ekipa je odigrala povprečno in kapetan Edi Bole se je znašel v težavah za-radi komaj zamenjanih gum na loparju. Ostala dva člana ekipe sta se trudila dose-či kako pomembno točko, a nista ujela pra-vega ritma na žgoci.

Rangers Udine Edelweiss - Kras 5:0

Petrani - Jasmin Kralj 3:0 (7,6,5); Mia-ni M. - Edi Bole 3:2 (9,-7-10,8,11); Miani C. - Tom Fabiani 3:0 (7,7,2); Petrani - Bole 3:2 (-9,-9,7,9,9); Miani C. - Kralj 3:0 (8,8,7).

Moška D1-liga

Tekma je šla povsem enosmerno v korist krasovcev. Nasprotniki iz Cervigna-na niso znali kaj bi storili, da bi lahko do-segli boljši izid. Napeto je bilo le v tekmi med Sandrom Ridolfijem in Priamom. Po-leg tega ,da se je tekma končala z mini-malno razliko, je prišlo do kratkega stika med igralcema. Šele ko se je vse končalo je začel nasprotnik protestirati zaradi nepra-vilnega izvajanja servisov in se je z grobim vedenjem obrnil do Ridolfija, kar za goto-vo ni spadalo zraven.

Kras - Fiumicello B 5:0

Guido Simionato - Immune 3:2 (8,-7,-9,7,8); Simone Giorgi - Milocco D. 3:0 (4,9,6); Sandro Ridolfi - Priano 3:2 (-8,3,-

15,7, 9); Giorgi - Immune 3:1 (6,8,-9,9); Si-mionato - Priano 3:0 (3,10,5).

Moška D2-liga

Pri goriški Azzurri je potekala tretja faza deželnega ekipnega prvenstva sku-pinskega značaja. Prva ekipa Kras A je sla-vila kar dvakrat in se tako povzpela na dru-go mesto začasne lestvice, druga postava pa si je nabirala izkušnje in vsekakor pokaza-la rahel napredek v tehnični izvedbi. Pose-bno sta se izkazali Katarina Milič in Clau-dia Micolaucich pri dekletih, vsi fantje pa si bodo morali zavihati rokave in se med igro bolj koncentrirati, saj niso pokazali vse-ga kar so zmožni in kar delajo na trenin-gih.

Kras B - Kras A 2:4

Alen Corbatti - Claudia Micolaucich 0:3 (4,3,6); Mihael Piapan - Dana Milic 3:0 (2,3,5); Gabriel Legiša - Katarina Milic 1:3 (5,7,-8,12); Corbatti - Milic D. 3:2 (-4,-8,5,8,5); Legiša - Ettore Malorgio 0:3 (8,7,4); Piapan - Milic K. (1:3 (-8,8,10,9).

Kras A - Sakura Meja 4:2

Katarina Milič - Tuan 0:3 (8,8,12); Vi-nicio Divo - Moscatelli 3:0 (0,6,6); Ettore Malorgio - Ban 3:0 (6,12,7); Divo - Tuan 3:0 (3,6,2); Claudia Micolaucich - Ban 2:3 (6,-7,-8,5,9); Malorgio - Debiasio 3:0 (1,5,6).

Azzurra A - Kras B 4:0

Leghissa - Tomaž Milič 3:2 (-5,9,-8,5,11); Bressan L. - Mihael Piapan 3:0 (11,5,3); Bressan M. - Alen Corbatti 3:0 (6,3,8); Bressan L. - Milič 3:0 (6,5,2). (M.M.)



LJUBLJANA - Tradicionalna tiskovna konferenca za medije v Sloveniji

Prikaz slovenskega športa v Italiji, Avstriji in na Madžarskem

Predsednik ZSŠDI Kufersin opozoril na finančno ogroženost naših organizacij



Udeleženci tiskovne konference v Ljubljani

LJUBLJANA - Slovenski športniki iz Italije, Avstrije in Madžarske so se včeraj v Ljubljani predstavili slovenskim športnim novinarjem na tradicionalni tiskovni konferenci v Ljubljani, ki jo je v sejni sobi halle Tivoli organizirala Komisija za zamejski šport pri Olimpijskem komiteju Slovenije. Predsednica komisije Sonja Poljšak je uvodoma predstavila delovanje komisije, srečanje pa je s svojo prisotnostjo počastil tudi Janez Kocijančič, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS), ki si je zaželel, da bi tudi mediji v Sloveniji obravnavali slovenske narodnostne skupnosti v sosednjih državah kot sestavni del slovenskega nacionalnega interesa, kar pa se, kot znano, praviloma ne dogaja.

Danilo Prušnik, podpredsednik Športne zveze Slovencev na avstrijskem Koroškem (ŠZS), je prikazal pestro športno delovanje tamkajšnje slovenske narodnostne skupnosti, ki šteje 28 društev, lahko pa se ponaša z nekaj res vrhunskimi rezultati. Zahomčan Tomaž Druml je bil na mladinskem SP v nordijskem smučanju v Zakopanah najuspešnejši med vsemi, saj je osvojil naslov prvaka v nordijski kombinaciji v sprintu ter dve srebrni medalji. V Ljubljani so sicer predstavili mladega 22-letnega hokejista celovške ekipe KAC Paula Schellandera, nekdanjega dijak slovenske gimnazije v Celovcu, ki je skupaj z Martinom Oražemjem iz beljaškega moštva VSV že postal slovenski član avstrijske reprezentance in zabija gole tudi v ligi Ebel proti Jesenicam in Olimpiji. Poleg dveh hokejistov so se predstavili tudi člani košarkarskega kluba Koš, njihov špor-

tni vodja Štefan Hribar pa je napovedal, da si je klub zadal ambiciozni cilj napredovanje v 1. avstrijsko ligo, že dvakrat v zadnjih sedmih letih pa je moštvo osvojilo naslov koroškega prvaka.

Nastop predsednika ZSŠDI Jureta Kufersina je bil bolj »političen«, saj je opozoril na nevarnost še dodatnega poslabšanja finančnega stanja naše skupnosti. »Brez sredstev, brez gledališča in brez Primorskega dnevnika, bi slovenska skupnost v Italiji dejansko izginila,« je povedal Kufersin.

Mateja Bogatec je s sabo na tiskovno konferenco prinesla veliki kristalni globus FIS, ki ga je osvojila kot zmagovalka svetovnega pokala na tekaških rokah (je enak tistemu, ki ga ima smučarska tekačica Petra Majdič, je ponosno poudaril Kufersin),

predstavila pa je svoje letošnje nastope širrom po Evropi. »Naša delegacija« je na srečanju predstavila tudi pro memoria, na katerem je (morda preskopo, op. pis.) nanižala letošnje uspehe Tanje Romano, jadralcev Jaša Farnetija in Simona Sivitza Košute, Lorisa Manijaja, namiznoteniških igralcev Krasa, Jadranovih košarkarjev in tenisačice Paole Cigui.

Mario Šušteršič je predstavil svojo knjigo Sledovi,

Branko Lakovič pa dvojezični Zbornik slovenskega športa v Italiji, ki je bil pravkar natisnjen.

Znake rahlega prebujanja kažejo tudi Slovenci na Madžarskem, sta povedala Jože Hirnoek, predsednik Zveze Slovencev in Tomaž Časar, ravnatelj šole in vrtca v Gornjem Seniku. (ak)

Ljubitelji: Zaslužen poraz Sovodenj v Vilešu

Villesse - Sovodnje 3:1

STRELEC ZA SOVODNJE: Sartori iz 11-m v 20. min.

LJUBITELJI SOVODNJE: Grimaz, Marco Peteani, Vasja Peteani, Tomšič (Mihalj), Černic, Sartori, Adam Pahor, Cescutti, Korsič (Visintin), Fajt, Bellini (Ivan Pahor). IZKLJUČEN: Ivan Pahor v 80 min.

Sovodnjski ljubitelji so v soboto zaslužen potegnili krajši konec na gostovanju v Vilešu. Začetek tekme je obetal dobro, saj so gostje igrali zbrano in prešli tudi zaslužen v vodstvo. Sartori je brezhibno izvedel enajstmetrovko, ki si jo je sam priboril. Po zadetku pa se je v moštvo plavobelih nekaj zataknilo. Sredina igrišča je »puščala« in domačini so večkrat spravili v težave obrambo Sovodenjce, ki je proti koncu prvega polčasa tudi klonila. Tudi nadaljevanje igre je bilo podobno. Moštvo iz Vileša je zadelo še dvakrat in rezultat bi lahko bil še širši. V soboto bo na sporedu ob 14.30 v Sovodnjah tekma proti Fincantieriju.

Vrstni red: Pieris 15, Leon Bianco 14, Mossa 13, Sovodnje 10, Fossalon 9, Chiopris 8, Cervignano, Moraro in Porpetto 7, Staranzano 6, Turriaco 5, Villesse 4, Fincantieri 3, Domio 2.

JADRANJE

Moški razred 470 še, ženski pa izpadel iz OI

Te dni poteka v Madridu konferenca Mednarodne jadralne zveze, na kateri so že sprejeli nekatere sklepe. Eden pomembnejših je tudi določitev klas, ki bodo prisotne na OI v Londonu leta 2012. Vse kaže, da na naslednjih olimpijskih igrah ne bo razreda 470 v ženski konkurenci, čeprav so ga lani na svetovnem jadralnem kongresu potrdili. Ženski olimpijski dvosed naj bi leta 2012 zamenjal razred 29er. Zadnjo besedo bo sicer imel vrhovni odbor, ki bo predlog komiteja za žensko jadranje obravnaval jutri.

V enakem razredu, ampak v moški konkurenci, nastopata naša mlada jadralca Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta. Lani novembra sta se Čupina jadralca namreč odločila za to klaso, saj jo je svetovna jadralna zveza potrdila na olimpijskem programu. Moški dvosed naj bi v nasprotju z ženskimi torej ostal na seznamu olimpijskih razredov, saj ga komisija ni obravnavala. Končni seznam olimpijskih razredov bo znan jutri.

Odločitev o črtanju ženskega dvoseda bo zagotovo oškodovala slovenki sestri Černe, ki sta računali na nadaljevanje kariere v omenjenem dvosedu. Tudi mladi Tina Mrak in Veronika Macarol bosta morali temeljito razmisliti kako naprej. Obetavni Portorožanki sta namreč na letošnjem mladinskem evropskem prvenstvu v tem razredu osvojili bronasto odličje. Najuspešnejši slovenski jadralci Vesna Dekleva Paoli in Klara Maučec pa sta se po nastopu v Pekingu razšli in športno pot bosta nadaljevali vsaka zase.

NAŠE ŠTEVILKE Martin Cheber prvič in stotič proti Caprivi

MARTIN CHEBER

KROMA



V sezoni 2004/05 je nogometaš Martin Cheber (letnik 1987) iz mladinskih vrst Brega prestopil k Vesni in debitiral v članski ekipi v petem kolu elitne lige, ko so Križani gostili Caprivo. V nedeljo pa je v Križu prav proti Caprivi odigral stoto prvenstveno tekmo v vrstah Vesne.

Krstni nastop je Martin opravil 17.10.2004, ko ga je takrat trener Vesne Fabio Sambaldi poslal na igrišče, da je zamenjal Dimitrija Battija. Tekma se je končala pri neodločenem rezultatu 2:2. Gole za Vesno sta dala Degrassi in Krmac iz 11-metrovke. V tej sezoni je Martin igral 21 tekem. V naslednji sezoni, vedno v elitni ligi, ko se je Vesna s 45 osvojenimi točkami v 30 odigranih tekmah povzpela do četrtega mesta na lestvici, pa ga je trener Ruggero Calò poslal na igrišče 28-krat.

V sezoni 2006/07, ko je Vesna spet odigrala odlično prvenstvo v elitni ligi (4 mesto, 46 točk), mu je potrjeni trener Calò zaupal 23-krat. V tej sezoni smo zabeležili tudi prvo izključitev in sicer 3.12.2006, Tricesimo-Vesna, ki se je končala 2:0 v korist Križanov. Oba gola je dal napadalec Zugna.

V lansk sezoni sta ga Calò, katerega je zaradi slabih rezultatov 7.2.2008 zamenjal Marco Della Zotta, skupno poslala na igrišče 21-krat. Sezona je bila povsem neuspešna za Vesno, ki je s 32 osvojenimi točkami (19 doma in 13 v gosteh), končala prvenstvo na predzadnjem mestu lestvice in po šestih sezonah v elitni ligi je izpadla v promocijsko ligo.

V letošnjem prvenstvu je Martin doslej bil odsoten le na tekmi proti Starazanu, tako da je s sedmimi odigranimi tekmami prišel do stotega prvenstvenega nastopa v članski ekipi Vesne.

Bruno Rupel

PLANINSKI SVET

Martinovanje SPDT

Naglo prihaja tiha jesen, listje v gozdu je obarvano v številnih odtenkih zlato-rumene barve. Ruj je zažarel ognjeno rdeče. Poljski pridelki in raznovrstno sadje so pospravljani, v sodih je dozorelo mlado vino. Vsa narava je pripravljena na počitek. Tudi planinci v tem času spreminjajo svoj pristop v gorski svet. Posebej se pripravljajo na zimске vzpone ali pa raje izbirajo lažje cilje in krajše pohode. Tak pohod smo pripravili tudi za Martinovo, ki je že po tradiciji posebno zaživet praznik.

Slovensko planinsko društvo Trst si je ob Martinovem, oziroma ob kostenjevi nedelji zastavilo nalogo, da povabi na Pot Sonje Mašera čim širši krog svojih članov in prijateljev, člane pobratenega PD Integral iz Ljubljane in člane PD Sežana.

To čezmejno pot si jo je naše društvo zamislilo, jo začrtalo in ob sodelovanju z markacisti Planinskega društva iz Sežane tudi označilo. Nastala je v okviru projekta INTERREG III A Slovenija - Italija 2000-2007. Pot poteka po starih, davno obstoječih stezah, po katerih so hodili naši predniki, ko so iz Krasa nosili prodajati svoje pridelke v mesto, hodili po opravkih v Trst ali iz vasi v vas. Pot nudi poleg užitka ob sprehodu po raznolikem okolju,



tudi možnost, da se soočamo z načinom življenja, ki sta ga v prejšnjih stoletjih nudila Kras in Kraški rob.

V nedeljskem jutru, 9. novembra 2008 se je tako v Barkovljah zbrala skupina 30 planincev in se z avtobusom odpeljala v Orlek, kjer se začne naša pot. Tu se je tržaškim pohodnikom pridružila manjša skupina sežanskih planincev, ki so tudi pomagali pri markiranju poti na slovenski strani, ter skupina 25-ih članov pobratenega PD Integral. Skupno so se v lepem sončnem jutru podali na pot.

Prav kmalu je prišla skupina do državne meje, jo neopazno prečkala in se pri jami »Labadnici« na-

potila proti Banom. Med potjo so si ogledali še obnovljeni kal pri Banih. V vasi pa se je pohodnikom pridružila skupina tistih, ki so se zbalili, da peturnega pohoda ne bi zmogli. Po gozdni poti so se nato planinci podali mimo vodnjaka Badalučka do sedla Banovski vrh, kjer so si ob uživanju razgleda tudi malo odpočili. Po stari tovarni poti so se nato spustili do Nove ceste za Trst, jo prečkali, nadaljevali pot do zaselka Cesarji in naprej do Piščancev. Pohod je nadaljeval po gozdni poti in nato prečkal Ulico Scala Santa, po kateri so še v začetku prejšnjega stoletja mlekarice s Krasa nosile mleko preko Opčin in Rojana v

Trst. Preko potoka Martežina so nato izletniki prispeli do zaselka Trstenik. Tu se jim je pridružila skupina 25-ih pohodnikov, v spremstvu vodnikov Mladinskega oddelka SPDT. To so bile v glavnem mlade družine z otroki, ki so se odločile za skrajšan pohod.

Kot dolga kača je nato skupina prečkala kraški gozd nad Barkovljami (na sliki spodaj) in dospela do zaselka Cijaki. Tu jih je čakalo prijetno presenečenje. Na dvorišču pred svojo vinsko kletjo je odbornik Franc Starec pogostil skupino z bogatim prigrizkom in odličnim mladim vinom. Po dolgi poti se je po stanek res prilgel. Okrepljeni so se



nato pohodniki sprehodili še do K.D. Barkovlje, kjer je bilo že vse pripravljeno za kosilo. Aleksij in Silvij pa sta že pekla kostanj.

Ko je po kosilu Igor Šuligoj raztegnil svoj meh in je zaigrala harmonika se je vzdušje razživel in prijetna družabnost je nadaljevala še v pozne popoldanske ure. (M.P.)

Spominski pohod na Volnik

V soboto, 22. novembra, se bodo člani in prijatelji SPDT spomnili na dolgoletnega odbornika Marija Miliča s kratkim pohodom na Volnik. Zbirališče v Zagradcu ob 14.00 uri. Vabljeni. (V.K.)

SK Devin in ŠZ Sloga: pohod odpadel, ne pa martinovanje

Deževno vreme je v soboto pošteno zagodlo članicam in članom planinskih oddelkov društev Devin in Sloga. Približno triurni Martinov pohod v okolici Barke v Brkinih je tako odpadel in planinci so se zatekli v bližnjo turistično kmetijo v Varejih pri Barki, kjer so se zdržali in martinovali pozno v večer.



SLOVENSKI PROGRAM
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
Teletekst: str. 316 - 342 - 343
18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Hrček Miha
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Mikser, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik SLO 1

6.10 Nad.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: occhio alla spesa
11.30 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik in Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta 20.00, 23.15, 0.50 Dnevnik
18.50 Kviz: L'eredità' (v. C. Conti)
20.30 Kviz: Affari tuoi (v. M. Giusti)
21.10 Nan.: Raccontami - Capitolo II
23.20 Aktualno: Porta a porta

6.20 18.50 Resničnostni show: L'isola dei famosi
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.45 Aktualno: Un mondo a colori
10.00 Aktualno: Tg2punto.it
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Nan.: Scalom 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nan.: The District
18.05 Dnevnik in rubrike
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.25 Žrebanje lota
20.30 23.20 Dnevnik
21.05 Aktualno: **Annozero** (v. **M. Santoro**)



23.25 Aktualno: Punto di vista
23.35 Variete: Artu' (v. G. Gnocchi, E. Canalis)

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè in Italia, istruzioni per l'uso
8.15 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 13.00, 14.45 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved, Chièdiscena
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano (v. C. Augias)
13.05 Nan.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Leonardo, sledi Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
16.00 Tg3 Ragazzi
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved, športne vesti
Variete: Blob
20.10 Nan.: Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Variete: Non perdiamoci di vista
23.10 Variete: Parla con me

7.05 Nan.: Vita da strega
7.30 Nan.: Charlie's Angels
8.30 Nan.: Hunter
9.30 Nan.: Febbre d'amore
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: My Life
12.40 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Popoldanski Forum
15.00 Nan.: Hamburg Distretto 21
15.55 Film: Quel certo non so che (kom., ZDA, '63, r. N. Jewison, i. D. Day)
18.40 Nan.: Tempesta d'amore
18.55 22.40 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Don Camillo e l'onorevole Peppone (kom., It., '55, r. C. Gallone, i. G. Cervi)
23.25 Film: **Psycho** (triler., ZDA, '98, r. G.V. Sant, i. V. Vaughn)



6.00 Dnevnik, pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattinocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
10.00 Dnevnik
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Cento Vetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggicinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 1.20 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Nan.: Distretto di polizia 8
23.30 Aktualno: Terra!
0.30 **Nonsolomoda**



6.20 Dnevnik, pregled tiska
6.35 13.40, 16.50 Risanke
9.05 Nan.: Starsky & Hutch
10.10 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
14.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Wildfire
18.30 23.40 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Tutto in famiglia
19.35 Resničnostni šov: La Talpa
20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Resničnostni šov: La Talpa

7.00 8.35, 12.00, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik

7.15 17.00 Risanke
8.10 Storie tra le righe
9.00 Aktualno: Domani si vedrà'
10.35 Nan.: Don Matteo 4
11.05 Nan.: Lassie
13.15 Aktualno: Mettiamoci al lavoro
13.55 Inf. odd.: ...Mescola e rimescola
14.30 Aktualno: Conosciamo i nostri ospedali
15.40 Dokumentarec o naravi
19.00 Inf. odd.: La provincia ti informa
20.05 Qui Cortina
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Nan.: Centennial
22.45 Il Rossetti
23.30 Inf. odd.: Mestieri che rimangono
23.55 Film: Paranoia

7.00 Aktualno: Omnibus
9.15 Aktualno: Omnibus Life
10.10 Punto Tg - Due minuti un libro
10.25 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: Memphis Belle (vojna, VB, '90, r. M. Caton, i. M. Modine)
16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 21.10 Nan.: Stargate SG-1
20.00 0.40 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
23.40 Aktualno: Malpelo

6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Risan. nan.
9.35 Pod klobukom (pon.)
10.20 Nad.: Čarodejev vajenec
10.50 Izobraževalna oddaja: Turbulenca
11.45 Sveto in svet: Samomor (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.20 Otroška nan.: Franc Arko: Anica
13.45 Piramida
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
16.10 Kratki dok. film: Kot riba v vodi
16.25 Enajsta šola (odd. za radovedneže)
17.00 Poročila, športne vesti, vremenska napoved
17.30 Oddaja za mladinsko kulturo: Dolgcajt
18.15 Duhovni utrip
18.30 Žrebanje Deteljice
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Tednik
21.00 Nad.: Komisar Rex
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.00 Osmi dan
23.35 Film: Leo

6.30 9.30, 1.25 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otr. infokanal
9.00 11.45 Tv prodaja
12.00 Slovenci po svetu
12.30 Globus
13.50 14.30 50 let televizije
14.15 Prvi in drugi
15.05 Dok. nan.: Resnični Rommel
16.25 Evropski magazin
16.55 Lynx magazin
17.25 Mostovi - Hidak
18.00 Slovenija danes
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
18.55 **Mladi virtuoz**i: pianistka **Anja German**



19.35 Oddaja o umetnosti glasbe in plesa: Impromptu
20.00 Film: Niso bili vsi morilci
21.35 Nad.: Števice

22.20 Film: Na odru življenja
23.55 Glasbeni dokumentarec: Planet Rock

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TGR FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.35 Iz arhiva po vaših željah
15.15 Potopisi
15.45 City folk
16.15 Odmev
16.45 Srečanje z...
17.15 Pogovorimo se o...
18.00 Pomagajmo si (program v slovenskem jeziku)
18.40 22.30 Primorska kronika
19.00 22.05, 23.55 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športna oddaja
19.55 Vas tedna
20.25 Avtomobilizem
20.40 Film: Foxtrot
22.30 Primorska kronika (ZDA'75, r. A. Ripstein, i. P. O'Toole)
23.00 Izostritev
23.25 Minute za...
0.00 Vremenska napoved, sledi Čezmejna Tv TDD

11.30 20.00 23.00 Dnevnik Tv Primorka in vremenska napoved
12.00 23.30 Videostrani
18.00 Brez panike
18.45 Primorski tehnik (pon.)
19.45 Slovenska vojska
19.55 Epp
20.20 Kultura
20.30 Primorski poslanci
21.30 Graška gora poje - 2008
22.45 Kulturni utrinek (pon.)

RADIO

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.00 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Glasbena skrinjica; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 12.00 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 12.00 Skrb za zdravje in dobro počutje, sledi Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Z goriške scene; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturne diagonale, sledi Napovednik; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 RK svetuje; 12.30 Opoldnevnik; 13.45 Aktualnosti; 14.45 Poslovne informacije; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 18.30 Glasb. razglednica; 20.00 Glasbeni abonma; 22.30 Od glave do repa, hip hop in Valterap.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobcì zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 9.00 Doroty e Alice; 9.33 Moda ali pogovor s psihologinjo; 10.00 Replay; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Svetnik dneva in Vse najboljše; 14.35 Euro notes; 15.05 Pesem tedna; 15.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Duša in telo; 19.00 Glasbeni spored; 20.00 Radio Capodistria Sog; 20.00 Odprti prostor; 21.00 Moda ali peragor s psihologinjo; 21.35 Sogni di vacanza; 23.00 Meloepa; 0.00 RSI

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.30 Kronika; 6.45 Dobro jutro, otroci; 6.50 Kaj odmeva po Sloveniji; 7.00 Kronika; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Ultrazvok, oddaja o zdravju; 10.10 Prvi odcep desno; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Domače pesmi in napevi; 21.05 Literarni večer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Stari gramofoni; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30,

12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Dnevnik; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar kulturnih prireditev; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Razlaga z razlogom; 11.40, 14.20 Obvestila; 12.00 Aktualna tema; 13.00 Danes do 13-ih; 13.30 Spored; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.20 Top 30; 17.00 Minute za country; 17.40 Šport; 18.00 Študentski val; 18.00 Študentski val; 18.50 Večerni spored; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Galerija; 20.30 Košarka-evroliga: Juventus vs. Union Olimpija; 22.00 Poročila; 22.30 Proti etru.

SLOVENIJA 3
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Iz sveta kulture; 10.20 Skladatelj tedna; 11.05 Operna ura; 12.05 Spominčice; 13.05 Umetnost 20. stoletja; 13.30 Naši operni umetniki; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.15 Kulturni dnevnik; 16.30 Mladi virtuozji; 17.00 Festivali stare glasbe; 18.00 Izšlo je; 18.20 Intermezzo; 19.00 Dnevnik; 19.30 Slovenski koncertino; 20.00 Simfoniki RTV Slovenija; 22.05 Radijska igra; 23.20 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: <http://www.primorski.it/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 0,90 €
Letna naročnina za Slovenijo 200 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%
NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Atlantska fronta vpliva na vreme pri nas. Danes bo nad Tirenkim morjem nastal ciklon zato bo v prizemlju začela pihati burja; v višjih plastih pa vsaj do jutri popoldne bodo pihali vlažni jugovzhodni vetrovi.

Nad severno Evropo je obsežno območje nizkega zračnega pritiska s frontalnim sistemom, ki preko Alp sega vse do zahodnega Sredozemlja. S šibkimi južnimi vetrovi doteka nad naše kraje razmeroma vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.02 in zatone ob 16.36

Dolžina dneva 9.34

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 16,8 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m8	2000 m1
1000 m8	2500 m-2
1500 m3	2864 m-3

UV INDEKS

Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 6, po nižinah 5.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.00 najnižje -29 cm, ob 9.08 najvišje 61 cm, ob 15.49 najnižje -66 cm, ob 22.16 najvišje 31 cm.

Jutri: ob 3.36 najnižje -21 cm, ob 9.41 najvišje 56 cm, ob 16.26 najnižje -63 cm, ob 23.01 najvišje 26 cm.

NAPOVED ZA DANES

Oblačno bo s padavinami, ki bodo močne do obilne, tudi z nevihtami. Krajevno bodo lahko padavine zelo obilne, zlasti zjutraj in na zahodnem pasu. Nad 1500 m bo v Predalpah močno snežilo, v Alpah se bo meja sneženja spustila do 1000 m. Ob morju bo pihal jugo, ki bo močnejši ponoči in zjutraj, nato pa bo začela pihati močna burja.

NAPOVED ZA JUTRI

Po vsej deželi bo prevladovalo oblačno vreme. Dopoldne bodo ob morju, po nižinah in na Trbiškem še možne šibke do zmerno padavine. Drugod bodo padavine ponehale. Popoldne bo dež povsod slabel. V Karniji se bo popoldne lahko delno razjasnilo. Ob morju bo pihala močna burja, zlasti zjutraj.

VELIKA BRITANIJA - Čezoceanska ladja za križarjenje se poslavlja

Queen Elizabeth 2 bo postala hotel v Dubaju

LONDON - Ladja Queen Elizabeth 2 se je varno zasedrila v pristanišču v Southamptonu, potem ko je nasedla pred tem britanskim pristaniščem, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Čezoceanska ladja za križarjenje je bila na poti v svoje matično pristanišče, ko je nasedla na peščno sipino. Iz peska so jo rešili s pomočjo dveh vlačilcev in plime. V nesreči ni bil nihče ranjen, ladja pa ni bila poškodovana.

Queen Elizabeth 2 se po skoraj štirih desetletjih plutja po svetovnih oceanih poslavlja, ponovno pa jo bodo oživili v Dubaju kot hotel s petimi zvezdicami.

Preden bo ladja odplula proti Dubaju, jo je v torek še zadnjič obiskal britanski princ Philip, poroča AP. (STA)

SLOVAŠKA - Zaradi prezrelega sadja Nevarnost pijanih medvedov

BRATISLAVA - Slovaške oblasti so prebivalce opozorile na povečano nevarnost pijanih medvedov, ki divjajo v nekaterih delih države. Medvedji namreč jeseni uživajo prezrelo sadje v bližini naselij, letos pa je zaradi vremenskih razmer takšnega sadja v izobilju.

Strokovnjaki z raziskovalnega inštituta za gozdno ekologijo so posebej opozorili na medveda, ki je bil večkrat opažen, kako pijan blodi v bližini vasi Stare Hory.

Med vrenjem zrelega sadja se sicer izloči razmeroma malo alkohola, a zaradi požrečnosti medvedov, ki lahko v kratkem času pojedjo veliko količino sadja, lahko govorimo o pravem pijančevanju, pravi Miroslav Saniga s slovaške akademije znanosti.

Tako pijani medvedi izgubijo nadzor nad obnašanjem, imajo težave z ravnotežjem, njihovega razpoloženja pa ne more pokvariti nič, niti bližina ljudi, zato strokovnjaki opozarjajo, da se je pijanih živali najbolje izogniti. (STA)

ZDA - 2. novembra prekinilo komunikacijo Vesoljsko plovilo zaključilo misijo na Marsu

WASHINGTON - Znanstveniki ameriške vesolje agencije Nasa so v ponedeljek sporočili, da je vesoljsko plovilo Phoenix Mars Lander, ki je majhno pristalo na Marsu, zaključilo svojo misijo. 2. novembra je namreč prekinilo komunikacijo z Zemljo, saj nima na voljo dovolj sončne svetlobe, ki jo potrebuje za polnjenje baterij.

Phoenix je tako po petih mesecih, kar je dva meseca več od prvotno načrtovanega obdobja na Marsu, zaključil svojo misijo. Kot so še dodali na Nasi, bodo pozorno poslušali, če plovilo slučajno ponovno vzpostavi stik, vendar pa je takšen razplet zaradi vse slabših vremenskih pogojev - vse manj sončne svetlobe, padec temperatur - na rdečem planetu le malo verjeten.

Ob tem ko je Phoenixovo delo dejansko zaključeno, je glavni znan-

stvenik v okviru Phoenixove misije Peter Smith z univerze Arizone novinarjem povedal, da so zadovoljni z doseženim, obenem pa dodal, da se analiza bogate zbirke pridobljenih podatkov šele začne. Phoenix je tako na Marsu med drugim našel sledi vode, ugotovil je, da je prst na planetu nekoliko alkalna, našel pa je tudi majhne koncentracije soli, ki bi lahko služile kot hranilo za življenje.

420 milijonov ameriških dolarjev vredno plovilo je zasnovano tako, da bi znanstvenikom pomagalo oceniti, ali so bili pogoji na polarnem območju na Marsu kadarkoli naklonjeni življenju mikroorganizmov. Opremljeno je s fotoaparatom in robotsko roko, ki lahko koplje do globine enega metra, segreje najdene vzorce in išče molekule ogljika in vodika, elementov, nujno potrebnih za življenje. (STA)